TO
RICO
UGIA
T I
PERUGIA

19

In nomine domini amen. Ista sunt statuta provisiones et or-
dinamenta facta edita condita et composita circha eligendos
constituendos creandos et ordinandos insacculatores sacculorum
offitialium publicorum comunis Pisii tam presentium quam futurorum generalis sac-
culi quam futurorum sacculorum in posterum fiendorum, et modum tempore quibus
constituendorum et ordinandorum et componendi insacculatorum et
modi et circha offitiales ad offitia Pisii tam presentialiter quam futuris temporibus
deputandos eligendos et insacculandos in saculis predictis ac et
stabilita composita et ordinata per Magnificos dominos dominos Franciscum
de Crocepolis Baldasarem Bernardi pro sancto Petro Matheum Jo.
Batista Petri pro sancto Solis Lodovicum Iacobum Andream
Sepolis pro sancto Angelo Galassium Petri Toldi Petrum Paulum
ser Benedictis pro sancto Severino Nocentium Mathei Anselmum
Baldisini pro Eburnea Priores artium civitatis Pisii
vigore auctoritatis eis concesse addicta statuta et ordinamenta
facienda et ordinanda virtute ac vigore litterarum directarum quarum
tenor infra continetur videlicet.

IOHANNES Episcopus Forliviensis Reverendissimi in Christo patris et
domini domini Jordani miseratione divina Episcopi Sabiensis
sancte Romane ecclesie Cardinalis de Ursinis vulgariter nuncupati
Pisii etc. Apostolice sedis legati et Vicarii generalis vice-
gerens Magnificis dominis Prioribus artium civitatis Pisii
salutem et in agendis industriam diligentem. Cum non plenius
et universa res publica quae omnium complectitur civitatem quam recte
res quoque eo adeo sapienter iuste ac communiter et feliciter
dirigendam est magna diligentia adhibenda Cum autem
ad reficiendum ordinandum constituendum que sacculum et insac-
culatores officiorum et offitialium predictorum comunis Pisii et ad eos con-
stituendos et faciendos creandos constituendos et ordinandos sit
certis bonis hominibus seu offitiales seu sacculorum compositores
qui eius utrite ac prosperis auspiciis procedat ordinetur et
ordinatum compositum sic ordinationem temporis exigente Ut non nulli
ordines seu statuta pro bono et decore rei publice de novo
ordinentur constituantur et fiant pretio auctoritate decreto in-
violabiliter observandi et de virtutibus industria ac sapientia
vestris obtinentes fiduciam singularem. Vobis Magnificis
Prioribus predictis omnibus modo via iure et forma
quibus melius possumus et debemus ex auctoritate
et arbitrio offitii nostri vices gerentie damus concedimus
et erogamus plenam liberam et omnimodam facul-
tatem potestatem auctoritatem et bailiam condendi faciendi
ordinandi providendi et statuendi quoscumque ordines
statuta seu ordinamenta circa premissa et quolibet ipsorum
prout vobis et prudentie vestre iustum equum et honestum
esse videbitur Ceteris aliis ordinamentis comunis Pisii de-
huiusmodi materia disponentibus preferendos quod quidem statuta
et ordinamenta per vos et vestrum quemlibet facienda ordinanda
et condenda ex nunc approbamus validamus confirmamus
et auctorizamus et pro confirmatis et approbatis ex nunc
prout ex tunc esse volumus decernimus et mandamus
et ipsa et ipsorum quolibet omni tempore inviolabiliter observari
Et si qua sunt hiis in genere vel in specie contrariis vel preter repu-
gnantia seu contradicentia illa ex nunc tollimus vacuamus
irritamus et annullamus Et hec per vos condenda et facienda
valere tenere et observari sancimus decernimus volumus et man-
damus non obstantibus in predictis aliquibus legibus statutis ordinamentis
provisionibus seu reformationibus comunis Pisii et aliis quibuscumque
obstaculis vel decretis predictis vel aliorum predictorum ordinamentis
seu repugnantibus quoquomodo et si de ipsis debuisset

seu deberet fieri specialis mentio et expressa quibus derogamus
et derogatum esse decernimus et mandamus aliquibus non obstante
Et presentes decretum ad ipsius robur presentium nostrum cancellarium
scribi fecimus et impressione nostri sigilli soliti communiri
Datum Pisii in palatio nostre solite residentie Anno
domini a nativitate eiusdem Millesimo iiii.c xxxi.
Indictione viiii. die xxvi. octubris Pontificatus
sanctissimi in Christo patris et domini nostri domini
Eugenii divina providentia pape quarti Anno primo

Circa refectionem saccul-
orum comunis Pisii ac etiam
camerariorum artium dicti
comunis tam presentis saculi
quam futurorum modum et reg-
ulam et circa dictam saculationem et con-
positionem dare volentes. ¶ Statuimus
et ordinamus et statuendo ordinamus istum
modum et talis observari decernimus et de-
claramus prout et quemadmodum infe-
rius continetur videlicet. ¶ Quod in electione 2
insacculatorum qui reficere debent saculos
dicti comunis talis modus et ordine procedatur
videlicet ¶ Quod domini priores et camerarii
cuiuslibet porte de per se teneantur eligere duos
bonos et ydoneos et legales cives civitatis
presentis status pro qualibet contrata quatuor
contradarum cuiuslibet porte ita quod in qualibet
porta sint otto Qui cives sic electi scribi
et notari debeant in duobus brevibus idest qua-
tuor existentes in quolibet brevi et brevia deinde in-
volvi et poni debeant in duabus pallucitis
cereis de quibus pallucitis extrahatur et pu-
blicetur una sorte et fortuna in presentia can-
cellarii et notarii dominorum priorum Et illi
qui erunt scripti in dicta palluctia sic
extracta sint et esse debeant boni homines
et offitiales ad reficiendum et componendum
dictos saculos pro dicta porta Et talis mo-
dus et ordo servetur et servari debeat in
electione bonorum hominum reliquarum
portarum. Ita tamen quod inter dictos bonos
viros sic eligendos sint et esse debeant
quatuor de arte mercantie et duo de arte
cambii et unus pro qualibet arte grossa et
reliqui sint de artibus minutis ad hoc ut
equalitas sit in dictis artibus non obstantibus aliqui-
bus statutis dicti comunis in contrarium vel
aliter disponentibus quibus quo ad predicta
derogaverunt expresse ¶ Et quod ultimus
prioratus saculi in decem diei a die infrascriptis

ipsorum faciat vocari et congregari
offitium camerarii in palatio dominorum priorum
Et ipsis sic congregatis tunc domini pri-
ores et camerarii cum aliis porte depse se retrah-
ant et congregent et tunc cancellarius
communis pisii Primo ordinabit quinque
pallunctas et in quatuor ex dictis pallunctis
erit unum hic per quallibet palluncta in quo
erit scriptum hoc modo videlicet Ars mercato-
rie in quinta vero palluncta erit scriptum
ars cambii. Hoc facto quidam puer ac-
cipiet dictas pallunctas singulariter et da-
bit unam pro qualibet porta Et predicti domini
priores et camerarii elligent insaculatorem
unum illius artis que scripta erit in illa pa-
lluncta eis assignata predicto modo Iterum can-
cellarius ordinabit quinque alias pallu-
nctas in prima erit hic huius tenor videlicet Ars
cambii in secunda Ars calzolariorum in tertia Ars
sutorum in quarta ars tabernariorum in quinta
Ars magistrorum lapidum et lignaminum
Quo facto Primo dictus puer dabit u-
nam ex dictis pallunctis illi porte cui ve-
nerit in sortem ars cambii Et si in dicta
palluncta esset scripta ars cambii eam
remictet et dabit sibi unam ex aliis ut
ne illa porta habeat duos de arte cambii
ad componendum saculos et reactabit
dictam pallunctam Deinde cuilibet porte
dabit suam Et similiter de illis artibus
elligent insaculatorem prout fuerit
scriptum in palluncta consignata predicto
modo cuius et fortuna Deinde cancel-
larius ordinabit quinque alias pallu-
nctas cum quinque hiis in quibus predicto
modo scriptum erit et primo hoc modo
videlicet Ars macellatorum in secundo Ars fabrorum
in tertio Ars lane in quarto spetia-
riorum in quinto sit scriptum Ars mi-
nuta Et similiter dictus puer consigna-
bit cuilibet porte suam pallunctam Et
secundum tenorem huius quelibet porta faciet
alium insaculatorem de illa arte prout
scriptum invenient Et illa porta cui da-
bit hic ubi erit scriptum ars minuta
ordinabit insaculatorem de arte mi-
nuta arbitrio ipsorum dominorum priorum alios
et camerariorum Quo usque vero insac-
culatores constituet omnes porte
de artibus minutis ipsorum arbitrio videlicet quelibet
porta unum dummodo de una arte mi-
nuta sit unus insaculator tantum et non
plures Et ad hoc ut non possit oriri dis-
cordia de insaculatoribus dictarum artium
minutarum quod due porte vel plures vellet
ponere insaculatorem eiusdem artis mi-
nute tunc et eo casu habeat locum sorte
videlicet quod firmus remaneat insaculator il-
lius porte que prius consignabit suos
insaculatores cancellario predicto. Et
sic ordinatis predicti domini priores et camerarii
cum aliis porte consignabunt predictos in-
saculatores duplicatos ut supra et sorte
dirimentur ut supra Et illa quinque hiis ar-
sine pallunctae que sorte evenerint dissol-
vantur Et nomina ipsorum viginti in-
saculatorum secrete videantur et pro eis
mictatur ut secrete per familiam condu-
cantur ad locum ordinandum per pre-
fatos dominos priores et camerarios ad dictum sac-
culum predicto tempore et dei nomine
componendum secundum formis et modis inferius
ordinandis et etiam contentis in statu-
to de electione dominorum priorum artium
civitatis pisii Et si contingeret quod domini
priores et camerarii non essent concor-
des in electione dictorum insaculatorum
tunc et eo casu mictantur ad partitum
ad bussolam et fabas ambo illi vel plures
de quibus esset discordia Et inter priores
et camerarios illius porte de qua essent
illi de qua esset discordia Et ille qui
habuerit plures fabas albas prefectus sit et esse
debeat insaculator. Item quod omnia
offitia cum salario a communi et etiam
camerarii omnium artium in palluncte
tur et ad fortunam extrahantur et pu-
blicentur Et quod domini Consules mercantie
Auditores cambii et alii
camerarii omnium aliarum artium te-
neantur et debeant dare et consignare
eorum consules Auditores et camerarios
in pallunctis cancellario communis et alter per
dictum cancellarium recipi non debeat
Item quod quicumque fuerit nuptius domi-
cellus famulus vel portinarius in pala-
tio dominorum priorum Aut custos carcerum

Nota bene

Camerarii ponantur in palluncis

Inhabiles ad offi- priorat et insac- culatores

uel baiulus comunis piſii aut famul'
gonfalonerior aut nuptius alicuius r
artis a quindecim annis citra non poſſit
inſaculari ad offitium poratus aut in
porem elligi uel adſumi Nec etiam
poſſit eſſe inſaculator aut ad reficiend
um ſaculos dicti comunis quolibet elligi
ul' deputari Et predicta non habeant
locum in Antonio iacobi nutii porte
solis qui iam in cuſtodem carcer primi
uiciam ul' maliuolentiam fuit electus

7 Item quod dicti boni homines et offitiales
positi ul' electi ad faciendum et compo
nendum ſaculos et quilibet ipsorum teneā
tur et debeant dictos ſaculos condere
et componere et ordinare bene et legalit'
absque aliqua fraude ul' malitia et ſe
priuare omni ſingulari hodio ul' amore
quod poſſet detrahere honorem comunis
pisii quolibet ul' obeſſe et ſaculum ten
eantur condere ul' componere ſecundum for
mam in presentibus ordinamentis denotatam
Et quod in dictis ſaculis ul' aliquo eor
ipsi inſaculatores nec aliquis ipsorum
poſſint nec debeant inſaculare aliquē
qui fuit de falso condepnatus et non
restitutus nec aliquem alium ipsorum
inſaculantium Auum uel patrem
ul' filium ul' fratrem carnalem etiam
si non steterint ad unum panem et
unum uinum cum aliquo ex dictis inſa
culatoribus Nec aliquem forenſem r
Nec in ſaculo poratus poſſint inſaculare
aliquē cuius pater ul' ipse fuerit natus in
ciuitate ul' comitatu pisii Hoc tamen non
intelligatur in filiis ciuium qui nati eſſent
extra ciuitatem et comitatum pisii qui ga
udere debeant omnibus priuilegiis quibus ga
udere debeant ſeu debent patres ipsorum
Exceptis illis ciuibus qui alterius in ſac
culo poratus fuerint inſaculati uel r
aliis qui ad dictum offitium fuerint
electi et ipsum exercuerint Nec poſ
ſint inſaculare aliquem condepnatum
inſtitutum pro homicidio nec aliquem
qui fuerit positum ad confinia occasione
ſuerſionis status pacifici ciuitatis p
isii Nec aliquem qui fuerit positus

alia de causa ad confinia durantibus co
finibus Nec aliquem filium alicuius
rebellis comunis pisii et non restituti ſeu
rebanniti.

8 Item quod nullus qui fuerit extractus de
carceribus comunis pisii amore dei poſſit
eſſe por uel ad offitium poratus quolibet
elligi ul' adſumi ul' inſaculari Et
similiter nullus notarius qui de dictis carce
ribus amore dei extractus fuiſſet poſ
ſit elligi ul' eſſe notarius dominorum priorum

9 Item quod nullus ad iſta offitia principa
lia poſſit inſaculari niſi ad unum
tantum et offitia principalia intelli
gantur eſſe iſta videlicet.
Offitium dominorum priorum
Offitium Conſeruatorum
Offitium Maſſariorum
Offitium ſupra maſſaritiis
Offitium ſupra muris
Offitium Capitaneatus
hodie dominorum priorum
De aliis autem offitiis poſſint inſacul-
ari ad beneplacitum inſaculatorum.

10 Item quod omnes et ſinguli offitiales el
ligendi et inſaculandi ad alliquod offiti
um ſalario a comuni debeant otti
nere a comunis pecunias partes ipsorum in-
ſaculatorum et de dicto partito debeat
rogari cancellarius comunis pisii qui
teneatur de dictis partitis facere ſcripturam
et registrum ſtatim obtento partito
ne fraus poſſit committi Qui
Cancellarius quomodolibet die ſemel ad
minus ul' pluries ad requiſitionem inſac
culatorum teneatur et debeat adeſſe ad in
formandum dictos inſaculatores de
omnibus ſupra et iſta ſtatuta ne poſ
ſit allegari ignorantia ſtatutorum
ſub pena .xxv. librarum ſi contra fecerit p
qualibet uice.

11 Item quod nullus poſſit elligi uel eſſe
inſaculator aut ad reficiendum ſac
culos offitiorum dicti comunis niſi libram
habeat .xl. librarum ad groſſam Et quilibet
camerarius teneatur ſecum portare quando
erunt in caſu elligendi inſaculatores
matriculas omnium artificum cu
libet artis cum libra ciu' libri in publicam
formam que matricule poſtea conſi

gnabuntur insachulatoribus cum facta fuit electio ipsorum

12 Item quod insachulatoribus sive insachulatis ad aliquod officium prosit et valeat et valere debeat libra patris matris vel uxoris vel fratris carnalis stando ad unum panem et unum vinum cum aliquo dicto insachulatorum. Ita tamen quod libra intelligatur secundum formam statutorum videlicet xl libre ad grossam

13 Item quod nullus qui libram non habuerit in aliqua porta possit insachulari neque ad offitium prioratus elligi. Nec ad alliquod aliud offitium elligi. Exceptis custodibus carcerum et mundantibus plateam comunis perusii et portunariis porte palatii dominorum priorum dummodo familiariter habitaverint in civitate perusii

14 Item quod nullus notarius in tempus trium annorum a die receptionis in matricula notario-rum possit elligi vel admicti sive insachulari ad alliquod offitium principale comunis scilicet prioratus. Armarii. Conservatorum et massariorum.

15 Item quod nullus qui fuerit ad recipiendum sacculos prout superius petitos possit esse vel elligi ad recipiendum sacculos in prefuturos

16 Item quod quelibet ars de minoribus habere debeat ad minus xv artifices descriptos in matricula non obstantibus statuto loquente de xxv quem numerum xv artificum debeant dicte artes implevisse infra octo dies a die notificationis statuti

17 Item quod quilibet camerarius qui consignaverit matriculam sive artis dominis prioribus et insachulatoribus teneatur et debeat portare inscriptis dictis dominis prioribus et insachulatoribus libram cuiuslibet artificis cum summa libre ut videatur si est civis vel forensis vel scripta in tot absentatos. Et hoc non habeat locum in arte merchantie et arte Cambii.

18 Item quod nullus notarius possit insachulari in uno sacculo Nisi ad unum offitium dictorum videlicet dominorum priorum artium Conservatorum monete Massariorum comunis perusii et armarii quo ad notarios principa-

les. De Aliis autem offitiis possint insachulari ad beneplacitum insachulatorum dummodo optineantur ad bussolam et fabas albas et nigras per duas partes ut supra.

19 Item quod priores qui essent tempore refectionis sacculari non possint insachulari in eodem sacculo pro prioribus. Et similiter habeat locum in notariis.

20 Item quod quicumque esset in aliquo offitio tempore refectionis sacculi non possit insachulari in eodem offitio.

21 Item quod prefati insachulatores habeant bonam advertentiam in electionibus fiendis de potestatibus castrorum comitatus perusii in quibus potestates mictantur pro eo ad hoc ut regantur per bonos et idoneos cives.

22 Item quod in futurum super offitio tentarum in quibus ubi insachulabatur unus offitialis in anno insachulentur duo cives de tempore in tempus qui sint cum salario honoribus et oneribus consuetis dari uni ex dictis offitialibus videlicet et salarium quod uni dabatur dividatur inter ambos

23 Item quod si quis in futurum publicabitur de sacculis comunis perusii ad alliquod offitium cum salario vel sine qui esset mortuus et absens vel inhabilis vel renuptiaverit quod tunc et eo casu possit et fieri debeat subrogatio per omnes x priores et camerarios illius portae de qua esset talis publicatus obtento partito ad bussolam et fabas per duas partes ipsorum. Et predicta non habeant locum in notariis dominorum priorum nec innuptio nec importunatio ipsorum quo casu servetur statutum loquens de hac materia

24 Item quod insachulatores predicti teneantur et debeant in quolibet offitio rationnatorum maioris sindici mictere et insachulare ad minus duos cives de arte merchantie

vel cambii, ad hoc ut ratio et calculus sindicandorum bene reuideatur.

25 Non possit esse in saculatore pro porta in qua non habitat per x annos.

Item quod nullus possit esse ad reficiendum saculos pro aliqua porta nisi in ea habitet non obstante quod in ipsa porta sit allibratus seu libram habeat vel quod ibidem sit accatastratus. Et etiam nullus possit esse elligi vel assumi ad dictos saculos reficiendos pro aliqua porta in qua non habitauerit per decem annos continuos ante ipsam electionem.

26 Electus Prior non possit esse custos porte.

Item quod nullus qui fuerit Prior artium ciuitatis Perusii possit elligi vel conduci in custodem alicuius porte ciuitatis Perusii nec ad dictam custodiam stare aliquo quesito colore pena .iii.C. librarum cuilibet elligenti vel acceptanti. Et sibi de salario solui non possit et conductio non valeat ipso iure.

27 Quando debeant sindicari insaculatores.

Item quod insaculatores qui pro tempore erunt ad reficiendum saculos ciuitatis Perusii debeant diligentissime sindicari per maiorem sindicum de administratione eorum officii et de omni fraude et simonia ac corruptela in dandis offitiis. Et hoc infra mensem a die finiti saculi et condempnari vel absolui sub pena dicto sindico qui in predictis fuerit negligens .V.C. librarum denariorum.

28 Saculus signorie et potestarie per xlii menses. Saculus prioratus per xl. Offitiorum semestralium per xlii mensibus. Fiant saculus in xx dies.

Et reficiatur saculus et refici debeat per xx bonos homines videlicet signoriarum et potestariarum per tempus .xlii. mensium. Et saculus prioratus per tempus .xl. mensium tantum ad plus. Et officia semestralia per tempus .xlii. mensium. Quem saculum teneant et debeant perfecisse infra terminum .xx. dierum a die eorum electionis sub pena .V.C. librarum denariorum.

29 Directores sint experti et nobiles ciues.

Item quod ad offitium directorum insaculentur boni et experti ciues ita quod admittatur in qualibet parrochia et offitio sit unus nobilis ciuis et possint fraudibus gabellariorum obuiare. Et quod bonam habeant aduertentiam ne insaculetur ad dictum offitium aliquis gabellarius.

30 Considerato quod ... officiorum ... consueto ordine finiant.

Item quod prefati insaculatores ita et taliter se habeant in electionibus quorumcumque offitialium quod saculus omnium officiorum predictorum perficiatur et finiatur in fine .xlii. mensium exceptis offitiis dominorum Priorum que finiant in fine .xl. mensium. Et ut ista bene procedant dicti insaculatores videant offitia de isto saculo publicata et ea que durant per aliquod tempus saculi noui illa minus offitia insaculent pro tanto minori tempore quanto durare debent dicta offitia publicata de isto saculo nuper finiendo ut omnia offitia saculi noui in eodem tempore finiantur.

31 Famuli dominorum priorum minores L et maiores xx annis et vestes diuisate ...

Item statuerunt quod in futurum quod in futurum incipiendo in kalendis Januarii .1432. proxime futuri omnes famuli dominorum Priorum et notarii et similiter portinarius debeant induere et portare vestes dedinisa continue rubea et celestre et rubeum sit ex parte dextra et debeat esse maior .xx. annis et minor .L. Et si aliter induerentur quod massarii siue conseruatores pro tempore dictorum vestimentorum solucionem non debeant. Et si soluerent intelligantur soluisse de eorum proprio et non de pecunia communis Perusii. Et hec habeat locum durante offitio pro quo fuerint induti pena cuilibet famulo viso sine dictis vestibus durante offitio .x. librarum denariorum.

32 Domicelli et tubicine ... vestes diuisatas.

Item statuerunt quod vestes que dabuntur in kalendis mensis martii proxime futuri anni .1432. domicellis dominorum Priorum et tubicinis siue trombectis dictis communis debeant esse dedinisa rubea et celeste ita quod rubeum sit ex parte dextra et ipsas vestes continue portare sub pena .x. librarum pro vice qualibet qua aliquis ipsorum visus fuerit ire sine dictis vestimentis cum dicta diuisa. Et si aliter induerent

q conseruatores monete et massarii comunis perusii pretium dictarum nestium soluere non possint Et si soluerent intelligantur soluere de eorum proprio et non de pecunia comunis perusii

33 Item statuerunt quod bifarii et tubatores qui erunt in adfuntia et honorem dominorum priorum debeant esse induti de diuisa scilicet de panno rubeo et celestri ita quod Rubeum sit de parte dextera Et quod huiusmodi indumenta debeant initium habere in kalendis mensis martii proxime futuri Et dicta indumenta debeant fieri de salario ipsorum Et quod aliter a dicta funtia recedere non possint et si recepti fuerint salarium a comuni non possint consequi pena Conseruatoribus soluentibus contra dictam formam dupli dicti salarii

pifari et tubatores deferant uestes diuisatas

34 Item statuerunt quod notarii positi et deputati ad offitium registri camere conseruatorum Et notarius principalis positus super bollectinis dum durabit eorum offitium non possint insaculari eligi nec assummi ad aliquod offitium principale notariis ad notatum ut supra

notarius massarii comunis et conseruatorum et notarius super bollectinis non possint [illegible] alio offitio principali [illegible]

35 Item si reperietur aliquem fore publicatum de saculo comunis perusii qui fuisset insaculatus contra formam presentium statutorum Et ex ipso offitio deberet consequi aliquod salarium a comuni perusii Quod thesaurarius et conseruatores et massarii comunis perusii eisdem aliquod salarium soluere non debeant sub pena dupli eius quod soluerint Et de hoc debeant expresse sindicari Et quod nullus insaculator aliquem possit eligere uel insaculare aliquem in priorem contra formam presentium statutorum Et quod tam ipsi elligentes et insaculantes quam mictentes pretium incidant in penam .V. librarum denariorum Et si aliquis ex dictis insaculatoribus contradiceret non incidat in penam Et nichilominus ille talis publicatus contra eam formam possit esse non possit Et si omnes quatuor insaculatores de una porta essent in concordia tunc ipse positus mictens pretium non incidat in penam Et quod cancellarius comunis perusii fratres pub offitiorum qui perpetere debent salaria si sciunt aliquem dictorum offitiorum electum fore et insaculatum contra formam presentium statutorum debeat notificare illi uel illis publicatis contra dictam formam quod dicta offitia non debeant exercere Et etiam notificare illis dominis Prioribus domino Potestati uel capitaneo uel alteri cuicumque officiali forensi comunis perusii quod ipsi publicati non fuerint electi neque insaculati secundum formam statutorum Et nichilominus potestas uel capitaneus et quilibet alius offitialis forensis comunis perusii teneatur contra dictos insaculatores et eorum positum dicte pene executionem facere sub simili pena tempore eorum sindicatus auferenda. Et similiter debeat facere cancellarius et offitialis predicti in publicatione camerariorum artium si quis insaculatus fuit contra formam ordinamentorum et statutorum comunis perusii

insaculatores statuti non possint aliquem contra formam presentium statutorum [illegible]

insaculati ad aliquod offitium contra formam presentium statutorum non [illegible]

36 Item cum offitium capitaneatus custodie palatii dominorum priorum artium ciuitatis perusii cedat ad maximum honorem ciuitatis perusii Et dum ante palatium predictum et ad ipsius portam uiri prudentes illarum bene induti residentiam faciunt tam ciuibus quam forensibus per illac transeuntibus maximum gaudium et claritas reportatur et ipsi ciuitatis honor augetur et exaltatur Ea propter supradicti

De offitio capitaneus porte palatii ac salario hominibus et oneribus ipsius

Magnifici domini Priores artium civitatis
Perusii ex commissione eisdem facta per prefatum
dominum Vicelegatum et omnibus modo via
Salarium capitanei custodie palatii. iure et forma quibus melius potuerunt
statuerunt ordinaverunt et reformaverunt
37 Quod Capitaneus custodie palatii dictorum
dominorum Priorum qui insacculabitur et deseé-
stri in semestre publicabitur habeat et habere
debeat de salario pro se et duobus famulis
per ipsum tenendis a camera Conservatorum
Famuli capitanei custodie palatii deferant vestes divisatas. monete communis Perusii flor. septuaginta de
camera temporibus consuetis Qui famuli
debeant esse iuvenes Maiores .xx. annis
et Minores . L. annis et liberi de peculio
ipsorum Et debeant continue ire induti
de divisa panni rubei et celestri et
rubeum sit ex parte dextra et a principio
sit de panno novo Qui famuli
dum associabunt d. Priores differre de
beant quilibet ipsorum tabulaccinum cum grif
fone in tabulaccino depictum et consimiliter
et idem capitaneus teneatur facere monstram
de se et famulis et omnia facere que ad
eius officium dignoscuntur pertinere secundum mo
rem consuetum Et si contingeret quod
prefatus capitaneus non retineret famulos
ydoneos quod domini priores qui pro tempore erunt
possint ipsos cassare et alios ydoneos re
teneatur remictere alias thesaurarii et Con
servatores si non remisit ydoneum approbandum
per prefatos d. Priores non tenea
tur eidem capitaneo solvere salarium illius
famuli pro illo tempore in quo negligens
fuerit in remictendo ydoneum .

38 Item statuerunt et ordinaverunt quod
residuum salarii quod erat secundum formam
statutorum deputatum dicto capitaneo custo-
die et salarium deputatum Meo
de Abello . Abbatino . Perusino et Angelo
deputatis ad servitia dominorum P. et ad man-
sionem in porta dicti palatii in futurum
distribuatur et expendatur hoc modo videlicet quod
elligantur et elligi debeant sex cives
bone condictionis ilares et discreti quorum
De Officialibus ut ponitur palatii et salario honoribus et oneribus. quilibet tenere debeat unum famulum
de peculio libero Maiorem .xx. annis et
Minorem . L. annis qui sex cives

sic electi cum dictis famulis s. uno
pro quolibet continuam debeant facere man-
sionem ad portam dicti palatii ad ser-
vitium prefatorum d. Priorum artium prout
consuetum est Et tam ipsi sex cives
quam dicti sex famuli per eos retinendi
debeant esse induti de supradicta divisa
s. de panno novo coloris rubei et celestri
et semper rubeum sit a parte dextra et
continue cum dicta divisa moram
trahere ad dictum palatium Qui
sex famuli dum prefati d. Priores
accesserint extra palatium debeant ire
et antecedere more solito cum tabolagio
cum griffone depicto in eis et cum sp-
ata una cum duobus famulis capitanei custo-
die ita quod semper sint octo . Ipsi quoque sex
cives . dum prefati domini P. ybunt extra
palatium debeant yre et associare pre
fatos d. Priores post dictos dominos Una
cum capitaneo supradicto Et habeant et habere de
beant dicti sex cives a camera Conserva-
torum monete communis Perusii pro eorum et dictorum
famulorum salario Videlicet Quilibet ipsorum
pro se et dicto famulo pro quolibet anno
de tempore in tempus more solito flor. v
sexagintaquatuor de camera libr. duas
et sold. duodecim et den. quatuor Q
Quorum quidem sex civium electio
fieri debeat per presentes d. P. Et incipiat
eorum officium et exercitium . in kalendis . febr.
quo die finit officium presentis Capitanei.
Et sequens electio fiat per d. P. qui
erunt de mense februarii Et sic suc-
cessive de anno in annum fiat electio
Et si ipsi vel aliquis ipsorum non serviverit
vel a servitio defecerint ex aliqua causa
quod d. P. possint cassare et surrogare
ad eorum beneplacitum toties quotiens
eis placuerit Et quia ut fertur ad officium
dicti capitaneatus publicandus veniebat
deputati famulo al'saucha de
porta hebureni qui ex huiusmodi nova pro-
visione venit dampnificatus circa eius
in deputatem providere volentes ydo
volumus et huius statuti vigore decer
nimus Quod dicti sex cives

qui primo erunt electi ad supradicta servitia teneantur et debeant dare et solvere quilibet ipsorum dicto sindico de dicto eorum salario quinque florenos de camera, videlicet de salario primorum sex mensium, et cum dicto honore ipsi primi sex cives intelligantur esse electi et deputati et ad ipsam quantitatem solvendam quilibet ipsorum predictis quinque florenos possit possit cogi et compelli ad instantiam dicti sindici.

39 Item volumus quod quotienscumque aliquis de dictorum sex civium vel dictorum sex familiorum fuit repertus extra domum sine dicta divisa in dato in pena pro quolibet et qualibet vice x libras denariorum, decem denarios retinendis de eorum salario. Et predicta volumus et observari mandamus sub pena C florenorum auri, aliquibus in contrarium facientibus quoquomodo non obstantibus, quibus ex nunc derogamus expresse aliquo non obstante.

40 Item quod dicti domicelli et tubicine familiares et alii deputati ad servitium palatii dominorum Priorum non possint nec debeant habere aliquod aliud offitium ~~[illegible]~~ et casu quo publicarentur ad aliqua offitia ipso facto intelligantur et sint privati ab offitio dicti palatii ad quod fuit deputati, et in dicto palatio amplius stare non debeant.

41 Pro salubri statu et conservatione populi perusini et eius manutentione pacifica, cum sine capite ordinato ad regendum et gubernandum ipsum populum stare et conservare non posset, provida deliberatione statuimus et ordinamus quod in Consilio populi perusini more solito congregato semper de duobus mensibus in duos menses extrahantur de sacculo communis perusii decem boni et legales sufficientes et ydonei homines et de artibus civitatis et burgorum perusii, scilicet duo de qualibet porta, qui sint et appellentur Priores populi et artium civitatis perusii, de quibus x Prioribus semper duo sint de arte mercantie et unus de arte cambii, ita quod singulis duobus mensibus duo priores sint de arte mercantie et unus de arte camsorum. Alii autem septem sint et esse debeant de aliis artibus et de collegio aliarum artium que in statuti*s* communis perusii sunt scripte.

42 Et quod nulla ars de dictis collegiis habere possit in uno porta sine pallucta nisi unum ex dictis portis ut supra dictum est, excepta mercantia, quod semper in quolibet porta et pallucta debeant esse duo mercatores, et in quolibet porta debeat esse unus de arte cambii ut supra dictum est.

43 Minor autem xx annis prior artium esse non possit nec imbussulari ullo modo, et si extraheretur publicatio offitii non valeat ipso facto. Et si talis electus offitium receperit, porta*n*tis condempnetur per maiorem sindicum et iudicem iustitie in C libras denariorum et removeatur ab offitio prioratus. Et dictus Maior sindicus et iudex iustitie ad petitionem cuiuslibet de ipsis denuntiantis predicta teneatur inquirere et repertum culpabilem punire prout dictum est. Et nichilominus quilibet valeat esse accusator et habeat medietatem banni. Et quod iste talis minor salarium pro dicto offitio consequi non possit a Thesaurario et Conservatore sub pena dupli. Et hoc locum habeat illis qui extracti fuerint de futuris sacculo.

44 Nullus autem possit esse Prior artium civitatis perusii vel ad ipsum offitium imbussulari eligi extrahi vel admicti qui vel cuius pater non sit oriundus de civitate vel comitatu perusii. Et qui libram non habuerit in civitate vel comitatu perusii per tempus saltem xxx annorum computato tempore quo eam habuit in comitatu et computato tempore suo et suorum antecessorum, ita tamen quod illi qui fuissent de comitatu et libram habuerint ut dictum est et ipsam libram nec non habitationem veram habuisse et fecisse debeant de civitate et inter cives perusinos saltem per spatium xii annorum ante quam ad ipsum offitium admictatur, exceptis ab omnibus predictis hiis qui iam fuerunt priores et in offitio prioratus vel in presenti sacculo essent imbussulati pro priore, qui possint esse Priores, non obstante quod predicta vel eorum aliquod deficeret in eis.

45 Item quod nullus notarius civitatis perusii vel offitialis communis perusii audeat vel presumat accrescere post electionem priorum aliquam libram alicui in priorem electi. Et qui

---

Margin notes:

De prestantibus ad servitia palatii aliud [illegible] possunt

Tempus publicandi [illegible] et extrahendi priores [illegible]

[illegible] ars habeat [illegible]

Defectus etatis in priore

Inhabiles ad prioratum

nullus in priore electi post electionem libram augere possit

efecerit prima facie ipso facto in electione Et quilibet
sit inde accusator et habeat medietatem banni
et dicta talis aquisitatio non valeat Et quod
contra vel preter dictam formam eligetur vel
sine publicazetur talis electio non vale-
at nec teneat ullo modo et si quis contra vel preter dic-
tam formam electus offitium prioratus vel
receperit vel operaretur
solvat nomine penam si offitium acceptavit
C. libr. den. provincie quilibet qui aliquid
ut prior operaretur vel faceret C. libr. den. sol-
vere teneatur et ipsis per dominum sindicum et
iudicem iustitie communis perusii possit et
debeat condepnari Et quilibet possit inde esse
accusator et de condepnatione huiusmodi
medietatem habeat commune Et quartam partem
habeat iudex dictus Et aliam quartam partem
habeat accusator quam medietatem
massarii communis perusii dare teneantur sine
alio precepto vel mandato sola fide facta quod fuit
accusator Et quod ob hoc cum fuit condepnatus

46 Item quod illi qui electi et publicati fuerint
priores artium secundum modum et formam
predictam sint et esse debeant Priores arti-
um populi et populo perusino et artibus et arti-
bus civitatis perusii per duobus mensibus tunc
futuris in kalendis mensium sequen-
tis post eorum electionem et ordinato et
composito sacculo de duobus mensibus in duos
menses publicari et extrahi debeant sorte
bivium rapiendam per priores more solito.

Qui sunt priores et quando et quo pu[blicari] debeant

47 Item quod nullus notarius qui habuit aliquod offitium
depute per modum et viam sacchetti extra civi-
tatem perusii et qui sit principalis offitia-
lis possit insaculari in ... in civitate predicta
non possit insaculari ad aliquod aliud of-
fitium extra civitatem predictam.

set si insaculabitur ad unum vel duo offitia

48 Item quod in uno et eodem sacculo durante
tempore non possit quis insaculari seu alia ad of-
fitium prioris et ad ipsum prioratus offitium
nisi semel et una vice tantum.

non possit quis insaculari eodem sacco in priorem

49 Et ad hoc ut offitium Prioratus ante publi-
cationem ipsum continue sit secretum p[er]

quod cedule prioratuum fuerint ordinate
quelibet cedula in pallotta cerea involuta
et ad fortunam postea publicetur et extra-
hatur Et ubi invenitur aliquam vel
artem grossam non habere adminus qua-
tuor artifices per quolibet porta actos ad
offitium prioratus tunc et isto casu
non teneantur dicti insaculatores in dicta
porta dare priores ipsa per alias actes
distribuere possint non obstantibus aliquo
statuto

Norma prior. pallocta cerea involuta.

50 Item quod insaculatores non possint nec
debeant insaculare pro sapiente et in numero
sapientum studii perusini patrem
filium fratrem carnalem patruum
vel nepotem carnalem ex latere patris vel
vel matris alicuius doctoris perusini Et
si insacularetur quo ad illum insaculatio
ipsa insaculatio sit nulla et inanis.
Dicti vero insaculatores debeant insacu-
lare in sapientem dicti studii homines in-
telligentes ydoneos et sufficientes ad lec-
tiones et deputationes doctorum et magistrorum
faciendas et ordinandas.

Nullus pater filius vel frater vel nepos ex latere patris alicuius doctoris in sapientem in sacculo possit.

Acta facta edita condita et composita fuerunt
supradicta statuta per magnificos dominos priores
artium civitatis perusii vigore arbitrii et au-
ctoritatis eis concesse per supradictum reverendum
dominum vicegerentem vigore et virtute sup-
scripti eius decreti et subscripta et publicata
per Nicolaum ser Bartolomey depositi porte
sancti Petri et parochie sancti ... Notarium priorum
dominorum Priorum et ser Matheum Vanoli
philipetti de ... Cancellarium communis
perusii notarios publicos de dictorum statutorum
editione una simul rogatos in capella
palatii populi residentie Magnificorum dominorum
priorum artium dicte civitatis Sub anno
domini Millesimo iiij.c xxxj indictione viiij.
tempore sanctissimi in christo patris et domini domini
Eugenii divina providentia pape quarti
die xxviij mensis ottobris presentibus Antonio
Jacobi Clutii de porta solis et parochie sancti
Florentii Simone Petrutii de porta solis et parochie sancti Antonii Menchitio
... porte sancti petri et parochie sancti Stephani et
Antonio Angeli porte sancte Susanne et parochie sancti Antonii

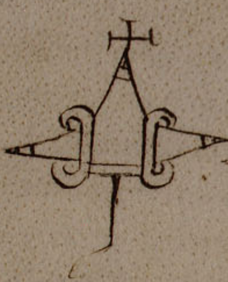
et Johe gostantij dec por et parlaiy foro
tinidy et Marzo Nicolao dnj Jacoby
detignolis. de Fulgineo testibus ad hec
supradicta hitis vocatis et RS.

Et Ego Nicolaus qdam ser Urbanuy
de [illegible] [illegible] et par [illegible]
[illegible] publicus ante nostro [illegible]
[illegible] omnibus et singulis dum sic agerentur
interfuy et ea que rogatus [illegible] una cum
ipso ser Matheo cancellario [illegible] mecum
rogato per alium [illegible] michi quoque fidum
[illegible] feci [illegible] meque propria manu in fidem
omnium [illegible] subscripsi et publicavi [illegible]
que meum appossui consuetum

Ego Matheus quondam Vannoli Filippicti
de Interamne publicus Imperiali autoritate
notarius et Judex ordinarius nuncque pro
sancta Romana ecclesia Comunis Perusij
Cancellarius, predictis omnibus et singulis
dum sic agerentur interfui. eaque ro
gatus scribere una cum supradicto
ser Nicolao mecum rogato per alium
sibi michique fidum scribi fecimus
meque propria manu in fidem omnium
supradictorum subscripsi et publicavi
signumque meum apposui consuetum

Signum mei

Mathei notarij predicti

In noie dni Amen Hec eſt copia ſiue
tranſũtum cuiuſdam decreti et declara-
tionis infraſcripti R^mi dni uicemgeren-
tis et Locumtenentis Legati ſumpte et
exemplate de ſuo originali exiſtenti i quodã
folio bombicino ſcripte et ſigillo pfati ui-
cemgerentis et Locumtenentis munito
atque ſubſcripte manu Ro d' montefortin
Et hic ſcripta et regiſtrata p me Johanem
Luce de Spoleto coadiutorem Ser Mathey
vannoli de Interamne cancellarij peruſini
de mandato magnificorum dnorum dnorum p-
riorum artiu dicte Ciuitatis cui quidem de-
clarationis et decreti tenor talis e videlicet.

JOHANES Epus forliuien
R^mi inxpo pris et dni dni J. Epi Sabinen
Cardinalis de urſinis p Sca Romana ecclia
et S. D. N dno Eugenio papa Quarto.
peruſij et c. Legati et uicarij generalis.
vicesgerens. Dilectis nobis inxpo. Ma-
gnificis dnis Prioribus Artium ciuitatis peruſ
et officialibus refectionis ſacculorum officialiũ
ciuitatis peruſij Salut. Volentes declarare
ſtatuta nouiter condita ſup refectione dictorum
ſacculorum et omne exeis dubium remouere
ad maiorem ipsorum declarationem et ambi-
guitatem tollendam. Volumus decernimus
dicimus et declaramus quod omes et ſinguli
in preſenti reperti alibrati int cives origi-
narios dicte ciuitatis et habentes libram xl
libr ad groſſam poſſint aſſumi eligi et
in ſaccularij ad offitium priorratus dicte ci-
uitatis dummodo ad minus familiariter
habitauerint et Artem exercuerint in
ciuitate peruſij p x. annos prius. Item quod nati
ex ueris ciuibus originarijs poſſint aſſumi
ad offitium priorat dicte ciuitatis et eis pſit
et ualeat libra ſuorum parentum. Item quod
abſentati poſſint hre alia offia pter offia
principalia dummodo familiariter habitent i
ciuitate et ruſticalia non exerceant.
Datum Aſiſij Mccccxxxj die xvj
menſis Nouembr Ind viiij^a Ind.

Ro. d'Montefortin.

a tergo.

R

Rodul

Ordinamẽta Sacculi edita 1440 p X arbitrij
cõfirmata p R. d. archiepm Neapolitanum

In nomine dñi amẽ. Infraſcripta ſunt Statuta, reformationeſ & ordinamenta edita circha eligendoſ & creandoſ Inſacculatoreſ ſacculorũ officialiũ publicorum comunis peruſij tam proxime futurorum gñalis ſacculi q̃ futurorũ in poſterũ ſucceſſiuis temporibus conſtituendorũ & ordinandorum & In eligendis officialibus ad officia publica. Que quidem Statuta cõpoſita & ordinata fuerũt p ſpectabiles ciueſ Dnum franciſcũ de coppulis & nellũ de balionibus porte ſcĩ petri. dnum Johãnem de mõte ſperello, dnum Jacobũ de ranerijs porte ſolis: dnum Iuone de coppulis, baldaſſarem de hẽmanis porte ſcĩ angli: dnum Angelũ Johanis perigli, nicolaũ Vlixis põte Eburnee. Guidone de oddonibus, berardũ de cõnio porte ſcẽ ſuſane. Vigore auctoritatis eis conceſſe p ſpectabiles cõmiſſarios arbitrij ciuis peruſij. Vt patet manu ſer zacharie xpofori tũc notarij dictorum cõmiſſariorum ſub ãno dñi 1440 & die xvj menſis octobris.

Gaſpar Archiepus neapolitanus In ciuitate peruſina eiuſq; comitatibus territorijs & diſtrictibus pro ſctiſſimo dño nro ſtaq; rõna eccl̃ia gñalis gubẽnator cũ poteſt. legati de latere. Ad perpetuã rei memoriam & futuram pacem populi peruſini: cui aſſidue intendimus. Cum p mag[cos] priores ciuitatis peruſij tũc tpis in officio exiſtentes de uolũtate Rmi In xpo prẽs & dñi: dñi. A. dignissimi cardinalis ſcĩ Euſtachij tũc gubẽnatoris ciuitatis peruſij nri i officio predeceſſoris, Electi fuerũt decẽ honorabiles ciues Vz. dnus franciſcus de coppulis nicolaus pauli petri pro porta ſcĩ petri: dnus Angelus Johanis: nicolaus ulixis p põta Ebũnea: Guido de oddonibus, berardus de cõnio p põta ſcẽ ſuſane: dnus Iuo de coppulis: baldaſſar de hẽmanis pro põta ſcĩ Angli: dnus Johanis de monte ſperello: & dnus Jacobus tiberutij de ranerijs pro põta ſolis. Et deinde dicti .x. ciues fuerũt cõfirmati & inquãtum opus fuit de nouo electi p magnificos tũc .x. cõmiſſarios ut arbitrij priorum & camerariorum ciuitatis peruſij: ut de his dr apparere manu publicorum notariorum que et cõfirmatio & de nouo electio ſimilit de nrã uolũtate proceſſit: ut dicti .x. ciues ſup nominati ordinarẽt ſtatuerẽt & reformarẽt omia quecũq; eis uiderẽtur utilia & opõtuna pro reficiẽdo nouo ſacculo officiorum ciuitatis pfate peruſine, & oia concernentia tempus, locũ, pſonas, officia, & quecũq; ptinẽtia quomõcũq; & cõnexa & dependentia quoquo mõ ſtaq; dicus ſacculus reficiẽdus officiorum et

regiminis dicte civitatis procedat pacifice debite et iuste et ad p(rese)ns non sit distans multum t(em)p(or)is quo iminet necessitas dicti sacculi seu regiminis reficiendi et ex dictis x civibus deputatis ut sup(ra) septem ex eis Vz Nicolaus pauli porte s(an)c(t)i petri, d(omi)nus Angelus Johannis et nicolaus ulixis porte eburnee; et guido de oddonibus porte s(an)c(t)e susane: baldassar de bemanis porte s(an)c(t)i Angeli: d(omi)nus Jacobus tiberutij de rancijs, d(omi)nus Johannes de monte sperello porte solis, Asserentes se mature et deliberate omnia et singula i(n)frascripta statuta ordinata et provisa, ordinasse statuisse habitis pluribus et diversis consilijs notabilissimorum civium status dicte civitatis. Et int(er) se ipsos pluries et pluries omnia i(n)frascripta contulisse et de eis consilium et ratiocinium h(ab)uisse int(er) se: Absente berardo de comio porte s(an)c(t)e susane: et predefunctis dictis d(omi)no francisco de coppulis porte s(an)c(t)i petri: et d(omi)no Juone de coppulis porte s(an)c(t)i Angeli: Quorum ordinamentorum provisionum et statutorum tenor talis est.

renovatio sacculi t(em)p(o)re ultimi p(ri)orat(us)

Circha refectionem sacculorum officialium co(mun)is perusij modum et regulam dare volantes Statuimus et ordinamus q(uod) Sacculus officiorum et officialium civitatis perusij refici et ordinari debeat t(em)p(o)re ultimi p(ri)oratus p(rese)ntis sacculi: et et tempore ultimi prioratus aliorum sacculorum postea sequetium i(n)frascriptis modo, forma, loco, tempore, et ordine Vz

Cancellari(us) legat et exponat statuta

Quod cancellarius co(mun)is perusij die p(ri)ma ut secunda qua intrabit palatium dicti ultimi priores sacculi debeat eis legere et i(n) vulgari recitare omnia infrascripta statuta et ordinamenta ad p(er)fatorum d(omi)norum p(ri)orum notitiam et informationem.

p(re)parantia cedaru(m) et aliarum necessariarum rerum p(ro) sacculatoribus

Item q(uo)d dicti d(omi)ni priores die septima ut saltem octava eorum introitus debeant fecisse aptare et preparare omnia necessaria et op(p)ortuna in sala superiore palatij d(omi)ni gubernatoris que est sup(ra) capellam dicti palatij Vz tabulas massaritias ad coquinam lectos et alia necessaria et op(p)ortuna In sacculatoribus. Et similit(er) aptari et preparari faciat

locum massaritiarum qui est super armarium rotis pro oportunitate ipsorum ?creditorum.

4 Item quod die octava vel nona post ingressum dictorum dominorum priorum dicti domini priores debeant eligere duos religiosos forenses de ordine alicuius observantie civitatis Pisarum qui stare debeant ad ultimam portam ubi stabunt insacculatores de die et de nocte: et camera idonea et comoda per dictis religiosis preparetur et expense congrue et idonee per dictis religiosis ex publico dentur. Qui religiosi tantum loqui possint cum ministris existentibus cum dictis insacculatoribus, aut cum dictis insacculatoribus pro eorum necessitatibus. Non autem loqui possint tacite vel expresse de rebus ad dictum sacculum spectantibus vel pertinentibus: neque aliquam ambasiatam dictis insacculatoribus vel ministris cum eis existentibus facere vel fieri facere possit vel aliquam litteram indistincte nullo modo exhibere sub pena periurii. Sed dicti religiosi debeant dictis insacculatoribus vel ministris intro cum eis existentibus exhibere vel necessaria et oportuna ministrare ut ipsorum ?decet. Et similiter scrictos ?pretius videre et tenere una cum cancellario: ut similiter ipsorum decet. — duorum religiosorum electio. 4

5 Eademque via eligere debeant dicti domini priores expenditorem dictorum insacculatorum qui nullo modo dictis insacculatoribus loqui possit, sed omnia oportuna et necessaria pro victu dictorum insacculatorum exhibere debeat dictis duobus religiosis qui predicta presentabunt familiaribus et ministris existentibus in conclavi una cum dictis insacculatoribus: Itaque dictus expenditor non possit neque valeat aliquo modo, ratione, vel causa, vel colore quesito dictos insacculatores vel alterum eorum, vel aliquem ex ministris in conclavi existentibus videre, aut cum eis loqui: et si contrarius faceret vice qualibet incidat in penam ?xxv librarum: et nullum salarium habere debeat in casu quo contra predicta faciat: — Expenditoris de ?putnno. 5

6 Item dicti dñi priores dcã die de sero pulsari faciãt campanã que pul-
sari solet de sero citius q̃ pulsari cõsueuerit alijs diebus: post cuius
sonũ qui inuentus fuit cũ lumine ut sine lumine ire p ciuitatem
puniat̃ pena quadrupli qua puniri solent euntes de nocte alijs
tp̃ibus sine lumine. Et si ĩuentus fuit cũ armis et cũ lumine post
sonũ dicte campane simili͛t puniat̃ pena quadrupli qua puniri
solet ĩuentus de nocte cũ armis sine lumine. Exceptis camerarijs
licentiatis de palatio dcã nocte p rectam uiam redeuntibus ad eoꝝ
habitatione arma nõ põtantibus: qui ad dcãm penã nõ teneant̃.
Et simili͛t exceptis uiginti ciuibus stantibus in loco massaritiarũ.
Et quidecim stantibus in cancellaria: domũ certa pfuisrentibus.
Et hoc capituli statuti dci dñi p̃ores banniri et preconizari faciat
ĩ tribus consuetis locis platee ciuitatis pisarũ cũ quatuõ tubis: ut
nemo iustam ignorantiam allegare possit.

Inhibitio nocturne discursionis q̃ debeat p̃ cornizari.

7 Item q̃d dcã die octaua dci dñi priores uocari et coadunari faciat
iuxta consuetudine camerarios: Ita q saltem an uigessima quãtã
horã dci camerarij in palatio d. poꝝ sit coadunati saltẽ illi qui
hũ potunt lz nõ essent nũõ xxxx. Quibus coadunatis cancellarius
legere debeat omĩa predentia et sequẽtia statuta. Et iuramẽta dare
secũdũ q̃d infra describit̃. Et dcus cancellarius in p̃ntia dcoꝝ poꝝ
et cam͛ioꝝ debeat omĩa officia dcoꝝ poꝝ p̃ntis sacculi: Excepto ultĩo
officio poꝝ. Et officia poꝝ p̃prime predentis sacculi in palluctas
cereis ponẽ secũdum q̃d in dcis sacculis posita fuerũt: deinde dcas
palluctas p̃ntis sacculi in quodã bacili ponẽ, et p quẽdam puerũ
minore .x. annis unã dcus cancellarius in p̃ntia dcoꝝ poꝝ adsumẽ
et accipere faciat: et statim omes alias remanẽtes palluctas in
p̃ntia pdcoꝝ cõburere faciat. Et eodem modo dcus cancellarius de
palluctis predentis sacculi faciat ut sup. Et illas duas quas puer

Camerariorum congregatio

In palluctatio poratum [?] p̃dentis sacculi et p̃ntis ultimo poratu excepto

Unius pallucte p̃ntis sacculi et alterius p̃cedentis receptio ceteris combustis.

adsumpsit de priori et precedenti sacculo legere nō debeat neque aperire i priia dnorum porum et cam̄ sed tm̄ in secreto et ad ptem corā cap-pellano dnorum prioꝝ et notario eorundem qui sub uinculo Juramēti tenere debeant secretū neque noīa dictorū descriptorum i dcis duabus palluctis aliquibus ut alicui et de dcis dnis porib⁹ ut cam̄ reue-lare Sed dcus cancellarius cū precepto et fauore dnorum porum p soriū militem dnī potestatis in secreto mittat pro dcis hoibus descriptis in dcis palluctis et eos duci faciat i supdictū locū massaritiarum Et dnus potestas qui pro tp̄e erit ponē et deputare debeat unū ex suis notariis qui eum clausum tenē debeat ita q nullus loqui possit cū dcis electis exsistentibus in dco loco massaritiarum Et similit facē debeat miles socius dū ducet eos ad dcum locū ut nemo cū illis loqui possit.

Due palluctæ retente nō uideant nisi p camerll^m et capellanū

Descripti i duab⁹ palluctis secrete capiantur et ponātur i loco massaritiarum qui erunt electores insaculatorum

8 Et si dcus cancellarius cappellanus ut notarius uiderent et scirent ali-quem ut aliquos ex descriptis in dcis duabus palluctis mortuum ut absē-tem a dca ciuitate positū ut aliter inhabilē i firmū ut alio modo impeditum ut qd eet unus de prioribus porib⁹ Ita qd dca nocte hrī non possit et duci ad locum massaritiarum Vel si casus contigerit qd in dcis duabus palluctis unus et idem eet i utraque descriptus ut plures simul essent in ambabus descripti dcus cancellarius recurre debeat ad dnos pores et cam̄ et dicere qd subrogari debeat unū de tali porta et de tali arte mortuū absentē, inhabilē, ut legitime impeditū, ut descriptū in duabus palluctis pdcis, ut qui esset de porib⁹ prioribus. Qui dni pores et cam^{ru} dce pote, aliū prioriem habilem et idoneū eiusdem artis loco illius eligere debeat secrete ad bussulā et fabas: et proponi p pores porte. Et obtineri debeat 8

Modus surrogandi siquē opportuerit

obtineat per 2 partes qui est surrogandus

per duas partes ipsorum: et nomen illius secrete dabitur cancellario qui cancellarius simili modo faciat duci ad dictum locum massaritiarum ut supra. Et ita faciat aut mandet fieri de aliis mortuis, absentibus vel legitime impeditis: ut quorum nomina descripta essent in utraque pallucta et totiens hoc fiat quotiens opus fuerit. Itaque omnes viginti antiqui priores descripti in dictis duabus palluctis, vel eorum loco subrogati sint coadunati in dicto loco massaritiarum. Et simili modo et ordine fiat successive temporibus quibus sacculi refici debent: ut una pallucta de ultimo sacculo sumatur, et una de penultimo ut super hoc presenti tempore statutum est.

9 Item quod dicti domini priores et camerarii cuiuslibet porte post predicta trahere se debeant ad partem videlicet priores cuiuslibet porte cum camerario eiusdem porte. Et quelibet porta debeat tres ex principalioribus civibus dicte porte et potentioribus et idoneis et existentibus in civitate: Ita quod dicta nocte haberi possint. Ac etiam ex magis confidatis pro tunc statui. Itaque in totum inter omnes portas sint quindecim: qui eligi debeant per dictos priores

xv confidati statim videlicet tres per quamlibet portam eligantur et obtineant per maiorem partem priorum et camerarii porte

et camerarios ad bussolam et fabas. Et electus intelligatur ille qui obtinuerit per maiorem partem priorum et camerarii dicte porte. Neque possit esse de illis viginti neque de prioribus presentibus neque de camerario. Et statim facta electione dictorum quindecim hominum vel alterius eorum, nomina ipsorum dentur cancellario: qui dicta nocte duci faciat dictos quindecim homines ad cancellariam comunis Perusii et ita caute ducantur ut nemo cum illis vel altero

xv electi et obtenti ut supra caute ducantur et ponantur in cancellaria qui erunt approbatores insacculatorum

eorum loqui possit etiam aliquis de dictis prioribus et camerariis et secrete ducantur in dicta cancellaria: ad cuius hostium dominus potestas qui pro tempore erit deputabit alium ex suis notariis: ut hostium dicte cancellarie clausum teneat, Itaque nemo cum illis loqui possit nisi cancellarius.

coci et 2 famulorum qui mansuri sunt in conclavi electio

Et dicti domini priores eligere debeant dicta nocte coquum et duos famulos qui debeant stare in conclavi una cum futuris insacculatoribus, et numquam exire: nisi quando exibunt insacculatores: et nomen coci et familiarium

consignata pdto mo a casu et fortuna. Deinde cancellarius ordinabit quinque alias palluctas cum quinque brevibus in quibus pdto mo scriptum erit et primo hoc mo Vz. Ars macellatorum: In secundo ars fabrorum: In tertio Ars lane: In quarto Ars speziariorum: In quinto sit scriptum ars minuta. Et similiter dictus puer consignabit cuilibet porte suam palluctam: et secundum tenorem brevis quelibet porta faciat alium Insacculatorem de illa arte prout scriptum invenierit. Et illa porta cui dabitur breve ubi erit scriptum Ars minuta ordinabit Insacculatorem de arte minuta arbitrio ipsorum .xx. civium pdtorum. Quinque vero alios Insacculatores constituent omnes porte de artibus minutis ipsorum arbitrio Vz. quelibet porta unum dummodo de una arte minuta sit unus Insacculator tantum et non plures. Et ad hoc ut non possit oriri discordia de insacculatoribus dictarum artium minutarum quod due porte vel plures vellent ponere Insacculatorem eiusdem artis minute tunc et eo casu habeat locum preventio Vz quod firmus remaneat Insacculator illius porte que prius consignabit suos Insacculatores cancellario pdto. Et Insacculatores electi per omnes artes ut supra ponantur ad partitum inter illos .xx. secrete. et obtineantur partitum per .xiiii. ipsorum. Et ad videndum huius partitum: et etiam alios secretos adhibeantur capellani s. Herculani vel canonici et fratres: aut alii sacerdotes eligendi per Guberni

13 13 Item quod facta dicta electione Insacculatorum per dictos .xx. existentes in dicto loco massaritiarum ea nocte per cancellarium eorum nomina Insacculatorum ad quedam cives existentes in cancellaria deferatur: quibus cancellarius prestabit sollenne Iuramentum de approbando vel improbando Insacculatores pdtos an sint confidati presenti statui et procedatur ad approbationem vel reprobationem hoc mo quod cum ponuntur ad partitum nomina Insacculatorum porta sancti petri debeat exire e cancellaria cives de dicta porta donec pagantur illorum scrutinium. Et similiter fiat de reliquis portis. Cancellarius autem secrete tenebit an aliqui reprobati sint donec omnes Insacculatores mo pdto fuerint ad partitum positi. Ex quibus si viderit aliquos ex Insacculatoribus prescriptis ex illis .xx. dicentibus reprobatos nullo verbo illis facto discedere debeant: et redire ad priorem .xx. existentes in loco massaritiarum et eis dicere ut loco

Partitum obtinendo in sacculatores.

Approbatio vel improbatio Insacculatorum fiat per pd. fidos priorum electos.

12 Item quod artes minute non habeant Insacculatores et priores quot soliti sunt habere.

dare dc̄o cancellario · qui similit̄ p̄ familiā dicti potestatis duci faciat
ad palatiū dn̄i p̄otatis qui debeat eos secrete retinere dc̄ā nocte · itaq̄
nemo eis loquat̄ · Et postea eos de mane mittere ad locū ubi stabūt
dc̄i insacculatōres · Qui cocus et familiares et expenditō hr̄e debeat
pro salario pro viginti diebus quibus fuient In sacculatōribus flor̄
salarium [n. ɔsuetū:] pro quolibet et expensas · Nec dicti Insacculatores dar̄ possīt
dc̄is coco et familiaribus ut alt̄ eoꝝ aut alt̄ existenti cū eis ad unū
panē et ad unū vinū nisi unū tm̄ officiū p̄ quolibet sc̄dm̄ codi-
-tione suā et sc̄dm̄ formā statutoꝝ ·

Cocus et famuli secrete detineantur ·

Salariū ɔsuetū coci et famulorum ·

10 Item qd̄ dicti viginti hoīes reducti et coadunati ī dc̄o loco massaritiaꝝ
delato eis p̄mo sollēni iuramēto p̄ cancellariū procedāt ad electio-
-nē bonoꝝ hoīum aut Insacculatoꝝ ī frascr̄pto modo et ordine · Vz ·

De latio iurāti xx̄ h̄ et ī loco massaritiaꝝ · 10

11 Primo pd̄ci · pp · et cancellariꝰ ordinabūt quinq̄ pallucttas · et ī quattuor
ex dictis pallucttis erit unū breue p̄ qualibet palluctta ī quo ērit scr̄ptū
hoc modo · Vz · Ars mercantie · ī quinta vō palluctta erit scr̄ptū ars
cambij · hoc facto quidam puē accipiet dc̄as pallucttas singulariter
et dabit unā p̄ qualibet p̄ota · Et p̄fati ~~dn̄i potes et cancell̄ dc̄i~~ viginti
eligēt ī saccculatorē unū illius artis que erit scr̄pta ī illa palluctta eis
assignata · pd̄co mō Iteꝝ cancellarius ordinabit quinq̄ alias pallucttas
In p̄ma erit breue huiꝰ tenoris · Vz · Ars cambij · In sc̄da ars calzola-
-rioꝝ · In tērtia Ars sutoꝝ · In quārta ars tabernarioꝝ · In quinta ars ma-
-gistroꝝ lapidū et lignaminū · Quo facto p̄mo dc̄us puē dabit unā
ex dictis pallucttis illi p̄ote cui venerit ī sorte ars cambij · Et si in
dc̄ā palluctta esset scr̄pta ars camby eā remittet et dabit sibi unam
ex alijs ne illa p̄ota habeat duas de arte cambij ad cōponēdū sacculos ·
Et reāptabit dc̄am pallucttā · deinde cuilibet porte dabit suā · Et simi-
-lit̄ de illis artibus eligēt Insacculatorē prout fuit scr̄ptū ī palluctta

Modus eligendi ī saccculatores · 11

reprobati ut reprobatorum debeat elige alios magis fidos pro statu de eadē porta et quarterio et arte cui' fuerint illi reprobati simuliter ad bus- -sulas et fabas ut fuerint electi alij Insacculatores approbati. Et factā subrogatione predictorum Iterum cācellarius redeat ad dictos .xx. ī cācellaria existentes. et eis ostendat nomina subrogatorum: qui similiter et eodē mō et ordine debeant expiare ut sup dictum ē. Et si aliquis ex subrogatis simuliter causa status reprobatus fuerit eodē mō redeat cācellarius ad dictos .xx. ut Iterum et eodem mō aliū subroget. dūmodo amplius q̄ semel unus nō possit poni ad partitū inter dictos .xx. si semel fuit a dictis .xx. reprobatus ex cā status. Et toties ita fiat donec .xx. Insacculatores electi á dictis .xx. existentibus In loco massaritiarum et a dictis .xx. exi- -stentibus In cancellaria omnes approbati fuerint. Et Interim nemo dictis .xx. existentibus ī loco massaritiarum: neque dictis .xx. existentibus In cancellaria possit loqui mediate ut ī mediate nisi p cācellariū. Immo donec dictā electio perfectā fuit nō possit dari aliqd ad cōmedēdū ut bibendum. Et q Insacculatores possint esse de camerarijs, et de illis .xx. et nō de novo priorum existentiū ī officio: —

Surrogano insaccolatori loco reprobatorum

Non detur cibus neque potus donec Insaccula- torum electio et approbatio facta fuit.

14 Facta tn̄ electione et approbatiōn dictorum .xx. Insaculatorum: p familiam potestatis et barigelli cōis prefati secrete dicti Insacculatores ducant ad dictum palatiū dn̄i gubernatoris. Et In itinere dū ducunt ad dictum palatiū ducentes eos omni studio et diligētia caveant ne aliquis eis loquatur. Et postq̄ ducti fuerint ad dictum palatiū ponant sub dicto conclavi. Ad cui' portā sint dicti duo religiosi: qui claves porte dicti cōclavis debeant retinere et custodire ne aliquis dictis Insacculatoribus loquat: neque eis littere alique presentent. Et coadunatis dictis Insacculatoribus sub dicto conclavi: tunc recedent dicti camerarij: et dicti .xx. existentes ī dicta cancellaria: et dictis .xx. existentibus ī loco massaritiarum 14

Insaccolatores electi et approbati ut s. reducantur ī palatio gubr.

15 Item pvideat q In loco ubi stare debent dicti Insacculatores nō sit carte 15

carte et atramenti ancoho — & atramẽtum aut aliquid aptũ ad scribendũ lras quouis modo.

16 electio M. d. P. — Item qđ dicti Insacculatores procedere debeant ad electionem dñoꝝ prioꝝ p toto dicto sacculo refirẽdo hoc mõ & ordine. Vz.

17 Iur.mi deferendum Insacculatoribus — Imprimis cancellari⁹ debeat defferre Iuramẽtum cuilibet Insacculatorũ tactis scripturis de eligendo ad omĩa & singla officia & pr̃tim ad officiũ prioratus hões bonos & idoneos & habiles & cõfidatos

Modus eligendi M. d. P. — pnti statui. Et deinde pcedant ad dcam electionẽ. Vz. Quod pmo eligat pmos pores artis mrcantie. secũdo scđos pores dce artis mrcantie. tertio priores omes p arte cambij. quãto priores partibus grossis Incipiẽdo á pma arte grossa scđum ordinẽ eaꝝ i statutis descriptum. Vltimo eligant priores de artibus minutis.

Scrutinia videant̃ p cancell. adhibitis religiosis. — Et electio dcoꝝ prioꝝ fiat ad bussulas & fabas secrete. Quas fabas recolligere debeat secrete cancellari⁹. & ad ptem coram dcis duobus religiosis dcas fabas nigras & albas videre & nũarere de unoquoqꝫ priore singulariť & de pse. Et ille qui obtinuit p

Obtineatur electio p 2 partes. — duas partes illoꝝ. xx. Intelligat̃ esse prior. et cancellarius illũ

Scribantur obtinen. et nõ obtin. p cancell.m — obtinentem Inquodam folio scribere debeat & illũ ut illos qui nõ obtinuisset p duas ptes describere int̃ nõ obtinẽtes. & hoc nemo scire debeat nisi dcus cancellari⁹ & dcĩ duo religiosi. Quibus sic pactis de omnibus poribus recitare debeat ad dcos Insacculatões & eis dicere Incipiẽdo á mrcatoribus si aliquis nõ obtinuisset. & deinde pcedere ad alios qui nõ obtinuerũt aliaꝝ artium & dicere talis de tali arte & pota nõiando eũ, nõ obtinuit, ponatis eũ Iteꝝ ad ptitũ: & donec fabe reddite fuerit p illo pmo nõiato alius nullo mõ nõiet̃. Sed redditis fabis p dco pmo nõiato cancellari⁹ illas simili mõ secrete recipiat. & corã illis religiosis secrete videat & numeret. Et si reperit illum

obtinuisse secundum predictum numerum fabarum albarum nomen illius descri-
-bat inter priores obtinentes. Si autem reppererit ipsum non obtinuisse men- ter ad prioratum poni negat
-tionem de eo faciat et eius arte et porta et amplius ad prioratum
ad officium prioratus poni non possit: neque aliquid dicat dictis In-
-sacculatoribus: sed secrete teneat et eis notet alium non obtinentem
et eius artem et portam. et iterum eum poni faciat ad prioratum:
et prosequatur ut supra proxime dictum est. Et eodem modo successive
secundum ordinem artium procedat in aliis qui prima vice non obtinuissent
ut semel tantum poni possint postea ad prioratum singulariter et de per se
et in eis procedatur ut supra proxime dictum est. Quibus omnibus non obtinenti- Omnes obtinentes iterum ad prioratum poni debeant
-bus, iterum ad prioratum positis si quis eorum secunda vice non obtinuisset
debeat cancellarius dictis Insacculatoribus notificare qualiter alium
priorem eligere debeant loco talis notando illum, portam et artem.
Et simili modo dictus cancellarius secrete recipere debeat fabas in dicta
electione aut subrogatione: et eas videre et numerare secrete
coram dictis duobus religiosis. Et si repperiret illum obtinuisse per supradictas
fabas albas describere debeat inter obtinentes: si autem repperiret
illum non obtinuisse describere debeat inter non obtinentes. Et secrete
teneat donec tractabitur subrogatio aliorum qui dictis duabus vicibus
non obtinuerint. Et deinde dicat dictis Insacculatoribus opus est
eligere alium loco talis notando ipsum portam et artem eius: et
fabas recipiat et eas videat et numeret coram dictis duobus re-
-ligiosis. Et si repperiret eum approbatum describet inter approbatos: et si
reprobatum describet inter reprobatos et non obtinentes. Et ita procedat
donec loco uniuscuiusque priorum non obtinentium unus fuerit subro-
-gatus. Et si quis ex dictis subrogatis non obtinuerit, iterum semel tantum
poni possit ad prioratum eodem modo forma et ordine. Et si obtinuerit

int obtinentes describant eodem modo secrete per cancellarium : at int non obtinentes describant. Et si aliquis ex dictis subrogandis bis ad pxitu potius non obtinuit amplius poni non possit ad pxitu pro officio prio ratus : sed cancellarius debeat dictis Insacculatoribus dicere subrogetis alium loco talis notando ipsum potam et arte eius. Et in dicta subrogatione procedatur eodem modo forma et ordine prout supra proxime dictum est. Et toties dicto modo de dicta subrogatione recarteter quoties opus fuerit : Ita quod legitime electi fuerint omnes potes sufficientes pro dicto sacculo :

18 Confirmatores eligantur eodem modo quo M. d. P. In alijs fuerint statuta tempore arbitrij — Item quod eodem ordine procedatur in officio consuatorum [et] In alijs officijs fuerint alia statuta et ordinamenta condita tempore .x. arbitrij s. tempore domini Francisci de coppulis et sotiorum : et confirmata per decretum . Rx . per domini Johanis de caffarellis tunc vicelegati etc.

19 V. de xx. insacculatoribus eligantur qui ordinent potes. — Item quod electis omnibus officialibus civitatis perusij : per ipsos Insacculatores eligantur .v. ex eorum numero qui habeant ordinare potes Videlicet Unum pro qualibet porta cum sollenni Juramento ut secretum tenere debeat et nemini sotiorum dicere.

20 refiat sacculus pro tempore x l. mensium. — Item quod sacculus novus reficiatur de omnibus officijs pro tempore quadraginta mensium et non ultra.

21 non existens de aliqua arte sit inhabilis ad officium. — Item quod Ille qui non esset de arte aliqua non possit habere aliquod officium neque exercere sive sit cum salario sive sine : neque possit habere cancellariatum : neque capitaniatum comitatus : neque castellanatum cassari castri plebis neque eligi possit potestas eiusdem castri. Et si electus fuerit aut Insacculatus ad aliquod officium statim cum publicatus erit cancellarius [et] dictam nuntiet : et infra spatium trium dierum alius loco sui subrogetur per dominos potes qui pro tempore erunt et per camerarios dicte ~~artis~~ porte. Elapsis autem diebus tribus

p Re gubnatore subrogetur. Exceptis notariis et doctoribus: quibus satis sit esse de consortio notariorum aut doctorum aut advocatorum: —

22 Item q nō possit dari nisi unū officiū cū salario saltem a decem florenis sup pro quolibet: et si essent plures in eadem domo isdem suptibus viventes: si exirent tres nō possint hre nisi duo officia diversa cū salario: si aut quinque ut plures possit hre tria diversa officia a decē flor sup: si aut quinque ut plures possit hre tria officia diversa a decē flor sup. — Unus nō possit hre nisi unū offm a x. fl. s. 22 — Si plures uno simul cohabitent

23 Item q eligant quinque principales notarii armarii cois pusij qui neque possint cassare aliquē: ut libra nova facere: neque cives aliquos scribere: sine cōsilio inscriptis consultorum. — V principales notarii armarii nō possint neque cassare 23 scribere sine cōsilio et scriptis consultorum

+24 Item q loco notarii officialium gabelle grosse et officialium campionum qui notarius in illo officio ē otiosus et nihil agit, subrogetur alius qui nō sit notarius, et vocetur Cancellarius. Vacat G. [illegible] Neapolionis

25 Item q fuerit antiquum statutum de tpe quo insacculatores stare debeat i conclavi ad insacculandum: et quantum salarium hre debeant. — Statutum antiquum de tpe insacculandi. 24

26 Item fuerint omnia alia statuta loquentia de habilibus ad prioratum 25 — fuerit et correcti. 26

27 Item q detur sacramentum etiam Cancellario. 27

28 Ultimo q omnia statuta et ordinamenta loquentia de refectione sacculorum: et officialibus et officiis insacculandis, publicandis que: aut de aliqua re ad id quomodocumque ptinente fuerint i omnibus et p omnia salvo i his que contradiceret presentibus statutis et ordinamentis. — Ut confirmentur G.

Exhibuerunt nobis ea ita statuta ordinata et provisa: ut sup.

Ut sic auctoritate apostolica confirmaremus. Nos igitur omnia et singula supra
provisa et ordinata matura deliberatione conspicientes esse utilia et
oportuna pro reficiendo dicto sacculo et dependentibus ab eodem: et pro bono
regimine eiusdem civitatis et pace et quiete hominum ipsius, omnia suprascripta
ordinamenta, statuta, et provisiones et reformationes confirmamus: immo
statuimus et principaliter ordinamus ex certa scientia: non obstantibus
quibuscumque statutis reformationibus, ordinamentis, decretis, et quibuscumque
aliis provisionibus in contrarium loquentibus quoquomodo: quibus omnibus
et singulis specialiter derogamus ac tollimus: et si oporteret mentionem
fieri expressam et specialem de eis ut aliquorum eorum: quam volumus intelligi
esse factam: ac si de verbo ad verbum hic esset inserta mentio specialis. Et non
obstante quod de dictis .x. civibus deputatis ad hoc, scripte tantum nomina inserta fue-
runt: Et non obstante etiam quod de aliqua commissione eis facta per aliquem
nullatenus apparet: solum attendentes quod omnia et singula supra provisa
et ordinata et scripta in utilitate et necessitate dicti sacculi et regiminis
reficiendi evidentissima tendere intelliguntur. Mandamus quoque prioribus
atque camerariis qui pro tempore erunt ac etiam cancellario et potestati: aliisque
officialibus dicte civitatis: ac etiam insacculatoribus eligendis: aliis quibuscumque
personis ad quas spectat: Ut hoc nostrum presens decretum et ordinamentum
in dicto reficiendo sacculo et regimine secundum dicta ordinamenta, aliisque
in futurum postea etiam secundum ipsa reficiendis fuerit: et omnibus et singulis exe-
cutioni mandent sub penis in dictis superioribus ordinamentis contentis et
aliis nostro arbitrio auferendis. Insuper etiam ordinamus decernimus et
statuimus omnia suprascripta et contenta, ante refectionem dicti sacculi, et
in ipsa refectione, et eius tempore, et post ipsum sacculum refectum servari
debere modis et formis et penis supra descriptis: —

Facimus statuimus ordinamus reformamus confirmamus derogamus precipimus et
mandamus ut supra. G. archiepiscopus Neapolitanus gubernator 27.:. 2

Datum Perusii ex nostro palatio die
xij Augusti. 1442

Christoforus.

Dispensamus quod viginti illi electores imprecolatorum xx in festissima causa. durant — xx electores i[m]precula
ad cameram palatii nostri inferiorem. sub expedita ut s. — torum ducant[ur] ad cameram inferiorem palatii gubr.

Item dispensamus quod campana pulsari incipiat de die immediate post prandium. — Campana incipiat
et simili hora et in isto causa. G. ut sup. 2 — pulsari immediate post prandium.

Item dispensamus quod ante octavam diei fieri possit si opus fuerit et videbitur.

Optimis et eminentibus dominis. tempus quadraginta mensium parochi prius
prorogamus ad tempus quatuor annorum non obstantibus statutis ordinationibus — Sacens y iiij annis
et decreto nostro quibus omnibus et singulis ex certa scientia et proprio motu expresse
quo ad praedicta derogamus. Datum praesenti vicesimaquinta mensis septembris
anni currentis. Gaspar de cherso pp ma. 2

[illegible]

HERMOLAVS. Barbaruſ decretorum doctor
Dei & aplice ſediſ gr̄a epuſ ueronen̄ & Comeſ
imperuſina ciuitate eiuſq: comitatu & diſtctu p
Sanctiſſimo. D. N. pp̄. & ſacroſc̄a romana eccleſia cum
plena poteſtate legati de latere intemporalib; & ſpualib;
uicariuſ & gubernator gn̄aliſ dilectiſſimiſ nr̄iſ inxp̄o filijs. Ma-
gnificiſ uiriſ ꝑoribuſ & camerarijſ artium memorate ciui-
tatiſ ſalut/ indomino & inexequendiſ commiſſiſ integrita-
tem. Adea que ſalutem & pacem ur̄am & puli nr̄i ppli
reſpiciunt excom̄iſſo nobiſ offitio aſſidue cogitanteſ & ui-
gilant intenti: ut ſacculuſ gn̄aliſ officiorum ueſtrorum
deproximo nouanduſ iuſte & pacifice reficiat̄ ut ceſſet
omniſ inter uoſ materia diſcordiarum & inquietudi-
num/ ac p eiuſ rectum & honeſtum refectionem redin-
tegretur inpp̄lo ur̄o pax/ concordia/ & tranquilitaſ ciuiliſ.
et iuſta officiorum ueſtrorum adminiſtratio aliquanto
equior ſolito p laboreſ & opera ur̄a conſtituat̄. Cupienteſ
eiuſ refectioni q̄tum in nobiſ eſt opportune & utiliter
prouidere hac re ſepe ac diu apud animum nr̄m mature
penſata & cum multiſ ꝑncipalib; & alijſ ciuib; ex omni or-
dine & gradu hijſ maxime: qui p̄nti ueſtro regimini affi-
ciunt̄ ſepiuſ inſimul & ſeorſum accurate diſcuſſa uiſiſq:
lectiſ & diligenter examinatiſ tam ſtatutiſ & reformationib;
ur̄i comunis ad hanc materiam facientib; q̄ decretiſ & ordina-
mentiſ nr̄orum in offitio p̄ceſſorum ad hoc ipm ptinentib; &
alijſ omnibuſ uiſiſ & intellectiſ: que materiam ipam concer-
nūt & mentem noſtram in hijſ que agenda ſunt inſtruere
poterant: omni meliori mō & uia quib; magiſ & meliuſ poſ-
ſumuſ & debemuſ ex autoritate nobiſ tributa uigore offitij
nr̄e gubern̄ij & poteſtatiſ legati de latere ſupdc̄e/ harum ſerie
prouidemuſ/ ordinamuſ/ ſtatuimuſ determinimuſ & manda-
muſ electionem fiendam de. xx.ti boniſ uiriſ inſacculatorib; &
alia ei connexa/ uel ab ea dependentia/ ſiue emergentia poſſe
et debere fieri & celebrari de pximo iux̄ modum uiam & regulaſ

infradicendas & no alr nec alio modo sub penis & censuris
infradicendis.

1 Et primo quia optimis de causis p nos ipos iam puidimus suffi-
cienter de mansione ipsorum bonorum viror & de aliis
opportunis & necessariis p eisdem ideo p mictimus & quatu
opus sit iniungimus vobis magnificis potib9 suprascriptis ut
statim p̄mo die ingressus vestri ante meridiem debeatis
Religiosi et ministri p. d. p. eligant. electionem & deputationem fecisse de duob9 optimis
religiosis ad eorum custodiam & de expenditore coquo
et de opportunis famulis sive ministris qui habeant illis
inservire. Decernimus etiam & mandamus harum serie
quatenus vos suprascripti mag. potes die pdicta feliciter
Consilium bamniri faciat. ingressuri tertia die faciatis publice bamniri & pcipi cosiliu
camerariorum artium mo solemni & in talib9 consueto
p die tunc immediate secuturo. vz pro die iiii^ta mensis septebris
pximi p celebrando electione bonorum virorum in saecu-
laterum ex p̄medo in ipo bamnimeto etiam hoc q dicti
Matricule afferantur et libri iuratorum. camerarii in ipo consilio secum apportent ut afferri faciat
ad vos mag. potes omnes matriculas suarum artium
cu nominib9 omnium suorum iuratorum & cum libro cui-
lib3 eorum firmata in publica forma.
2 Secundo decernimus q dcta die quarta septembris ~~immediate~~ ante
~~post~~ prandium pmisso sono campane consueto faciatis vocari
Consilium congregent. & coadunari ipsum consilium camerariorum i palatio solite
habitationis & residentie vre cum tali diligentia q salte
hora xx pi camerarii sint in vro palatio congregati ill-
Sufficiant quot haberi poterunt. salte qui haberi poterunt, et si no essent in numero . xxxv.
camerarior quib9 quo adunatis volumus illico claudi debere
porta claudatur. portas dicti vri palatii undiq: ita ut nullus inde exire, aut
illuc intrare postmodum valeat, nisi demum pfecta electione
perquirantur pro armis. infradicenda. Clausa aut porta immediate miles socius dni
potestatis ibi cum officialib9 & familia existens debeat p quere
quelib3 ex vobis. M. potib9 & ex ipis camerariis, ne quis vestrum
habeat gladium ut aliud genus armorum. Eo facto cancel-
legatur hoc ordinamentum. larius comunis debeat legere utriq: collegio simul existenti vul-

garit presens nostrum decretum ut saltem substantialia que
sunt imposuerimus. Et his lectis uice nostra deferre utrique collegio — Iuramentum potestatis et camerariorum
iuramentum solemne quod eligetis .xx. bonos uiros insacculatores
bene legaliter sine fraude uel dolo sine pretio simonia pactione
uel corruptela iuxta uestras conscientias obseruando decreta ipsorum
insacculatorum iuxta presens nostrum decretum et nichil de substan-
tialibus pretermictendo.

3 Prestito huiusmodi iuramento uos Magistri potestas trahetis uos inpterm — Trahant per ad ptem cum suis camerariis
duo potestas pro qualibet porta cum omnibus camerariis sue porte ut
supra coadunatis et sic ad singularia scruptinia ad bussulam et fa- — Eligant .xx. insacculatores quo
bas albas et nigras ibidem nominabitis proponetis et elligetis .xx.
bonos uiros insacculatores uidelicet quatuor pro qualibet porta scilicet unum
pro quolibet quarterio cuilibet porte prouiso diligenter quod in dicto numero
eligantur quatuor de arte mercantie, de quatuor diuisis portis, et unus
de arte cambii ex illa porta que non habebit insacculatorem de mer-
cantia et unus alius ex aliqua ipsarum quinque portarum reliquo — qui ex quibus artibus.
uero .xvi. eligantur de aliis artibus grossis siue minutis ut continget, ne
respectus artium bonam impediat electionem, dum tamen non eligatur
nisi unus ex qualibet arte preter mercantiam et cambi=um superscrip-
tas. que habeant saltem numerum statum.

4 Et quia decet ad tam graue et dignum officium eligi non inhabiles — Decreta in insacculatores
decernimus Quod nemo possit eligi in insacculatorem qui fuerit ad re-
ficiendum sacculos proxime factos nec qui sit uel fuerit nuncius uel domicel-
lus uel famulus uel Janitor. in pallatio potestatum uel custos carcerum
uel nuncius alicuius artis infra .xv. annos proximos. uel qui fuerit con-
dennatus de falso et non restitutus uel qui non habeat libram in ci-
uitate perusii saltem librarum .xl. ad grossam uerum tamen prosit
talibus non solum libra propria sed etiam patrum matrum, uxorum
et etiam fratrum carnalium cum eis uno uictu conmunen-
tium, nec possit aliquis eligi insacculator pro aliqua porta
nisi actualiter habitet in ea et per quinque annos continuos habita-
uerit quamuis sit allibratus in ea nec et aliquis existens tunc
de numero collegii eligentium cum statuto prohibeatur et sit
indecens quod aliquis eligat semet ipsum.

5 Decernimus insuper quod partita ponenda de dictis insacculatoribus tantummodo ponantur

pta i electione insaculatorum quomodo obtineant proponantur — priores & incipiat Prior dignioris artis, sequatur alius minus digne
artis alternando semper vices & uno ad alium Donec electio
.iiij. insaculatorum sit perfecta & sufficiat ea obtineri per ma-
iorem partem presentium. Et ne spalitas aut pertinantia aliquam
bonam electionem impediat decernimus quod si missus ad pri-
mum unum ex prioribus fuerit ter perditus & maior pars camerariorum petie-
rit quod unus alius ad partitum mictatur, prior ille cuius erit sors mic-
tendi partitum talem petitum teneatur ad partitum mictere nec possit
pena recusantis proponere — hoc recusare sub pena floren. centum cuilibet priori recusanti ut negli-
genti: quam similiter incidat quicumque ex dictis prioribus & came-
Item fabas reddere — rariis qui recusaret reddere fabam suam super uno quoque ad partitum
Item in loco permanere — misso ut de loco illo recederet ubi se in partem traxissent salvo quod
si iret ad aliquam necessitatem corporis & statim ad socios
reverteretur. Verum si talis differentia nasceretur de duobus ut
Tempore discordie obtineant qui plures fabas habuerint — pluribus ad partitum missis qui viderentur non posse obtineri per maiore
partem: liceat eo casu ad precidendas discordias ponere ad singularia
partita quemlibet illorum de quibus differentia esset, et illi intelligantur
Si par sit numerus fabarum — rite obtenti: qui plures fabas albas habuerint & si essent pares
in fabis tamdiu unusquisque illorum scruptinetur donec unus
alium superaverit.
6 Volumus etiam & iubemus ad vitanda scandala. quod dicti priores &
camerarii. postquam fuerint ut supra congregati non possint exire dicto pala-
non exeant nisi facta electione — tio quovis modo colore vel casu, demum postquam fecerint electione
integram dictorum .xx. insaculatorum sub pena centum floren
super scriptis: qua facta .i. ut de uno quoque eorum facta fuerit. secrete
mictatur pro eis officiales & familia potestatis vel capitanei &
capiant & caute ducant — ducatur unusquisque per eos secrete & festinanter & caute ad
palatium nostrum & conclave illis preparatum ita quod intus
nemo eis loquatur ut det aliquam scripturam. et reducantur in dicto
Religiosi custodiant — conclavi ad cuius portam sint duo religiosi diligenter custodientes
claves & aditum ne inde exeant aut alii homines ad eos
intrent aut eis loquantur aut aliquam scripturam eis dent vel
ab eis accipiant ut cuncta sincerius & magis secrete gerantur.
Decernimus preterea. quod statim habitis & reclusis dictis .xx. insaculato-
Legantur statuta insaculatoribus — ribus dictus cancellarius communis in presentia nostra legat eis vulgariter

pſenſ noſtrum decretum & maxime illa capitula ſbſtantialia que
obſuare teneant. deinde ut iurent in manibꝫ noſtris ſup miſſali q
ipſoſ ſacculoſ facient pure legaliter & ſine fraude & dolo malitia
ſimonia ut corruptela eligendo bonoſ & dignoſ iux eorum cōſcientiam
& ſeruabunt pñs noſtrum decretum & alia ordinamenta uigē-
tia nec eis contrafacient nec geſta per eoſ umq̄ꝫ reuelabunt uerbo
ſcriptis ſigno ut nutu quoquomō nec ſcpturam ſecrete exinde
conficient ſed omnia ſb ſecreto continebunt.

Iuramentum inſacculatorum

8 Habeant dcī inſacculatoreſ arbitrium plenum reficiendi ſacculoſ
de offitijſ poratus & notarijſ eorumdem. Conſiuatoribꝫ maſſarijſ
caſtellanis poteſtatibꝫ & gñalr de omnibꝫ alijſ offitijſ expectan-
tibꝫ facē teneant q in fine dcī temporiſ in proximo ſacculo in-
ſacculat pro tempore quinqꝫ annorum pxime finito urgenti ſac-
culo ſecuturorum. Ita tamen q tanto panciora breuia de offitijſ
expectantibꝫ facē teneant q in fine dcī temporiſ omnia ſimul
offitia dcī futuri ſacculi ſint finita: firmiſ tamen remanētibꝫ offijſ
& burſiſ que remanent in capſulis pñtis ſacculi. vz. capitaneorum comi-
tatus, fancellorum, ſindicatorum, & depoſitariorum, & alijſ p illo tpē
p quo ſt inſtituta q̄ ꝯſuetis temporibꝫ publicentur.

Que offitia inſaccolentur generaliter

Tempus ſacculi

Exprimit offitia expectantia

Que remaneant in ſacculo

9 Eo ipſo die quo eligent & recludent inſacculatoreſ ut ſaltem ſe-
quenti ſedent eis in conclaui omnes matricule artium ſup dcē &
ſcptura publica libre omnium iuratorum cuiꝫlibꝫ artis exceptis m-
cantia & cambio cum ſumma libre cuiꝫlibꝫ iurati ut ſint inexcu-
ſabileſ ſi aliquem non allibratum ut nō matriculat forſan inſacculu-
rent & qui neſciunt poſſint p illa certificari.

Matricule, libre eis dentur

10 Decimo ſtatuimuſ & mandamuſ q p dcoſ inſacculatoreſ nullus poſſit
eligi ad poratum ſiue inſacculari qui ſit ut infra. xv. annoſ proximoſ
fuerit nuntiuſ, domicellus, famulus, ut Ianitor porum baiulus
communiſ ut nuntiuſ alicuius artis ut de falſo damnatuſ & non reſti-
tutuſ nec aliquiſ qui ut cuius pr nō fuerit natuſ in ciuitate ut co-
mitatu piſiꝫ exceptis tamen filijſ ciuium piſinorum lꝫ alio loco na-
tiſ nec aliquiſ pro homicidio damnatuſ, nō reſtitutuſ. nec aliqſ
relegatus occaſione ſtatus. nec aliqſ ex alia cauſa relegatus durāte
relegatione nec aliquiſ filiuſ alicuius rebelliſ nō reſtituti. nec aliqſ
extractuſ de carcē amore dei. nec aliquiſ q libram nō habuerit

Deuetu ad poratum.
nuntius d. p.
Domicellus
famulus
Ianitor
Baiulus
Nuntius artis
Damnatus de falso
cuius pr et ipſe nō fuit natus p[illegible]
damnatus p homicidio
relegatus p ſtatu
rebellis
extractus amore dei
nō hns libram
[illegible]
[illegible]
[illegible]

libra xl lbr ad groſſam — inciuitate ut comitatu adminus .xl. librarum adgroſſam admin.
p .xxx. annos computato tempore quo illam habuit incomitatu &
etiam tempore ſuorum auctorum dummodo ille talis habuerit libram
p dictam inciuitate int' ciues & inea uere habitauerit ſaltem annis
Maiores xx annis. — .xv. nec aliquis minor .xx. annis. Qui ſi extraheretur non pſumant
exercere pena . E. lbr & amiſſionis ſalarij & nihilominus alius in
eius locum ſurrogetur nec aliquis inſaccule adipm poratum ex ul-
timo poratu nunc finientis ſacculi nec poſſit aliquis eſſe porin dicto
ſacculo p inſaccula tionem ut ſurrogationem ut aliter, niſi ſemel
tantum & quod ſup expſſum eſt delibra ſic intelligatur q p ſit talib;
libra patrum / matrum, uxorum, ut fratrum carnalium cum eis
Excipiunt qualis fuerunt pores — uno uictu uiuentium . Et a dictis habilitatib; libre & habitationis
intelligantur illi excepti: qui alias ipm poratum exercuerunt q habi-
les reputentur. /
11 — Preterea inhibitum ſit dictis inſaccula toribus, ne poſſint inſacculare
Quos ad nullum offm inſacculari poſſint. — ad aliquod offitium eorum auos ut patres / filios ut fratres car-
nales l; cum eis comunit non uiuentes ſ; nec alium quemquam ad
cuſtodiam carceris mun datiam platee & adianuam
non habentes lbr in ciuitate — ſecum eodem uictu conuiuente. nec aliquem non habentem li-
bram in ciuitate puſij: excepto q ad cuſtodiam carceris mun-
Exceptio q ad cuſtodes carceris mundatores platee, ianitores — datiam platee & adianuam palatij porum ad que offitia ſuffi-
ciat q habitent puſij l; non ſint allibrati. Sit etiam illis inhibitum
generalis prohibitio ad eadem offitia — ne aliquem poſſint inſacculare ad idem offitium in quo eſt
Rationem. — ad pns. Curent preterea in quolib; offitio rationariorum maio-
Directores — ris ſindici inſacculare ſaltem duos de arte mercantie ut cambij
et inquolib; offitio directorum ſaltem unum nobilem expertum
poteſtates comitis — et pbum & nullum qui ſit gabellarius & ad poteſtarias caſtrorum
comitis elige ciues modeſtos et prudentes qui loca bene regant &
Sapientes ſtudij — reddant honorem ciuitati ac ſtatui. et int' ſapientes ſtudij ne
minem inſacculare qui ſit pat' ut patruus filius ut nepos ut
frater carnalis alicuius doctoris puſini l; ſeparatim uiuentis.
12 — Et quoniam offitium porat' maiorem diligentiam in eligendo
requirit, decernimus Q; ab illo die inſaccula tores initium ſumat
Electio porum qualiter fiat — eligendo primitus primos mercatores ij. loco ſecundos mercatores .iiij.
pores, p arte cambij .iiij. pores pro artib; groſſis iuxta illarum

ordinem & gradum, demum alios Priores pro minoribus artibus eorum
ordine similiter servato. videlicet omnes singulariter & distincte ad particularia predicta
in qua electione servetur ritus & modus infrascriptus. videlicet contentus in cap. xx.° infradicto

13 Item quod in futurum super offitio tencaraminis ubi insaculabatur unus of- Tincaraminis
fitialis in anno insaculentur duo Cives de tempore in tempus qui sint
cum salario honoribus & oneribus consuetis dari uni ex dictis officia-
libus videlicet. Quod salarium quod uni dabatur dividatur inter ambos./

14 Item quod si quis in futurum publicabitur de sacculis communis Perusii Surrogandi regula
ad aliquod offitium cum salario ut sine qui esset mortuus vel absens
ut inabilis vel renumptiaverit quod nunc & eo casu possit & fieri
debeat subrogatus per omnes ~~[illegible]~~ Priores & Camerarios illius portae
de qua esset talis publicatus obtento partito ad bussolam & fabas per
duas fabas partes ipsorum / & predicta non habeant locum, in morte D. Prio-
rum nec in innumptio. nec importunario ipsorum, quo casu servetur
statutum loquens de hac materia. /

15 custodia portarum Item quod nullus qui fuerit Prior artium Civitatis vel nec ad dictam custo- Perusii possit eligi ut ad dictam in custodem alicuius Prior — civitatis
diam stare aliquo quesito colore pena .c. librarum cuilibet elligenti et
acceptanti / Et sibi de salario solui non possit & conductio non valeat
ipso iure.

16 Item statuimus Quod bifari & Cantarinus qui erunt ad servitia & Pifari et cantarinus
honorem Dominorum Priorum debeant esse induti de divisa. s.
de panno rubeo & celestri, ita quod rubeum sit de parte dextra, Et
quod huiusmodi indumenta debeant initium habere in kl. mensis mar-
tii proxime futuri, Et dicta indumenta debeant esse de salario ipsorum.
Et quod aliter ad dicta servitia recipi non possint / & si recepti fuerint sa-
larium a comuni non possint consequi, pena Conservatoribus solventibus
contra dictam formam dupli dicti salarii. /

17 Pro salubri statu & conservatione populi perusini & eius manutentione Priorum publicatio quando ubi et quomodo fiat
pacifici, cum sine capite ordinato, ad regendum & gubernandum
ipsum populum stare & conservare non possit, provida deliberatione
statuimus & ordinamus. Quod in consilio populi perusini more
solito congregato semper de duobus mensibus in duos menses extrahantur
de sacculo communis Perusii decem boni & legales sufficientes ydonei
homines & de artibus Civitatis & burgorum Perusii. s. duo de qualibet
porta, qui sint & appellentur Priores populi & artium civitatis Perusii

94v

de quibus .x. prioribus semper duo ſint de arte mercantie et unus de arte cambii. Ita quod ſingulis duobus menſibus duo priores ſint de arte mercantie et unus de arte campſorum. Alii autem ſeptem ſint et eſſe debeant de aliis artibus diverſis et de collegio aliarum artium que in ſtatutis communis Peruſii ſunt ſcripte.

18 Libra priorum electi non augeatur.

Item quod nullus notarius Civitatis Peruſii vel officialis communis Peruſii audeat vel preſummat acreſcere poſt electionem priorum aliquam libram alicuius in priorem electi / et qui contra fecerit puniatur ipſo facto in .L. libris denariorum centum. Et quilibet ſit inde accuſator et habeat medietatem banni et dicta talis augumentatio non valeat nec teneat ullo modo. Et ſi quis contra predictam formam electus offitium prioratus receperit vel operatus fuerit ſolvat nomine pene ſi offitium acceptaverit .C. libras denariorum pro vice qualibet qua aliquid ut prior operaretur vel faceret .C. libras denariorum ſolvere teneatur et in ipſis per dictum ſindicum et Judicem Juſtitie communis Peruſii poſſit et valeat condemnari et quilibet inde poſſit eſſe accuſator et de condemnationibus huiuſmodi medietatem habeat commune et quartam partem habeat Judex predictus et aliam quartam partem habeat accuſator. quam medietatem maſſarii communis Peruſii dare teneantur ſine alio precepto vel mandato ſola fide facta quod fuerit accuſator. Et quod ob hanc cauſam fuit condemnatus./

pena augentis

pena exercentis

19 Tempus priorum extractorum

Item quod illi extracti et publicati fuerint priores artium ſecundum modum et formam predictam ſint et eſſe debeant priores artium pro communi et populo peruſino et artibus et artificibus civitatis Peruſii per duobus menſibus tunc futuris incipiendis in Kalendis menſis ſequentis poſt eorum electionem et ordinato et compoſito ſacculo de duobus menſibus in duos menſes publicari et extrahi debeant ſorte brevium capienda per puerum more ſolito./

20 forma eligendi priores

PRIMO et ante omnia eligant primos priores artis mercantie. Secundo ſecundos priores dicte artis mercantie. Tertio priores omnes pro arte Cambii. Quarto priores pro artibus groſſis incipiendo a prima arte groſſa ſecundum ordinem earum in ſtatutis deſcriptum. Ultimo eligant

Priores de artibus minutis. Et electio dictorum priorum fiat ad bus-
ssulas & fabas secrete. Quas fabas recolligere debeat secrete cancel- *cancellarius fabas colligat*
larius. & ad partem coram dictis duobus religiosis dictas fabas ni-
gras & albas uidere & numerare de uno quoque priore singulariter
et de per se. Et ille qui obtinuerit per duas —— partes illorum. xx. *per quot obtineat*
intelligatur esse prior. Et cancellarius illum obtinentem in quodam
folio scribere debeat & illum uel illos qui non obtinuisset per duas partes *obtinenti et non obtinenti*
describere inter non obtinentes. / *seorsum notentur*

Et hoc nemo scire debeat nisi dictus Cancellarius & dicti duo religi- *secrete*
osi. Quibus sic peractis de omnibus prioribus redire debeat ad dictos insaccu- *non obtinenti quo iterum ponantur*
latores & eis dicere incipiendo a mercatoribus si aliquis non obtinuisset
et deinde procedere ad alios qui non obtinuerunt aliarum artium
et dicere talis de tali arte & prior nominando eum, non obtinuit
ponatis eum iterum ad partitum, . et donec fabe reddite fuerint
pro illo primo nominato alius nullo modo nominetur. Sed redditis fabis
pro dicto primo nominato. Cancellarius illas similiter modo secrete recipi-
at & coram illis religiosis secrete uideat & numeret. / Et si repi- *Si obtinuit.*
at illum obtinuisse secundum numerum fabarum albarum no-
men illius describat inter priores obtinentes. Si autem reperit ipsum *Si non obtinuit*
non obtinuisse mentionem de eo faciat & eius arte & prior *bis reprobati non ultra ponantur*
et amplius ad partitum ad offitium prioratus poni non possit
neque aliquid dicat dictis insaccullatoribus sed secrete teneat, &
eis nominet alium non obtinentem & eius artem & prior
et iterum eum poni faciat ad partitum & prosequatur ut supra
proxime dictum est / Et eodem modo successiue secundum ordi-
nem artium procedat in aliis qui prima uice non obtinuissent ut
semel tantum poni possint postea ad partitum singulariter &
de per se & in eis procedatur ut supra proxime dictum est. / Quibus
omnibus non obtinentibus Iterum ad partitum positis si quis eorum
secunda uice non obtinuisset debeat Cancellarius dictis insaccu-
latoribus notificare quatenus alium priorem eligere debeant ~~loco talis~~ *eligentur alii loco bis reiectorum.*
loco talis nominando illum per portam & arte / Et similimodo dictus can-
cellarius secrete recipere debeat fabas in dicta electione aut scru-
tatione & eas uidere & numerare secrete coram dictis duobus religio-
sis. Et si reperiret illum obtinuisse per supradictas fabas albas describere

debeat int obtinenteſ. / ſi aut reperit illum no obtinuiſſe deſcribe
debeat int non obtinenteſ & ſecrete teneat donec tractabitur
ſubrogatio aliorum. Qui, dcaſ duabꝫ uicibꝫ no obtinuerunt, et
de inde dicat dcaſ inſacculatoribꝫ opus eſt elige aliumloco taliſ
nominado ipſum, por, artem, eius & fabaſ recipiat & eaſ uideat
et numeret, coram dictiſ duobꝫ religioſiſ. Et ſi reperit eum appro-
batum deſcribet int reprobatoſ & no obtinenteſ / Et ita procedat — *int approbatos / et si reprobatum describatur int*
donec loco uniuſ cuiq; ꝑmorum no obtinentium unuſ fuerit ſubro-
gatus. & ſiquis ex dcaſ ſbrogatiſ no obtinuerit iterum ſemel tm
poni poſſit ad ptitum eodem mo forma & ordine / Et ſi obtinue-
rit int obtinenteſ deſcribat. // Et ſi aliquibꝫ ex dcaſ ſubrogandiſ — *eodem mo secrete ponatur atr int no obtinentes*
biſ ad ptitum poſitiſ no obtinuerint amplius no poſſit poni ad
ptitum pro offitio poratus / ſꝫ Cancellarius debeat dcaſ inſacculа-
toribꝫ dicere ſbrogetiſ alium loco taliſ nominans ipm portam &
artem eius & in dca ſbrogatione procedatur eodem mo forma &
ordine prout ſup proxime dcum eſt. Et totiens dco mo de dca
ſbrogatione tractetur quotiens opus fuerit, Ita qd legiptime electi
fuerint omneſ poreſ ſufficienteſ pro dco ſacculo.

22

Que officia ꝯ quo ordine ſepatim ſcruptinent

Qua porum electione finita ipi inſacculatoreſ procedant ad elec-
tionem notariorum porum: conſeruatorum. massariorum. officia-
lium ſup maſſariis: & ſup muris capitaneorum porte caſtel-
lanorum & potatum omnia eligendo ad ſingularia ſcruptini-
nia. Et ſimilr omnia alia offitia habentia ultra. xx. floren
de ſalario. Reliqua uo ſatis ſit obtineri unico ptito ꝑ omnibꝫ ad dicte
offitium inſacculandiſ dumo ꝑus nomina ſingulorum pub legatur
omnibꝫ inſacculatoribꝫ. decernimus inſup q nulli ipoꝝ inſac-
culatorum liceat exibere de por ſua aliquod offitium cum ſala-
rio a comuni & dare in aliis por ſub pena puriꝫ & ttr. Lm. & tam
talis datio no ualeat. Et poſt q erunt ſcruptinati & obtenti
ad offitia aliqui cuiſ ad ipa habileſ ad uitanda ſcandala
no poſſint illis auferri et ſb colore ꝑmutationis at reſtitutionis
& ſi de uoluntate illius qui ea dederit id temptaretur. /

Quaꝫ ultra xx florenorum

Quo officia unico ſcruptinio obtineantur.

Et portas officia cum ſalario non dentur ut ſupra

Scruptinatis obtentis officia data no adimantur

23

Contra Simoniacos.

Intendenteſ inſup q offitia ipa idoneiſ & digniſ iuxta merita
ſince diſtribuantur & no ꝑ ambitionem at ſimoniam t aliaſ ilicitaſ
pactioneſ decernimus. q ſi contingat alique ad aliquod offitium

insacculari recepta aliqua mercede uel pmio ut promixione
alicuius certe utilitatis dcis offitiis ut alicuius quantitatis ut rei expsse
ut no expsse, et facta remissione in aliquem tertium ut etiam in
ipm insacculatorem ut in ipm insacculatum. Quo in dicto casu dictus
insacculator incidat ipo facto et iure in penam excomunicationis
quam ferimus in his scriptis ex nunc prout ex tunc et ex tunc prout ex
nunc tam in dantem quam recipientem et in penam. L^a. flor de facto au
ferendorum et applicandorum camere appostolice prusine ac dictus
insacculatus in penam. C. libr. denariorum prusinorum et nihilominus talis
insacculatio et publicatio sit ipo iure nullius roboris et ulterius
talis insacculator intelligatur ipo iure et facto priuatus in ppetuum
omnibus offitiis Ciuitatis Perusii. Addimus et quod super hoc potestas et
Capitaneus ppli siue maior sindicus possit et debeat procedere
per inquisitionem / accusationem / et denuptiam / et ad torturam precedentibus
procedentibus legiptimis inditiis et debeat ac teneatur de hoc facere
diligentissimam executionem et ad hoc ut si qui in hoc deliquerint
sperata mercede frustrentur ex nunc hmoi improbamus irritamus
et annullamus irritasque / uanas / et nullas / esse decernimus et
declaramus omnes et singulas pactiones promissiones et obliga-
tiones factas ut fiendas inter insacculatores et insacculandos
occasione dictorum offitiorum quamuis extrinsecus sub alio colore
essent palliate donationis pretestes ut alio modo legiptime constiterit
quod fuerint facte occasione offitiorum recipiendorum adimentes
ex nunc omnibus offitialibus omnes iurisdictiones de talibus exequendi
ut congnoscendi in fauorem dictorum insacculatorum. ac libera-
tes ex nunc a iuramento omnes et singulas siquis forsan dicta de causa
alicui ex dictis insacculatoribus medio iuramento promisisunt. Addi-
cientes quod quelibet apodixa siue publica scriptura facta a / die prima
Augusti usque per Mensem proximi futuri Octobris inter insacculatore
aliquem et futuris insacculatoribus et aliquem ex insacculandis
presummatur et intelligatur esse simulata et ratione collusionis et simo
nie facta et nullius esse roboris ut momenti quam ex nunc ut simula-
tam et simoniacam annullamus et nullam esse dicimus nisi alias ex
euidenti et legiptima causa ex antiquioribus contractibus et causis dicta
obligatio facta constiterit. /

pena excomunicationis insac-
culatorum simoniacorum.

... flor. L^ta.

pena insaccolati lb. C

actus irritatio

pena insaccolatoris i. ppetua priuatio

Executio

obligationum irritatio.

limitatio.

No audiant simoniaci

Iuramentorum relaxatio. /

Scripture simulate presumantur

Limitatio

24 Preterea cum offitia pncipalia que st Poratus/Conseruatoriatus/
Offitia pncipalia q sint — Massariatus/Offitia sup massariis & sup munis & capitanei por
palatii merito debent int multos idoneos equa lance distbui De-
cernimus qp nullus omnino possit insaculari eligi ut sbrogari in
Nemo hat n nisi unu ex pncipb. — uno & eodem sacculo n tm ad unum de ipis pncipalib offitiis sub
pena i dicenda quo ad insaculantes quo ad no insaculatos sub
pena. x. amissionis — pena x. omnium principalium offitiorum post pmum ad qd erunt
publicati. Ille uo qui no eet de aliqua arte no possit insaculari ut
no matriculati ad oia officia sint inhabiles. — eligi ad aliquod offitium pusinum. nec ipm exerce ul acceptare
& si ad aliquod publicaret teneant Pores & Camerarii por alium
Surrogetur alius p p et c. — idoneum in arte aliqua matrculatum surrogare ad tale offitiu
infra tres dies a publicatione quib elapsis surrogatio fiat p
Qui surroget — Gubernatorem pro tempore psidentem. exceptis ab hoc not &
doctores 7 notii excipiunt — doctorib quib satis e qp sint d consortio not doctorum ut aduo-
catorum. Ipi et insaculatores no psummant. neq: possint dare
Si plures quot offia hre possint — plus qp unum offitium cum salario a x. florenis sup alicuicum
nisi qp si essent tres homines ut quatuor in eadem domo communi
offa diuersa — uictu & supctu uiuentes possint eis distribui usq: in duo diuersa
offitia supdcum salarium. Si uo essent quinq: ut plures possint eis
dari usq: in tria offitia de pdcis. Sz tn diuersa ut sup diximus.

25 Decernimus et qp nullus not infra tres annos post receptionem seu
not no matriculatoz i tres annos deuetum. — inmatrculam notariorum pusinorum possit insaculari ut surrogari
pncip ha offa notioz — ad aliquod officium pncipale notariatum porum/Conseruat/
Massariorum Pncipalium armarii. nec ualeant dci insaculatores
insaculare aliquem not plus qp ad unum de dcis offitiis pncipalib
quoqmo no obstante abusu preteriti temporis. Et siquis ad plura in-
pena. — saculatus fuerit no possit habe n pmum ad quod publicabitur
et ad alia omnia uacet & eius loco alius surroget. Et qp not
notii regri 7 butt. — regist conseruatorum & not pncipalis sup bullectino durantib
eorum offitiis ad nullum aliud pncipale offitium ualeant insac
Si ex ciut. — culari ut atr a summi. Preterea nullus not qui habuerit aliquod
offitium ~~Ciuitatis~~ de pse puiam sacculi ex ciuitatem pusii ut pnci-
* palis offitialis possit ad aliquod offitium ciuitat insaculari & si
Si ad duo i ciuit. — insaccalabit ad unum ut duo offa Ciuitatis no possit insaculari
ad aliquod offitium ex Ciuitatem./

26 Item qđ domicelli / tubicineſ / famuli / & alij quicumq: miniſtri / palatij [Miniſtri palatij no inſacculentur]
porum nõ poſſint ad aliquod offitium inſacculari. Et caſu quo
acciderit eoſ ad aliquod publicari declaramuſ eoſ ipo facto ẽẽ caſſoſ
a miniſterio dicti palatij & ad illud ppetuo inhabileſ fore.

27 Item decernimuſ qđ in qualibꝫ balucta & brevi ad offitio portatuſ ſemper [offitij portat]
ſint duo poreſ de arte mercantie & unuſ de arte cambij iux ordi-
nem portarum ꝯſuetũ & alij ſeptem de ſeptem alijſ diverſiſ artibꝫ.
Ita qđ nulla alia pars poſſit in uno poratu hr̃e niſi tm unum ſuum porem [niſi unus pro arte]
Teneantur & quelibꝫ arſ minuta habẽ ſaltem .xv. iuratoſ lꝫ de- [Ars minor hat xv iuratos]
pluribꝫ dicent ſtatuta quem nũm ille que nũc nõ hñt pvideant
habere j duoſ dieſ a publicatione & data huiꝰ decreti & contra illoſ
que dictum numerum indicto t̃mino non adimpleverint proce-
datur p inſacculatoreſ iux regula ſtatuti. Et ne in talibꝫ frauſ com-
mictatur: teneantur omneſ camerarij exceptiſ artiſ mercantie & cam-
bij exhibẽ cum matriculiſ artium libram cuiuſq: ſuorum iuratorum
ſummatam in publica forma: ut & appareat ſint ne civeſ an forenſeſ
aut inter abſentatoſ de ſcẽpti. Arteſ uõ groſſe habeant una queq:
ſaltem quatuor iuratoſ habileſ ad poratum pro qualibꝫ porta [Ars groſſa iiii p porta idoneos poratui.]
et illiſ artibꝫ que talem numerum nõ habuerint nõ teneantur
inſacculatoreſ dare porem ullum pro illa arte in tali porta sed
in aliaſ arteſ u alcant ipoſ poreſ diſtribuere.

28 Item ſtatuimuſ qđ omneſ & ſinguli inſacculandi ad aliqua offitia [offitia p quota ptem obtineantur.]
cum ſalario aut ſeperatim aut inſimul iux diſtinctionẽ & regula
capituli ſtatuti debeant obtineri ad buſſolam & fabaſ ad minuſ p
duaſ pteſ dcõꝛ inſacculatorum rogato ſup in cancellario cõm [cancellarius rogetur]
qui ſtatim ad vitandum erroreſ & fraudeſ ſcriptuream in confinat
ordinatam. Qui cancellariuſ teneatur iurare ſecretum & omni die [Iuret & omni die ad inſacculatores vadat]
conclauiſ accedẽ ad inſacculatoreſ ſaltem ſemel & ſepiuſ iux
amicorum & illorum libitum ad informandum eoſ de ordina-
mentiſ & opportune illoſ inſtruendũ ſub pena lir. xxv. dcõꝛ pro [cancellarii pena.]
quolibꝫ die ſi p ſuam negligentiam defecerit in pmiſſiſ.

29 Habeant tempuſ pdicti inſacculatoreſ ad pficiendũ ex toto dcõſ [Tps inſacculandi xij dies.]
ſacculoſ tantummodo dieſ. xij adie eorum electioniſ & recluſio-
niſ ut reſ celeriuſ expediantur. Sꝫ tñm in recompenſationem tedij &
laborum quoſ ibi patientur diſpenſamuſ ac iubemuſ ut ponantur

habeant salarium integrum
integro salario p(ro)inde ac si p(er)finitum tempus .xx. dierum reclusi
stetissent quibuscumq(ue) non obstantib(us). Teneant(ur) aut(em) insacculare ad
cōnent habilitates deneta
dicta offitia p(er)sonas que habeant requisitas habilitates et que no(n)
habeant prohibitionem uacationem aut decretu(m) p(rese)ntia ordina-
pena insacculantium illicite.
menta sub pena lib(rarum) Centum pro qualib(et) p(er)sona inhabili, ut uacante [p(ro)hibita .1.]
p(er) eos insacculata p(er) illos insacculatores et illo modo casu et conditione
de quib(us) et prout sup(ra) disponit(ur) cap(itu)lo. presentium ordiname(n)-
torum et ubi prohibet(ur) aliquid fieri p(er) hec ordinamenta et no(n) exp(ri)mi-
pena g(e)n(er)alis.
tur pena intelligat(ur) apposita de lib(ris) Centum et esse actum nulli-
quo ad illos qui illicite fuerint insacculati.

30
Et ad hoc ut metu pene abstineant ab omnib(us) illicitis decernim(us)
q(uod) infra .xxx. dies a p(er)fectione sacculi ipsi sindicatores p(er) capita-
Sindicent(ur) insacculatores et de quib(us)
neum populi et eius curia debeant diligentissime sindicari de
eorum administratione et de obseruatione ut neglectu p(rese)n-
tium aliorum ordinamentorum uigentium et maxime
de omni fraude simonia uel corruptela commissa in distribuendis
dampnent(ur) et puniant(ur)
offitiis et condemnari in penis incursis et cont(ra) co(n)dempnatos realis
executio fieri sub pena lib(rarum) .C. den(ariorum) ipsi Cap(itane)o si in p(re)missis inobedien-
pena capitanei
tem aut negligentem se p(re)stiterit. /

31
Item q(uod) f(a)c(t)a p(er) ip(s)os insacculatores ellectione de omnib(us) insaccula(n)dis
teneant(ur) int(er) se elige(re) quinq(ue) ex suo numero uiros idoneos et
associent(ur) offi(ti)a
probos unum pro qualib(et) porta ad ordinandu(m) et sociandum
offitia poratuum conseruatorum et alia queq(ue) cum iuramento
eis p(er) nos deferendo q(uod) talem ordinatione(m) facient diligent(er) sinc(er)e
nulli pandant(ur)
sine dolo ut fraude et associationes ad se f(a)c(t)as nemini etiam ex
sociis manifestabunt u(er)bo sc(ri)ptis ut alit(er) quoquo mo(do). Quib(us) p(er)f(ect)is
fiant breuia.
fiant breuia tantummodo p(er) Cancellarium et coadiutorem et
religiosos saltem de habentibus salarium ex publ(ic)o et aliis gra-
uib(us) et honoratis offitiis et ip(s)is a sociatorib(us) p(er)legant(ur) et s(ci)a
Tabula fiat
conficiat(ur) ex illis tabula consueta et ip(s)a breuia p(er) p(re)d(i)c(t)os .iiii.or
plicent(ur) cera inuoluant(ur) et imbursis et capsulas solitas reponant(ur)
imbussolent(ur)
iux(ta) formam statutor(um) et ut cum hactenus usitatum.

32
Addimus et q(uod) nullus de insacculatorib(us) p(re)d(i)c(t)is nec aliquis ex illis q(ui)s
Insacculatores no(n) surrogent(ur).
prohibet(ur) insacculare in casu mortis absentie uel inhabilitatis alicuius
quem ex hic de d(i)c(t)o sacculo contingent possit ullo mo(do) p(er) p(ri)ores et consil(ium)

por illius absentis inhabilis sit defuncti loco surrogari ut eligi nec etiam in locum illius qui vice talis fuisset primo surrogatus & si contra factum fuerit amictat salarium et offitium & alius pro eo surrogetur et tamen incurrat penam predictam.

33 Et si reperiretur quod aliquis ex prioribus communis obligasset fabam suam alicui pro eligendis insacculatoribus recepta promissione de aliquo lucro vel offitio propter hoc consequendo incurrat in penas simonie predictas et sit perpetuo inhabilis ad omnia offitia dicti communis. / Datum Perusii in palatio nostre solite residentie Die ultimo Mensis Augusti MCCCCLXI pontificatus Sanctissimi in Christo patris et Domini nostri domini Pii divina providentia pape II anno Tertio :—

Contra illos qui fabam obligant.

Ja. Cremonen.

Copia Statuti antiqui sup(er) refect(i)o(n)e
Sacculi offitiorum

De electione bonorum hominum qui debent componere sacchettos
omnium et singulorum officiorum civitatis Perusii et de modo et ordine super
dicta electione ponendo

Cum offitium d(ominorum) priorum artium civitatis Perusii sit principale caput regiminis civitatis predicte
nec non terrarum omnium et civitatum submissarum et submittendarum ac etiam recomenda
tarum civitatis predicte propter quod unusquisque studere debet solerti cura et ingenio ut electio
de eis ac etiam de aliis offitialibus tam dicte civitatis quam aliarum civitatum et terrarum comuni
predicto recomendatarum et submissarum fiat de melioribus idoneoribus legalioribus
et prudentioribus hominibus civitatis quia sine bono capite in regimine membra
non bene reguntur. Et hominum civitatis predicte arbitrio in tantum supervenit quod quilibet
maxime ignarus et indignus non ex debito sed ex procuratione sollicita voluntate voluit
se dignos facere tempore refectionis sacculorum diesque noctesque discurrendo volentes quod a
dictis procurationibus desistatur et per consequens ab omni contentione in populo perusino
et ut electio sincera ac puramente fiat et omnis via procurationum precluda
datur. Ordinamus statuimus et reformamus quod ad electionem tam d(ominorum) priorum
civitatis Perusii et omnium aliorum offitialium civitatis et comitatus Perusii quam terris subiectis
dicte civitatis ad regimina mittendorum exceptis castris comitatus Perusii in quibus mit
tuntur pro comuni Perusii potestates procedatur modo et forma et ordine infrascriptis videlicet
quod ex ultimis prioratus qui extrahetur et publicabitur de primo sacculo et sic successive
in electione sacculorum fieri debeat infra viij dies a die introitus eorum offitii
computandos sub vinculo iuramenti et pena mille librarum denariorum pro quolibet eorum et
a quolibet ipsorum per maiorem Sindicum tempore sindicatus auferenda bannire et preconi
zari faciunt consilium d(ominorum) consulum. Auditorum cambii et omnium aliorum consulum artium
civitatis Perusii. Et in consilio predicto congregato in palatio habitationum dictorum priorum
Cancellarius comunis Perusii faciat decem novem brevia in quibus scripti sint omnes
illi qui fuerunt priores preteriti et de sacculo extracti describendo nomina et
pronomina portam et parochiam dictorum priorum extractorum et nomina mensium
in quibus fuerunt priores et de ipsis brevibus per quendam puerum extrahantur
duo brevia et ipsis sic extractis illo tunc per familiarem officialem comunis Perusii mittatur
pro eis in secreto et capiantur et ponantur in loco massariarum vel alibi ubi
dictis d(ominis) prioribus placuerit. Et si aliquis ex dictis descriptis in dictis brevibus esset

[margin:] ...t consiliarios viij die
[margin:] ...viiij brevia
[margin:] ...trahantur duo
[margin:] ...includantur

mortuus vel absens eligant vel eligere possint alium seu alios eiusdem porte et ~~~~
~~~~ artis loco mortui vel absentis. Qui xx^ti cives in dictis brevibus descripti de dicto
loco non discedant nec eis loqui possit per aliquem nisi per cancellarium comunis perusii nec
eis detur aliquid ad comedendum vel bibendum quousque elegerint xx^ti cives scilicet quattuor
pro qualibet porta distributos per contratas porte qui sint artifices artium et de ipsis sint
ad minus duo de arte Mercantie et unus de arte cambii et pro qualibet de arte grossa
sit unus et reliqui distribuantur inter artes parvas et facta dicta electione dictorum
xx^ti civium in continenti capiantur secrete per familiam offitialium comunis perusii et mittantur
in loco determinando per d. p. tunc in offitio presidentes quibus loqui non possit nisi per custodes
deputatos et per illos qui eis deputabuntur ad serviendum qui xx^ti cives sint et esse intelli-
gantur offitiales et boni homines ad faciendum ordinandum et componendum sacculos
pro quadraginta mensibus et pauciori tempore prout videbitur d. prioribus et camerariis in offitio
existentibus omnium offitialium civitatis et comitatus perusii et terrarum subiectarum et re-
comendatarum comunis perusii prout hactenus consuevit. Et dictum saccectum debeant fe-
cisse et perfecisse infra quod brevius tempus poterunt et habeant et habere debeant pro eorum
salario a conservatoribus monete comunis perusii quantitatem declarandam per d. priores et camerarios
in quo quidem sacculo non possint nec debeant insacculare pro priore nec pro insaccu-
latore aliquem ex dictis xx^ti civibus in brevibus extractis ad eligendum dictos insaccula-
tores et aliter et alio modo ad supradictam electionem per aliquem seu per aliquos nisi forma
predicta servata procedi non possit vel debeat ullo modo, et electio aliter facta sit ipso iure
nulla et quicquid secutum fuit ex ea nullius sit efficatie vel valoris et pro non
facto penitus habeatur aliquo non obstante.

De modo et ordine servando per bonos homines deputatos ad componendos novos saccetos offitialium tam civitatis quam comitatus perusii.

Quia ut experientia docuit civitates et terre tam bene regantur et pacifice gubernantur
quantum in eorum rectores boni idonei et legales perficiuntur Statuimus et ordinamus quod boni
homines et offitiales qui de cetero eligentur vel deputabuntur super confectione seu com-
positione sacculorum offitialium tam civitatis et comitatus perusii quam aliorum offitialium ad civitates
et terras comunis perusii subiectas vel recomendatas per ipsum comune mittendorum mittantur statim
et mitti debeant in locum declarandum per d. p. et camerarios qui tunc temporis in offitio reside-
bunt et ibidem recludi debeant et custodiri per offitiales potestatis et capitanei et eorum
~~~~

vel alterius familiares ita et taliter quod nullus eis vel alicui eorum loqui possit. Qui quidem boni homines et offitiales teneantur et debeant dictos sacculos et quemlibet eorum condere compo nere et ordinare bene et legaliter absque aliqua fraude vel malitia et se privare omni singulari odio vel amore quod possit detrahere honori communis Perusii quomodolibet vel obesse. Et etiam dictos sacculos teneantur condere et componere ad et secundum formam et secundum tenorem forma inferius in presenti capitulo denotata videlicet primo quod in dictis sacculis vel aliquo ipsorum non possint nec debeant insacculare aliquem qui fuerit de falso condemnatus et non restitutus nec aliquem alicuius ipsorum insacculantium avum vel patrem vel filium vel fratrem carnalem stantem ad unum panem et unum vinum cum eo vel aliquem qui staret et habitaret cum aliquo dictorum bonorum insacculantium ad unum panem et unum vinum nec aliquem forensem. Nec in sacculo prioratus possint insacculare cuius pater vel ipse non fuerit natus in civitate vel comitatu Perusii et non habuerit et non habeat librum et bona prout supra in capitulo de electione d. p. Exceptis illis civibus qui hactenus in sacculo prioratus fuerint insacculati vel alias ad dictum offitium electi et ipsum exercuerint. Nec aliquem qui erit condemnatus in futurum pro homicidio: nec aliquem qui fuerit positus ad confinia occasione subversionis status pacifici civitatis Perusii: Nec aliquem qui fuerit positus alia de causa durantibus confinibus: nec aliquem filium alicuius rebellis vel condemnati pro proditore communis Perusii et non restituti seu rebanniti. Nec in sacculo prioratus possint insacculare aliquem qui fuerit extractus de carceribus communis Perusii amore dei nisi talis fuerit extinctus atque ad dictum offitium fuerit insacculatus vel electus et offitium exercuerit vel nisi fuerit excarceratus ex tali maleficio de quo concordia fieri potuit: Nec possit insacculari aliquis notarius pro notario priorum qui fuerit conditionibus supradictis prohibitis maculatus. Et quod nullus eligatur vel eligi possit ad reficiendum dictos sacculos qui atque fuisset ad simile offitium deputatus a quinque annis citra: Qui quidem boni homines eligendi possint teneantur et debeant reficere componere et ordinare sacculos offitii prioratus et omnium et singulorum castellanorum et aliorum quorumcumque offitialium qui per viam et modum sacchetti fieri solent ac etiam componere et ordinare saccu- los signoriarum terre camarii et aliarum terrarum et locorum communis Perusii submissorum et recommendatorum ac etiam castrorum fracte filiorum uberti Morronis pregeii Diruti Marsciani et panicalis et aliorum locorum comitatus secundum deliberationem d. p. et camerariorum que pro tempore fuerint. Ita tamen quod nullus notarius qui habuerit aliquod offitium per viam et modum insacculationis

lationis ex civitate Pisarum possit insacculari intus civitatem predictam et si insacculabitur ad
unum vel duo officia intus civitatem dictam non possit insacculari ad aliquod officium ex civitatem
predictam. Et reficiantur et refici debeant sacculi predicti per xx bonos homines supradictos videlicet
sacculi signoriarum et castellanorum per tempus xl viiior mensium et sacculi prioratus et
[Tempus] aliorum offitialium per tempus xlta mensium tantum ad plus. Et in refectione talium sacculorum
et observari debeat ista forma videlicet quod nullus possit nisi tantum ad unum officium insacculari
neque per ipsos sacculos reficiendos nisi unum tantum officium consequi vel habere exceptis capitaneis
[Qui possint habere plura offitia] partis ghelphe sindicatoribus offitialium custodibus bono homine et notario carcerum Reinsoribus
monstre offitialium reinsoribus monstre cassirorum et castellanorum et offitialibus marium fortium
et pontium comitatus offitialibus maestatis et electoribus potestatis et capitanei maioris sindici
et offitiis custodie dicte civitatis et comitatus hordiorum et murorum civitatis predicte.
[Habere priores] Et quod nullus possit esse prior per sacculos reficiendos nisi libram habeat xl librarum ad grossam
et quod non possit insacculari in aliquo dictorum sacculorum ad aliquod officium aliquis ex dictis
xx bonis hominibus insacculatoribus nec pater filius aut frater carnalis existens cum eo ad unum panem
et unum vinum vel vir uxoris vel alicuius eorum. Nec aliquis consanguineus vel affinis qui staret in
[Prohibiti insacculari] eadem familia ad unum panem et unum vinum cum aliquo dictorum insacculatorum. Et
hoc idem intelligatur in eorum notario et ad hoc ut quilibet comodum et utilitatem in
suo gradu sentiat et percipiat de offitiis et regiminibus supradictis. Item quod nullus possit
[Priorum vacatio] insacculari ad officium prioratus nisi a dicto vacaverit officio de quo sacculus habebit principium
per tempus declarandum per duos priores et camerarium dumtaxat quod in uno et eodem sacculo seu
ipsius sacculi durante tempore non possit quis insacculari seu aliter assumi pro priore et
[Notarii d. p. vacatio] ad ipsum prioratus officium nisi semel et una vice tantum. Et quod notarius d. p. qui erit
in uno sacculo non possit esse insequenti proximo sacculo ad idem officium. Et ad hoc ut
[Cedule priorum cera involvantur] officium prioratus ante publicationem ipsius continue sit secretum postquam cedule prioratuum fuerint
ordinate qualibet cedula in pallocta cerea involvatur et ad fortunam postea publicetur
[Artes grosse non habentes iiiior per porta non habeant priores] et extrahatur et ubi invenerint aliquam artem grossam non habere ad minus iiiior
artifices per qualibet porta actos ad officium prioratus quod tunc et isto casu non teneantur
dicti insacculatores in dicta porta dare priores pro ipsa arte sed in alias artes distribuere
possint non obstante aliquo statuto. Et quod insacculatio prioratus consiliatorum monete
[Vacatio consanguineorum ad prioratum consiliatorum et electorum signorie] et electorum signoriarum non possit insacculari pater filius et frater carnalis insacculati
in ipso eodem sacculo ad illud idem officium nec aliquis consanguineus vel affinis qui

(Conservatores / Massarii … vacatio / officialium armarii) seruum steterit ad unum panem et unum uinū. Hi aūt q insacculabuntur pro cōseruatoribꝫ monete Massarijs coīs ꝑusij offālibꝫ armarij uacasse debeant ab eod offō a die publicationis seu electionis ipsoꝝ ꝑ tres annos continuos

Corectio et additio stat[illegible] circa modum reficiendi sacculoꝝ

Circa refectiones sacculoꝝ communis ꝑusij ac etiā camorꝫ artium dicti coīs tam ptis sacculi q̄ futuroꝝ additiones seu correctiones aliquas ac modum uel regulam declarantes Statuimꝰ et ordinamꝰ et statuendo et ordinando istas additiones cōrectiones modos et regulas declaramus prout et q̄admodum inferiꝰ denotatur vꝫ · q in electione insacculatoꝝ q reficere debent sacculos dci coīs tali modo et ordine procedatur q dñi priores et camerarij cuiꝰlibet porte de per se teneant et debeant eligere tres bonos idoneos et legales ~~uiros~~ ciues amatores ptis ppłaris statꝰ pro qualibꝫ contrata quattuor contrataꝝ cuiuslibet porte ita q in qualibꝫ porta sint xij · ciues qui ciues sic electi scribi et notari debeant in tribꝰ breuibꝫ · i · quattuor ~~[illegible]~~ ipsis in quolibꝫ breui q̄ breuia deinum inuolui et poni debeant in tribus pallucțis cereis de quibus pallucțis extrahatur et publicetur una sorte et fortuna in pñtia camrij seu notarij · d · p · et illi qui erunt scripti in dicta pallucța sic extracta sint et ēē debeant boni hoīes et offāles ad reficiendum et componendum dictos sacculos pro dicta porta et talis modus et ordo seruetur et obsuari debeat in electione bonoꝝ hoīum reliquaꝝ portaꝝ nō obstante aliquo statuto dicti coīs in ꝯrium ut alr disponēte cui quoad pdicta d̄rogauerint expsse ·

(officia cum salario) In primis q omnia offīa cum salario coīs et etiā camorꝫ omniū artium impallucțent et ad fortunam publicent

(non possit esse insaculator) Item q nullus possit ēē ad reficiendum dictos sacculos pro aliqua porta nisi in ea hītet nō obstante q in ipsa porta sit alibratus seu libram hēat ut q ibidem sit acatastratus et etiā nullus possit ēē eligi uel assumi ad dictos sacculos reficiendū pro aliqua porta in qua nō hītauerit ꝑ continuos quinqꝫ annos

(non possint eligere … ad … officia) Item q nullus insacculator nec etiā socij porte ipsius insacculatoris possit eligere uel insacculare ad aliquod offīn prēm filiū frēm carꝫ primum uel nepotē carlem

eiusdem insacculatoris de eadem porta tamen nec etiam aliquem stantem cum aliquo insacculatore ad unum panem et unum vinum aut cum eo steterit per sex menses ante refectionem sacculorum.

Qui non possit esse priores

Item quod quicumque fuit nuntius domicellus famulus aut portonarius palatii dominorum priorum aut custos carcerum vel baiulus communis aut famulus gonfaloneriorum aut nuntius alicuius artis a xv annis citra non possit insacculari ad officium prioratus aut in priorem eligi vel assumi quoquo modo nec etiam possit esse insacculator aut ad reficiendum sacculos dicti communis quomodolibet eligi vel deputari.

Exempti amore dei

Item nullus qui fuit exemptus de carceribus communis Perusii amore dei possit esse prior vel ad officium prioratus quolibet eligi vel assumi vel insacculari et similiter nullus notarius qui de dictis carceribus amore dei exemptus fuisset possit eligi aut esse notarius dominorum priorum.

[illegible] officium cum salario tantum

Item quod nullus possit consequi vel habere ab insacculatoribus sacculi generalis vel ab aliquo ipsorum nisi solum et dumtaxat unum officium cum salario a communi quod tamen non intelligatur de officio camerariatus et hoc etiam locum non habeat in notariis qui possint eligi vel insacculari ad unum vel plura officia aliquo non obstante.

Officium cum salario per duas partes obtineri debeant

Item quod omnes et singuli officiales eligendi et insacculandi ad aliquod officium cum salario debeant huiusmodi electionem obtinere ad partitum per ipsos insacculatores ad bussolam cum fabis albis et nigris ad minus per duas partes ipsorum insacculatorum et aliter et alio modo electio non valeat ullo modo.

Qui non possit esse insacculator

Item quod nullus possit eligi vel esse insacculator aut ad reficiendum sacculos officiorum dicti communis nisi libram habeat quinquaginta librarum ad grossum.

Libra [illegible] valet

Item quod insacculatoribus sive insacculatio sive electio ad aliquod officium possit valere libram parentis vivi vel uxoris vel fratris carnalis stantis ad unum panem et ad unum vinum cum aliquo dictorum insacculatorum ita tamen quod libra intelligatur secundum formam statutorum quinquaginta librarum ad grossum ut habetur in capitulo de electione dominorum priorum.

Qui fuit prior [illegible]

Item quod nullus qui fuit prior anni currentis Perusii possit eligi vel deduci in custodem alicuius portae civitatis Perusii nec ad dictam custodiam stare aliquo quaesito colore poena ccc librarum denariorum cuilibet negligenti vel acceptanti et sibi de salario solvi non possit et conductio non valeat ipso iure.

Libra in ea porta per sex menses ante

Item quod nullus qui libram non habuerit in aliqua porta tempore proximo sex mensium ante refectionem sacculorum omnibus possit insacculari neque ad officium prioratus eligi neque ad aliquod aliud officium.

Insaccullatores ordinarii ... in lege

Item quod nullus insacculator alicuius porte possit eligere vel insacculare aliquem in priorem contra formam statutorum dicti comunis et contra formam presentium additionum. Et si omnes insacculatores eiusdem porte forent in concordia eligere aliquem in priorem contra formam ipsorum statutorum et additionum tunc et eo casu ipsi insacculatores et prepositus mittens partitum incidat in penam .v. librarum denariorum. Et si aliquis dictorum insacculatorum eiusdem porte non esset in concordia et contradiceret mittere vel eligere illum talem qui prior esse non potest non incidat in dictam penam. Et nihilominus ille talis positus contra predictam formam prior esse non possit. Et quod prepositus non debeat condemnari quando omnes insacculatores eiusdem porte forent in concordia et quod cancellarius comunis Pistorii facta publicatione omnium officiorum que percipere debent salaria si aliquis dictorum officialium electus foret et insacculatus contra formam dictorum statutorum et additionum debeat notificare illi vel illis publicatis contra dictam formam quod dicta officia non debeant exercere Et etiam illos notificare dominis prioribus domino potestati vel capitaneo vel alteri cuicumque officiali forensi comunis Pistorii quod ipsi publicati non fuerunt electi neque insacculati secundum formam statutorum et additionum ipsorum et in casu quo foret negligens dictus cancellarius predicta non servare infra terminum quinque dierum a die publicationis ipsorum incidat in penam .v. librarum denariorum Et nihilominus potestas vel capitaneus et quilibet alius officialis forensis comunis Pistorii teneatur contra dictos insacculatores et eorum prepositum et contra cancellarium dicte pene executionem facere sub simili pena tempore eorum sindicatus eis auferenda Et similiter debeat facere cancellarius et officiales predicti in publicatione camerariorum.

Cancellarii

Notarii infra 3 annos in matricula

Item quod nullus notarius infra tempus trium annorum a die receptionis in matricula notariorum possit eligi vel assummi sive insacculari ad aliquod officium principale comunis.

Insaccullatores sindicentur

Item quod insacculatores qui pro tempore erunt ad reficiendum sacculos comunis debeant diligentissime sindicari per maiorem sindicum de administratione eorum officii

Non pot. esse insaccullatori

Item quod nullus qui fuit ad reficiendum sacculos proxime preteritos possit esse ad reficiendum sacculos proxime futuros

[illegible] xxv. minores

Item quod quelibet ars de minoribus habere debeat ad minus xx^ti artifices non obstante statuto loquente de xxv. quem numerum xx. dicte artes debeant implevisse infra viii dies a die huiusmodi notificati statuti quod observari et sequi debeat per totum tempus quo durabit sacculus proxime futurus quo finito statutum ipsum loquens de xxv. artificibus vendicet pro qualibet arte parva in sua remaneat firmitate et plenarie

a iiij p[illegible]

debeat obſervari et quod quilibet camerarius qui consignabit matriculam sue artis in saccullatoriis teneatur et debeat facere scribi a quolibet artifice matriculato libram suam et notum facere si est civis aut forensis ut scriptus inter absentatos in armario cum prioris

Item quod nullus possit eligi ut insacculari in prioratum artium nisi libram habeat secundum formam statuti non obstante quod aliquis fuit prior et ad simile officium electus. Item 00 apheze

Ut debita ne impediant a prioratu

Domini Stephani Guarnerii Meritissimi capitanei prioris Iacobus de Cecolina camerarius

26

debet et disponere [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
tenentur et debent facere [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
facere si est cuius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] nullus possit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

a. cy.

IACOBVS miseratione divina tituli sancti Chrisogoni presbiter Cardinalis Papiensis In civitate perusina Ecclesie Apostolice sedis legatus, et ad infrascripta quecunque plenariam ac omnimodam potestatem habens et facultatem

PRO officio iniuncti nobis muneris Apostolice Legationis: et pro [illegible] Commissionibus ad infrascripta nobis date, in iis libenter studium operam et diligentiam nostram ponimus: que ad pacem et quietem nostro regimini commissorum cognoscimus pertinere. Cum igitur impresentia renouandi Sacculi generalis officiorum Communis perusini extrema fere necessitas immineat: quia tempus eiusmodi rei conficiende non solum aduenerit sed pro magna parte preterierit ita ut diuturniorem moram nulla ratione patiatur: Nos habentes notitiam fuisse iam per plures menses tempore Legationis Reverendissimi domini Cardinalis Rauennatensis predecessoris nostri per nonnullos Cives prioris regiminis Ecclesiastici perusini numero XXXI. ad eam rem deputatos plures et diuersas consultationes habitas de ipso Sacculo quiete et pacifice ac laudabiliter: quo hactenus semper fuit renouando: et propterea cupientes quantum cum dignitate nostra fieri posse intelligebamus in hac re honoris ipsius Civitatis et ciuium, ut [illegible] [illegible] deputatorum rationem habere: M. Priores Artium: et Cives in magno numero coram nobis congregatos, in congressu primi sermonis nostri ad eos habiti monuimus ut quamprimum simul conuenientes prudenti consilio viderent si qua ratione et modo cum uniuersali concordia totius Ciuitatis: et presertim primorum ciuium prioris Ecclesiastici Regiminis saccus Sacculus officiorum de proximo renouandus refici et absolui posset: statimque nobis desuper responderent: Cetu igitur omnium fere ciuium perusinorum abipsis prioribus in palatio eorum residentie postridie conuocato: hacque re illis proposita: et tandem ad dictos XXXI. Cives deputatos de communi sententia omnium delata, ab illis postremo uariantibus eorum sententiis responsum nobis datum fuit: Ut cum ipsi inter se concordes esse non possent: placebat Ciuitati: et ita eius nomine supplicarent fieri postulabant dictum Sacculum officiorum in omnibus et per omnia pro nostro arbitrio refici et absolui: Quocirca nos pro solertis et diligentis Rectoris offitio cupientes sublatis quibuscunque discordiarum fomitis pacifico statui et tranquillitati dicte Ciuitatis consulere, nullisque propterea incommodis et laboribus nostris parcere pro negotio dicti Sacculi generalis omnium officiorum

Cum Perusini rite et laudabiliter procedendo secuti in multis que honesta, et utilia indicavimus: formam et dispositionem Statutorum desuper factorum, precedentibus maturo consilio et deliberatione auctoritate Offitii Legationis nostre: et specialis quibus facultatis in hac parte nobis a Sanctissimo Domino Nostro (ut premittitur) concesse, Jesu Christi nomine invocato in hunc inferius modum duximus providendum: per quem ipsum Sacculum reficiendum, officia distribui, omniaque alia fieri: et servari: que infra in presenti nostro decreto per ordinem apparebunt tenore presentium auctoritatibus, et facultatibus quibus supra, bonis moti respectibus: Decernimus: Volumus: et mandamus statutis privilegiis et consuetudinibus ac aliis in contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque. Quibus omnibus et singulis pro hac vice specialiter et expresse et ex certa scientia derogamus

1 Et primo quia de mansione sive conclavi in quo recludendi sunt xx. boni homines Sacculum compositurj: et de aliis opportunis et necessariis pro eisdem iam sufficienter providimus: Mandamus per Magnificos Priores artium eligi duos religiosos bonos: et prudentes viros, mansuros ad custodiam porte ipsius Conclavis et alia facturos prout infra ordinabimus: Item et provideri de expenditore: Coquo: et aliis famulis seu ministris: qui habeant dictis bonis hominibus tam intus quam extra conclave in occurrentibus: et necessariis deservire: Quibus quidem insacculatoribus hominis excellentissimum omnia Cancellarius Comunis legat eis vulgariter presens Decretum nostrum. Deinde iuramentum prestent dicti boni homines in manibus nostris de ipsis Sacculis pure: legaliter: et sine fraude: dolo: malitia: Simonia: vel Corruptela: faciendis: et de eligendo bonis idoneis et dignis iuxta eorum conscientiam: et de servando presenti nostro Decreto: et ceteris in eo: Ac de non revelando umquam alicui verbo: scriptis: signo: vel nutu: quomodo quicquam per eos fiendum: et deinde conficiendo: nec retinendo penes se aliquam scripturam de gestis per eos etc.

Iuramentum insacculatorum

2 Habeant dicti insacculatores vigore presentis nostri Decreti plenum arbitrium et omnimodam potestatem reficiendi Sacculos forma et more solito, de Offitiis Prioratus Artium: Notariis eorundem: Conservatoribus: Massariis: Castellanis: Potestatibus Castrorum: Consulibus Mercantie: Auditoribus Cambii: et Camerariis aliarum Artium, dicte civitatis: Et generaliter de omnibus aliis offitiis, in proximo precedenti Sacculo insacculatis publicandis: modo et forma: ac

Officia insacculanda

tpe consuetis. Exceptis Cancellariis Conservatorum: et Massariorum: quorum insacculationem nobis reservamus: Officialibus Bullectini: Cancellis Camporegiani: Revisoribus rationum Communis: Officialibus Montis: et Capitaneis Comitatus: quorum provisionem iuxta datam formam fieri intendimus per tempore quinquennii post finitum presentem sacculum scrutinorum

Ipsa autem insacculatione officiorum dicti insacculatores talem habeant advertentiam: ut secundum fidem eis per Cancellarium Communis vel alios, quorum alia officia de presenti Sacculo publicata: durabunt per aliquod tempus Sacculi novi illa eadem pro tanto breviori tempore insacculent quanto durare debent dicta officia publicata: Ut dicta officia novi Sacculi faciendi uno eodemque tempore finiantur firma tamen remanente bursa officiorum Montis pauperum: que consueto tempore publicentur: prout in ordinamentis dicti Montis continetur

Posteaque reclusi fuerint insacculatores dicti opera: ut quam primum mittantur ad eos Matriculae omnium Artium cum fide et documento publico librorum singulorum matriculatorum cuiuslibet artis: Exceptis Mercantia: et Cambio, cum summa libri cuiuslibet matriculati: ut si aliquis non allibratum, et non matriculatum forsitan ad aliquod officium insacculaverit: non possint ignorantiam allegare. Item Matriculam Notariorum cum annotatione temporis quo quisque ad dictam matriculam receptus fuit

Non descripti in aliqua arte sint omnino inhabiles ad quecumque officia: sive sacculata sint sive non: Et si ad aliquod aliquis eorum esset insacculatus: aliquis non matriculatus statim cum publicatus fuerit cancelletur: et in tertium per Legatum, vel Gubernatorem alius in aliqua arte matriculatus surrogetur. Hoc tamen locum non habeat in Doctoribus: et Notariis: qui fuerint de Consorterio: seu collegio Doctorum aut Advocatorum: et notariorum

Nullus etiam ad aliquod officium insaculetur: quod ad presens exerceat

Ad officium Prioratus Artium nullus possit eligi vel insacculari: qui sit de presenti: aut fuerit a xv. annis citra Nuntius: Domicellus: Famulus: vel Janitor Prioratum: Bannitus Communis: vel Nuntius alicuius artis

adventitum possessionum ne [illegible] sacculi durantibus
Matricule cum libris
Non matriculati sint inhabiles
exercens ad idem non possit
inhabilitatis ad prioratum

Vel de falso condemnatus: et non restitutus: nec aliquis qui: vel cuius pater
non fuerit natus in civitate et comitatu Perusii / Exceptis tamen filiis civium Perusin(orum)
licet alio loco natis: nec aliquis pro homicidio damnatus et non restitutus:
nec aliquis relegatus occasione status: nec aliquis ex alia causa relegatus
durante relegatione: nec aliquis filius alicuius ~~alicuius~~ rebellis, non resti
tuti: nec aliquis exitus de carcere amore dei: nec aliquis qui libram non habuit
in civitate vel comitatu ad minus . xl . librarum ad grossum saltem per . xxx . annos
computato tempore quo illam habuit in comitatu et tempore suorum auctorum: dummodo
ille talis habuit libram predictam in civitate inter cives: et in ea nunc habitavit
saltem annis . xv . nec aliquis minor . xx . annis . qui si exerceret non possumus
officium exercere sub pena centum librarum et amissionis salarii: et nihilominus
alius in eius locum surrogetur: nec aliquis ex ultimo prioratu nec sumentis
sacculi. Nec aliquis possit esse prior in dicto sacculo per insacculationem
vel surrogationem: Aut alter in simul tamen. Et quod supra expressum est de
libra sit intelligatur: et talibus prosit libra patrum matrum uxorum vel
fratrum carnalium cum eis uno victu convivent. Et a dictis inhabi
litationibus librarum et habitationis illi excepti intelligantur: qui alias ipsum prio
ratum exercuerunt: qui habiles reputentur. Nec aliquis possit esse notarius
priorum: qui fuit stipendiatis prohibitoribus maculatus

Inhabiles ad quodcumque officium

excipiuntur custodes carcerum mandatores platee famuli pal(atii)

Non liceat dictis insacculatoribus insacculare ad aliquod officium se ipsos /
eorum avos / patres / filios / fratres carnales / licet cum eis communiter non viventes.
Sed nec aliquem quemque servum eodem modo committere: nec aliquem non
habentem libram in civitate Perusii / Exceptis custodibus carcerum: mandato
ribus platee: et famitoribus porte palatii dominorum priorum. Dummodo
familiariter habitent in civitate licet in ea libram non habeant

Rationerii
Directores
potestates castrorum
Sapientes studii

In officio Rationeriorum maioris Sindici saltem duos de arte Mercantie vel
Cambii: et in officio Directorum unum ad minus nobilem probum et expertum: et ultra
qui sit Gabellarius. Et ad potestarias castrorum comitatus modestos et pru
dentes: qui loca bene regant. Et ad officium Sapientum Studii: neminem: qui sit pater
vel patruus: filius vel nepos: vel frater carnalis alicuius Doctoris Perusini hic
stipendiatum invenientis: omnino insacculari mandamus

In electione Priorum artium Inscrutatores eligant primum in priores primos Mercatores: secundo: secundos Mercatores. Tertio pro arte Cambii: Quarto pro artibus grossis iuxta illarum ordinem et gradum. Deinde alios priores pro minoribus artibus earum ordine sic servato videlicet omnes particulariter et distincte ad particularia partita prout infra patebit. Et in quolibet offitio prioratus: sint decem boni: legales: idonei et sufficientes cives de artibus civitatis et burgorum Perusii: videlicet duo pro qualibet porta: De quibus sint duo de Arte Mercantie: unus de Arte Cambii. Alii septem de aliis artibus: prout hactenus fieri consuevit: Declarantes artes grossas et minutas censeri debere iuxta dispositionem status civitatis Perusii in talibus contra servari solitorum — forma procedendi ad electionem priorum

Ad offitium custodie portarum nullus inscrutulari possit: qui alias fuit prior Artium: nec ad dictam custodiam aliter stare pena .iii. centum librarum eligenti aut acceptanti. Et sibi salarium nullo modo solvatur. electio quoque de eo facta non teneat: — inhabiles ad custodiam portarum

Domicelli: Tubicine: Famuli et alii deputati ad servitia dominorum priorum non possint nec debeant habere aliud offitium: Et si publicarentur amittant ipso facto offitium palatii: et in eo amplius stare non possint — famuli palatii prohibiti ad offitia

Electio superastitorum Priorum Artium fiat ad brevia et fabas secrete: quas secrete Cancellarius colligere debeat: et albas videre: et numerare: deinde quod priore singulare et de persona. Et ille qui obtentus fuerit per duas partes .xx. bonorum hominum intelligatur esse prior: cuiusque Cancellarius scribere debeat in quodam folio. Eos vero qui obtenti non fuerint per duas partes: scribat in alio. Et hoc nemo scire debeat nisi Cancellarius dictus: et duo Religiosi memorati. Quibus peractis de omnibus prioribus: redire debeat Cancellarius ad dictos inscrutulatores: et dicere eis si aliquis non est obtentus: incipiendo a Mercatoribus Deinde procedendo ad alios sic non obtentos: dicendo: Talis de tali arte et porta nominando eum non est obtentus: ponatis eum iterum ad partitum: et donec fabe reddite fuerint pro illo primo nominato alius nominetur. Sed redditis fabis pro dicto primo Cancellarius sic illas secrete recipiat: et coram illis religiosis secrete videat: et numeret. Et si reperiat illum fuisse obtentum per secundum numerum fabarum albarum nomen eius describat inter priores obtentos: Si autem reperierit ipsum non obtentum: mentionem de eo faciat eiusque arte — S... priorum

et poſte: et amplius ad partitu pro offitio prioratus poni nō poſſit. Neq; amplius dicat dictis ſquittinatoribus ſed ſecrete teneat. et eis nōiet alium nō obtentu cuiusq; arte et porta: ac iterum eum poni faciat ad partitu et poſtea ut ſupra proxime dictum est. et eodem modo ſucceſſive ſecundum ordinem artis procedat in aliis: q prima vice nō fuiſſet obtenti: ut ſemel tantum poni poſſint poſtea ad partitu ſinguli et deperſi et in eis procedat. ut ſupra proxime dictum est.

Quibus omnibus nō obtentis iterum ad partitu poſitis ſi quis eorum ſecunda vice nō obtentu fuiſſet: debeat Cancellarius dictis ſquittinatoribus notificare: quatenus alium priorem eligere debeant loco talis nōiando illum porta et arte. Et ſic nō cancellarius ſecrete recipere debent fabas in dicta electione aut ſurrogatione, et eas videre et numerare ſecrete, coram dictis duobus religioſis: et ſi reperirent illum obtentu per ſuperdictas fabas albas deſcribere debeant inter obtentos. Si aut reperit illum nō obtentum, deſcribere debeat inter nō obtentos: et ſecrete teneatur donec tractabitur ſurrogatio aliorum: qui dictis duabus vicibus non fuerint obtenti. Et deinde dicat dictis ſquittinatoribus oportere eligere alium loco talis nōiando ipsum porta et arte eius. et fabas recipiat: et omnes videat et numeret coram dictis duobus religioſis: et ſi reperit eum approbatum, deſcribat inter approbatos: Sin aut reprobatum: inter reprobatos: et nō obtentos;

Et ita procedat donec in loco cuiuſcumque priorum nō obtentorum omnes fuerint ſurrogati. Et ſi propriis ex dictis ſurrogatis probatus nō fuerit: iterum ſemel tantum poni poſſit ad partitu eodem modo forma et ordine. Et ſi obtentus fuerit inter obtentos deſcribatur eodem modo ſecrete per cancellarium, Aliter inter nō obtentos.

Et ſi aliquis ex dictis ſurrogandis bis ad partitu poſitis obtentus nō fuerit: amplius nō poſſit poni ad partitu pro offitio prioratus. Sed Cancellarius debeat dictis ſquittinatoribus dicere: Surrogetis alium loco talis nōiando ipsum porta et arte eius. Et in dicta ſurrogatione procedatur eodem modo forma et ordine prout ſupra proxime dictum est. Et totiens dicto modo de dicta ſurrogatione tractetur: quotiens opus fuerit: donec legitime electi fuerint omnes priores ſufficientes pro dicto Sacco;

14 Creatur singulis de offis sup. 20. ff.

Finita electione Priorum ſquittinatores procedant ad electionem Notariatus dictorum priorum Conſervatorum Maſſariorum: Offitialium ſupra Maſſaritiis: ſupra Mureis: Capitaneorum porte palatii: Caſtellanorum: et potatuum et aliorum offitiorum habentium ultra xx. florenos de ſalario eligendo ea omnia ad ſingularem ſcruttinia: et eadem obtinendo per duas partes fabarum albarum. in

Reliqua vero offa sortis sit obtineri vinco partito per omnes adidem offm insacculandis. Dummodo prius nova singlorum publice legantur omnibus insacculatis. De quibus obtentis rogetur Cancellarius Cois. Qui statim ad evitandum errorem scripturam in conficiat ordinatam: ita ipse cancellarius aliquid non revelet: et offm suum: diligenter legatur: et fideliter exerceat. — vniusculi scrutinium de offis infra · xx · ff ·

Extra portam propriam alicui offm cum salario nulli ipsorum insacculatorum liceat exhere et dare in aliis portis sub pena periurii et · xxv · ducatorum: et tamen tale datio non teneant. — ex portam officia non debent

Posteaquam erunt scrutinati et obtenti ad offa aliqui Cives ad ipsa habiles, ad scandala evitanda non possint ipsis auferri et sub colore permutatoris vel restauratoris: et si de voluntate illius quod ea dedisset: teneretur. — non auferantur neque permutentur officia

Preterea cum offa principalia: que infra ere declaramus videlicet
Prioratus
Conservatoratus
Massariatus
Offa super massariis
Offa super Muris et
Capitaneorum partis palatii
merito debeant inter multos idoneos equaliter distribui: Decernimus: quod nullus omnino possit insacculari eligi vel surrogari in uno et eodem Sacculo, nisi tamen ad unum de ipsis principalibus officiis sub pena infra dicenda quoad insacculantes. Quoad insacculatos vero sub pena privationis omnium principalium officiorum: ad que post primum, erunt publicati. — principalia officia non nisi unum dentur singulis

Officiorum cum salario supra x · ff · preter quam unum alicui Civi dari non possit: Nisi essent tres homines vel ultra in eadem familia communi victu descendentes: Quibus duo diversa offa dum salarium excedentia distribui possint. Si vero erunt quinque vel plures: possint eis dari usque in tria offa de predictis: sed tamen diversa: Exceptis offitiis principalibus supra proxime descriptis — supra x ff plura non dentur

Nullus Notarius infra tres annos post receptionem suam in matriculam notariorum presentiorum possit insacculari, vel surrogari ad aliquod offm principale notariorum videlicet Notariatum priorum: Conservatorum: Massariorum: principalium Armarii: Et offalium super massariis — notarii infra tres annos

20 notarius singulis nisi ad unum principale

Nullus insuper notarius ad plura quam ad unum de dictis offitiis principalibus concurrentibus insacculari possit, non obstante aliquo abusu temporis preteriti. Et siquis ad plura insacculatus fuerit: non possit habere nisi primum ad quod publicatus fuerit, aliis privatus remaneat: et eius loco alius habilis et idoneus surrogetur.

21 notarius regiminis ad nullum principale.

Notarius Regiminis conservatorum durante eius offitio ad nullum aliud principale offitium possit insacculari vel assumi.

22 [illegible] non habuerint sint habiles ad omnia offitia

Ad offitium prioratus vel ad aliud offitium nullus insacculari possit nisi per sex menses ante presentem insacculationem libram in aliqua porta habuerit.

23 [illegible] ne augeatur

Nullus notarius civitatis vel offitialis comunis Perusii audeat vel presumat accrescere post factam electionem priorum aliquam libram alicuius in priorem electi et qui contrafecerit puniatur ipso facto in centum libris denariorum: et quilibet sit in accusatore et habeat medietatem banni. Denique talis librae augumentatio non valeat. Et si contra vel preter dictam formam electus offitium prioratus receperit vel exercuerit solvat nomine pene libras centum denariorum pro vice qualibet qua aliquid ut prior operetur vel faceret: in quibus per maiorem sindicum valeat condemnari. Cuius pene medietas sit comunis: quarta pars offitialis exequentis: et alia quarta pars sit accusatoris. Et camerarii massariorum comunis sine alio mandato facta fide de accusatione solvere teneantur.

24 illicitas pactiones

Volentes insuper quod offitia idoneis et dignis iuxta merita cum omni modestia et integritate distribuantur, et non per ambitionem vel simoniam aut alias illicitas pactiones: Decernimus quod si contingat aliquem ad aliquod offitium insacculari recepta aliqua mercede vel premio aut promissione alicuius certe utilitatis dicti offitii aut alicuius quantitatis vel rei expresse vel non expresse: sed facta remissione in aliquem tertium vel etiam in ipsum insacculatorem vel in ipsum insacculatum: et in dicto casu dictus insacculatus incidat ipso facto et iure in penam excommunicationis: quam fecimus in literis scriptis [illegible] prout [illegible] tam in dante quam in recipiente: et in pena [illegible] dictorum [illegible] et applicandorum camere apostolice [illegible]. Et dictus insacculatus in pena centum librarum denariorum puniatur. Et nihilominus talis insacculatio et publicatio sit ipso iure nullius momenti: et ulterius talis

Insacculatores intelligantur ipso iure exclusi in perpetuum privatus omnibus
officiis civitatis pisarum. Addentes: quod super hoc potestas et capitaneus
populi vel minores sindicus possit et debeat procedere per inquisitionem: accu
satione et denumptiatione et ad torturam procedere precedentibus legiptimis inditiis:
Ac teneantur de hoc diligentissimam executionem facere. Et ad hoc in
super diligentius: sperata mercede premium: Ex nunc brevium secreti vigore:
revocamus: et annullamus: revocatasque et nullas esse decernimus et declaramus
omnes et singulas pactiones: promissiones: et obligationes factas et facien
das inter insacculatores: et insacculandos occasione dictorum offitiorum:
Quis extrinsecus esset sub alio colore palliatas: Dummodo per testes vel
alio modo legiptime constiterit: et summe facte esse offitiorum recipiendorum.
Admonentes ex nunc omnibus offitialibus omnis iurisdictiones de talibus
exequendis vel cognoscendis in favorem talium insacculatorum: Ac liberantes
ex nunc a iuramento omnes et singulos: si qui forsitan dictum de causa alicui
ex dictis insacculatoribus medio iuramento promisit: Adiicientes quod quelibet
apodixa sive privata scriptura facta a die prima mensis Iulii proximi
preteriti 1459 et per totum mensem Octobris inter insacculatores et aliquem
ex formeis insacculatoribus et aliquem ex insacculandis presumatur
et intelligatur esse simulata et esse collusionis et symonie facta
et nullius esse roboris vel momenti: quam ex nunc ut simulatam et symo
niatam annullamus et nullam esse dicimus: nisi aliter evi
denti et legitima causa ex antiquioribus contractibus et causis dicta obligatio
facta constiterit;

Teneantur autem dicti insacculatores ad singula offitia insacculare personas habentes requisitas habilitates: et que non habeant prohibitionem seu vacationem aliquam supponi
conveniente pro qualibet persona inhabili prohibita vel vacante per eos insacculata
et quolibet insacculatore: qui illam insacculaverit; quidem habilitates

Ubi non per hec ordinamenta aliquid fieri prohibetur: et pena non est apposita
intelligatur ex nunc expresse commicti dictam et actum esse nullum
quoad illos qui illicite: et minus quam canonice fuerunt insacculati; pone apposita

Facta per ipsos insacculatores electione de omnibus insacculandis teneantur : v. ad Componendum et ordinandum

inter se eligere de suo numero quinque viros idoneos et probos unum
pro qualibet porta ad componendum et consociandum officia prioratus
conservatores et alia quecumque cum vexillifero iustitie per nos deferendo: qui
talem compositionem et associationem facient diligenter et sine
dolo et fraude, ac secretas nemini, ex proprijs verbo scriptis aut alio quovis
modo manifestabunt.

28 Tabule

Quibus peractis fiant brevia tantummodo per cancellarium et coadiutores
et religiosos saltem de hominibus salarium et pretio et alijs gravio-
ribus et honoratis officijs: et ipsis associatoribus et compositoribus
plegant. Et ita confectione ex illis tabula consueta: et ipsa brevia
per ipsos quattuor complicentur et cera involvantur, ac in bursis et
capsulis consuetis reponantur iuxta formam statuti et ritum hactenus
servari consuetum.

29 Insaccolatores non possint surrogari

Addimus quod nullus de insaccolatoribus predictis nec aliquis ex illis
quos prohibentur insacculare in casu mortis, absentie, vel inhabili-
tatis alicuius de dicto sacculo publicati: possit ullo modo loco illius
talis absentis inhabilis vel defuncti publicati surrogari. Nec in
locum illius qui vice talis fuerit primo surrogatus. Et si contrafactum
fuerit: [illegible] salarium: et alius pro eo surrogetur. Et tamen
supradictam penam incurrat

30 Casus bulle in privationibus

Volumus insuper et harum serie decernimus quoscumque insacculatos
in dicto sacculo ad aliquod officium in omnibus et singulis casibus privatoris
officiorum bulle fe. re. Pauli pp. II. fore super confectione sacculi ne-
finiti omnino subiacere

31 Surrogationes reservantur

Surrogatores autem ad quecumque officia dicti sacculi vacantia per mortem
privationem absentiam vel inhabilitatem alicuius publicati, bonis
et honorabilibus causis moti nobis et nostris in officio successoribus re-
servamus faciendas iuxta formam statuti et bulle dicti domini Pauli
prohibentes omnino illas per quoscumque alios fieri. Et si factum fuerit nullius
sint roboris vel momenti.

32
42

Et ut ipsi insacculatores quos XX. cives nostros auctoritate nostre legationis et specialis facultatis nobis concesse desuper, facimus: creamus: constituimus: et deputamus cum potestate supra expressa metu pene abstineant ab omnibus illicitis: Decernentes quod infra XXX. dies a perfectione prefati sacculi per capitaneum populi seu maiores sindicari debeant diligenter sindicari de eorum officij administratione: Et de observantia vel neglectu presentium ordinationum nostrarum et maxime de omni fraude: simonia, vel corruptela commissa in distribuendis offitijs: et condemnari in penis iuris: et contra condemnatos et alios executionis fieri sub pena [illegible] ipsi capitaneo si fuerit negligens aut inobediens in premissis;

Sindicatus insaculatorum

Ipsis autem insacculatoribus mandamus: ut in quam brevius tempus poterunt non excedendo. XV. dies a die reclusionis dicti sacculum et eius compositionem omnino debeant absolvisse: Volentes nihilominus ut totum consuetum eorum salarium percipiant perinde acsi XX. dierum spatio iuxta consuetudinem clausi mansissent;

Tempus insaculatorum

Postremo considerantes ac notitiam habentes: quod ex revelatione factorum in facta insacculatione sepe gravissima scandala sunt exorta: Ideo mandamus dictis insacculatoribus et civibus eorum: ac Cancellario eiusque coadiutoribus: ac religiosis predictis et quibuscumque alijs: qui de gestis in dicto sacculo quomodocumque aliquam notitiam habuissent sive in ipsa insacculatione quocumque aut qualitercumque intervenissent: ne verbis: scriptis: signo: vel nutu: alicui umquam revelare presumant aliquid in ipsa insacculatione gestum sub pena excommunicationis late sententie: et centum ducatorum applicandorum Camere apostolice et [illegible] de facto [illegible] exigendorum

non revelare

Decernimus: Statuimus. Mandamus. Prohibemus Derogamus. Concedimus. et Confirmamus, auctoritate Legationis nostre, et specialis facultatis desuper nobis concesse. Singula singulis referendo ut premittitur continetur

Ja. Card. Papiensis. Perusinus. Apostolice Sedis Legatus.

Dat Perusie die iiij. Octobris. MCCCCLXXI.

Ja. de Vulteris.

Rodulfus Malateste de Balionibus Hugolinus Io. Baglioncelli de Monteubiano Marianus Mariotti de Balionibus Hugolinus petri de Gratianis	Insaculatores p. s. p.
Berardinus Constantinj de Rayneriis Galeottus Lelli de Balionibus Averardus Guidi de Montespello. Barsus Ludovici	Insaculatores p. Sol.
Gentilhomo dni Agamenonis de Archipresbiteris Bartholomeus dni Baldaxaris de hermannis Bonifatius dni Iobonis de Coppulis. Petrus Raynerij Grassi	Insaculatores p. S. A.
Sforzia Guidi de oddis Vincaolus de Cornio Petrus Simbaldi de Ramazano Leonellus de oddis.	Insaculatores p. S. S.
Guido Malateste de Balionibus Dnus Antonius De Acerbis Iulius de Signorellis Baptista Ranaldi Rustia de Montemelino	Insaculatores p. Eb.

ANTONIVS de Rivere miseratione divina tt. ss. s. vitalis Sacrosancte romane Eccle. Presbr. Cardinalis Perusinus Totiusque Provincie Umbrie Apostolice sedis Legatus de latere ad infrascripta quoque plenam ac omnimodam haben. facultatem et Potestatem. /

IN ter cetera que officio nobis iniuncti muneris Apostolice Legationis incumbunt: precipua cura est huius celeberrime Civitatis Perusin., quam Litterarum studio et multis virtutum generibus decoratam Sanctiss. dnus nr. et nos paterno peculiarique prosequen. affectu. ea semper pro virili efficere studemus que pacem et Tranquillitatem eiusdem concernere cognoscimus: Cum igitur Sacculus officiorum in Civitate ipsa retroactis temporibus propter Civiles dissensiones non eo quo debebat ordine et integritate factus fuerit in quamplura scandala et huius Eccle. status non parva detrimenta; velletque propterea prefatus S. D. nr. sacculum eorum in Romana curia per S. suam renovari: Nos bonum Civium comoda pro Pastorali qua illis afficimur caritate eque ac nostra desiderantes intercessionibus nostris multis cum rationibus per nos adduc. his a prefata S. tra impetravimus ut pro maiori decore Civium et universi huius populi gregis nostri comoditate hic potius quam in dicta Curia renovetur: Quo circa pro solertissimi Rectoris ac et Pastoris officio sublatis quarumcumque

simultatum, discordiarum, et seditionum fomentis Pacifico statui et Tranquillitati dictae Civitatis consulere nullisque proinde incommodis, et laboribus nostris pro negocio dicti Sacculi parcere volentes, ac supremis cupientes affectibus, ut ipsius Sacculi renovatio nobis demandata non ad cuiusquam benivolentiam aut odium, nec precem vel pretio sed consideratis uniuscuiusque meritis canonice sanctaeque fiat Viginti Insacculatores Cives Perusini viros quidem probos, et integerrimos qui Sacculum predictum renovent pro quinquennio duraturum, et benemeritos de sacrosancta sede Apostolica Cives pro sortiendis opportuno tempore dictae Civitatis officiis iuxta eorum condictionis et meritorum exigentiam insacculent: Constituimus et deputavimus. Forma autem statutorum desuper factorum precedente maturo Consilio, et deliberatione auctoritate officii Legationis nostrae, specialisque facultatis a Sanctissimo D. N. nobis, ut praefertur concessae: Dei optimi maximi invocato nomine in hunc infrascriptum modum duximus providendum per quem Sacculum ipsum refici: officia distribui omniaque alia fieri, et servari, que infra in presenti nostro decreto per ordinem apparebunt: Tenore pre-

sentium auctoritatibus et facultatibus sup(ra)d(ict)is bonis
mo(dis) respectibus decernimus: et declaramus: ac
volumus, et mandamus: statutis consuetudinibus
d(i)c(t)e Civitatis privilegiis q(uo)q(ue) et indultis eidem concessis,
ceterisq(ue) in contrarium facien(tibus) no(n) obstantib(us) q(ui)b(us)cumq(ue)
q(ui)bus omnibus et sing(ulis) pro hac vice spe(cia)lit(er)
et expresse ex certa s(ci)e(nt)ia n(ost)ra derogamus: decernentes
et declarantes omnes, et singulos in saeculi
latores p(re)dictos officiales, ~~officiales~~, et notarios,
ac alios quoscumq(ue) pro assistentib(us) dicti saeculi
renovandi deputatos et deputandos excommunica-
tionis late s(enten)tie, et maledictionis eterne a q(u)a, ne
mine preter q(uam) a summo Romanorum Pontifice absolvi
possint, ac Rebellionis: et Confiscationis omnium
bonor(um) suor(um) penas ipso f(a)cto incursuros, si i(n) renova-
tione et post renovationem huiusmodi: ac durante
dicto saeculo postq(uam) sic renovatus fuit aliquid
de his que in renovatione ipsa dicentur: agentur
et concludentur, divulgaverint: et cuiq(ue) quovis
modo directe, vel indirecte manifestaverit pro
ut in brevi Ap(ostoli)co a S(anctita)te p(re)fata desup(er) emanato plenius

44v

cōmetur. Ipsa vero statuta predicta ad laudem et gloriam sanctiss. et Individue Trinitatis sequuntur et sunt hec v3.

Rª de cōclavi insaccularum

Et Primo quia de Mansionibus sive Conclavi in quo recludendi sunt Viginti boni Homines sacculum composituri et de alijs opportunis, et necessarijs pro eisdem iam sufficienter providimus: Mandamus eligi Tres Religiosos bonos et prudentes viros mansuros ad Custodiam porte ipsius Conclavis, et alia facturos prout infra ordinabimus. Item etiam providere fecimus de expenditore Coquo et alijs famulis seu ministris: qui habeant dictis bonis Hominibus tam Intus,

De expenditore insacculatorum

quam extra Conclave in occurrentibus et necessarijs deservire. Quibus quidem Insaccularoribus habitis et reclusis ante omnia Cancell. Communis legat eis vulgariter

Iuramentum insaccularum

presens Decretum nostrum: Deinde Iuramentum prestent dicti boni Homines in manibus fratris de ipsis sacculis pure legaliter et sine fraude: dolo malitia simonia vel corruptela faciendis et de eligendis bonis ydoneis et dignis iuxta eorum Conscientiam observando

nro pn̄ti Decreto et contentis in eo: Ac de nō reue-
lando unq̄ alicui verbo, scriptis: signo: uel nutu quoq̄-
modo quicq̄ per eos fcm̄, et de non conficiendo
nec retinendo penes se aliquam scripturam
de gestis per eos. us Cane.ⁱⁿ Tres Religiosos et
omnes alios q interuenerint in huiusmoi Insac-
culatione

Cane.ˢ et tres religiosi interueniant saccul.

Habeant dc̄i Insacculatores vigore pn̄tis nostri
Decreti plenum arbitrium et omnimodam
potestatem reficiendi Sacculos forma et mor̄ soli-
to de officijs Prioratus Artium: Notarijs eorum de
Conseruatorib. Massarijs: Castellanis: Potestatib.
Castrorum: Consulib. Mercantie: Auditorib. Cambij et
Camerarijs aliarum Artium dicte Ciuitatis: Et gene-
raliter de omnib. alijs officijs insacculari consuetis
publicandis modo et forma ac tempor consuetis
Exceptis Fancellatib. Conseruatorum, et Massariorum,
quorum Insaccula[ti]onem Nobis reseruamus: officia-
lib. Bullectini: Fancellis Campionis grani: Reuiso-
ribus rationum Communis: officialib. Montis: Et

Arbitriu insacculatoz

Officia insaculan

officia reseruata p. Legato

45v

Capitaneis Comitatus secundum novam provisionem in ea datam formam fieri intendimus pro tempore quinque annorum immediate sequuturorum die prima mensis Julii proxime.

In ipsa autem Insacculatione officiorum dicti Insacculatores talem habeant advertentiam quod omnia officia novi sacculi faciendi uno eodemque tempore firmatur firma sit remanente Bursia officiorum Montis Pauperum qui consueto tempore publicentur pro ut in ordinamentis dicti Montis continetur;

Posteaque reclusi fuerint Insaculatores detur opera ut quam primum mittantur ad eos Matricule omnium Artium cum fide et documento publico libre singulorum Juratorum cuiuslibet Artis Exceptis Mercantia et Cambio cum summa libre cuiuslibet Jurati: ut si aliquem non allibratum et non matriculatum forsitan ad aliquod officium insaccularet non possint ignorantiam allegare: Item Matriculam Notariorum cum annotatione temporis quo quisque ad dictam matriculam receptus fuit;

Non descripti in aliqua Arte sint omnino inhabiles ad officia Prioratus: Camerariatus vel ad alia autem officia

possint in sacculari. Et si ad aliquod de eorum officiorum aliqis eorum esset insacculatus aliqs no matriculatus statim cum publicatus fuit cancelletur: Et infra Tri-duum per Legatum uel Gubernatorem alius in aliqua Arte matriculatus surrogetur: Hoc tamen locum no habeat in Doctorib. et Notarijs, qui fuerit de Consortio seu Collegio Doctorum, aut Aduocatorum et Notariorum.

Nullus etiam ad aliquod officium insacculetur quod no exerceat.

Qui admittantur ad officium Prioratus et excludantur ab eo

Ad officium Prioratus Artium nullus possit eligi: ut in sacculari qui sit de pntis, aut fuit a xv. Annis citra Nuntius: Domicellus. Famulus, uel Janitor Priorum, Baiulus Communis, uel Nuntius alicuis Artis: ut de falso condemnatus, et non restitutus: nec aliquis qui uel cuius pr no fuerit natus in Ciuitate uel Comitatu Perusie: exceptis tamen filijs Ciuium Perusinorum licet alio loco natis. Nec aliquis pro Homicidio damnatus, et no restitutus: Nec aliqs relegatus occone status, nec aliquis ex alia ca relegatus. Durante Relegatione.

Nec aliquis filius alicuius Rebellis nõ restituti: Nec ali-
quis extractus de carcer amor dei: Nec aliqs q librã
nõ habuit in Ciuitate vel Comitatu ad minus .x. librar
ad Grossam saltem per .xxx. Annos, Computato
tempor illo q° illã habuit in Comitatu et tempre suorum
ascendentium: dumodo ille talis habuerit libram predictam
in Ciuitate inter fines: et in ea, uere habitauerit saltẽ
Annis .xij. Nec aliqs minor .xx. anis: Qui si extrahet'
nõ presumat offm exercer: sub pena Centũ librar
et amissiois salarij: et nihilominus alius in eius locũ
surrogetur Nec aliquis in ultimo Prioratu nunc finiendo
Nec aliquis possit esse Prior in dcõ Sacculo per
Insacculatioem vel surrogatioem, aut alr, nisi semel
tantum: Et quod semp expressum est de libra sic intel-
ligatur, quod Talibus prosit libra Patrum suorum, uxorum
vel Fratrum Carnalium cũ eis, uno victu comuiuentium.
Et a dcis inhabilitatioib' librarũ et habitationis: illi
excepti intelligant' qui alias ipsum Prioratũ exercuerũt
qui habiles reputent': Nec aliquis possit esse Notarius
Priorum qui fuerit supra dcis prohibitionib' maculatus

Non Liceat dcis Insaccullatorib' Insaccular ad aliqd

offm se ipsos, eorũ Auos, Pres, et filios: N̄ aliũ
quemq̃ secum eodē victu conuiuete n̄ aliquem
nō hentem librã in Ciuitate Perusiæ: Exceptis Custo-
dibus Carcerum: Mundatorib[s] Plateç: et Ianitorib[s]
porte Palatij Dominoꝝ Prioꝝ: Nō possit et Isaccularĩ
aliquem eoꝝ frem, uel fris filium, cũ eis vt eoꝝ
aliq[o] in comunĩ uiuentem: Possit Tn̄ frem, et frum
filios, qui seorsum, et seperatim uiuerẽt insaccularẽ.
Et in tali casu sub penis et censuris sup̃ dcis ꝑcepi-
ęs, pñmus nō insacculari debeř dcos fres et frũm filios
nisi ydonei et sufficiētes sint ad offa ad q̃ insaccu
labuntur dummō familir habitet in Ciuitate licet
in ea libram nō habeat.

§ Ad officia Rationariorũ Maioris Sindici et Dire-
ctorum eligantur probi viri, ipoꝝ In Sacculato-
rũ iudicio et si nō sint Nobiles uel de Artib[s]
Mercantię et cambij dũmō aliqs ad dcum offm
directoꝝ q sit Caballarius: Et ad Potestarias Ca-
stroꝝ Comitatus modestos et prudentes qui loca

beñ regant. Et ad officiũ sapientũ studij nemine[m]
qui sit pater uel patruus: filius ut nepos uel fr[ater]
carnalis alicuius doctoris Perusin: liceat separatim
nimentis oio in sacculari Mandamus ;

De Electione Priorũ Artiũ In sacculatores eligant
primũ in Priores primos Mercatores, secũdo
secundos mercatores: Tertio pro Arte Cambij: quarto
pro artib[us] grossis iux[ta] illar[um] ordinem, et Gradum
deinde alios Priores pro minoribus artib[us] ear[um] ordin[e]
similiter seruato. ut omes particulariter et distincte ad
particularia partita, prout infra patebit: Et in
quolibet officio. Prioratus sint decem, boni legales,
et sufficientes Ciues de artib[us] Ciuitatis, et Burgor[um]
Perusij: ut duo pro qualibet porta: de q[ui]b[us] sint duo
de arte mercantie, unus de Arte Cambij, alij
Septem de alijs artib[us]. prout hactenus fieri consueuit
declarantes artes grossas, et minutas censeri
debere iux[ta] dispositionem statutor[um] Ciuitatis Perusie
in talib[us]. communiter seruari solitor[um] ;

De offitio Custodie portar[um] nullus insacculari possit:

Qui ats fuit Prior Artium: n ad dcam Custodi
am alr. stare: Pena ccc^arum^ libr. cuilibet eligenti aut
acceptanti: et sibi salarium nullo modo soluatur
electioque de eo facta no teneat.

Domicelli: Tubicine: famuli, et alij deputati ad
seruitia dnorum Priorum no possit nec debeat here
aliud offin: et si publicaretur amittat ipo facto
offin Palatij et in eo amplius star no possint.

Electio supradcorum Priorum Artium fiat ad bussu
las, et fabas secrete: quas secrete Cancellus colliger
debeat: et albas uider et numerare de vno quoque Priore
singlr et de perse: et ille qui obtentus fuit per duas
partes .xx. bonorum hominu intelligatur esse Prior
cuiusque Cancellus scriber debeat in quodam foleo: eos no
q obtenti no fuiint per ij^as^ ptes scribat in alio.
Et hoc nemo scire debeat nisi Cancells dcus et tres
Religiosi memorati: quibus pactis de omnibus Prioribus
redire debeat Cancellus ad dcos fns acculatores, et
dicer eis si aliqs no e obtentus incipiendo a prime
catoribus deinde procedendo ad alios similr no obtentos.

Dicendo talis d(e)l(i)c(t)a(e) tali arte et Po(r)ta notando eu(m) non
est obtentu(m). Ponatis eu(m) itez ad partitu(m) Et donec fabe
reddite fuerint pro illo Primo notato alius nominet(ur)
sed redditis fabis pro d(i)c(t)o Primo: Canc(ellarius) similiter illas
secrete recipiat: et cora(m) illis Religiosis secrete videat
& numeret. Et si reperiet illum fuisse obtentum
p(er) secundu(m) numerum fabar(um) albar(um) eius nomen de-
scribat inter Priores obtentos. Si aut(em) reperiretur
ipsum no(n) obtentu(m) mentio(n)em d(e) eo faciat eiusq(ue) arte(m) &
po(r)ta(m): Et amplius ad partitum pro officio prioratus
poni no(n) possit, neq(ue) amplius dicat d(i)c(t)is Insacculato-
rib(us) sed secrete teneat: Et eis nominet aliu(m) no(n) obtentu(m)
eiusq(ue) artem (et) po(r)tam ac itez eum poni faciat
ad partitum et Prosequatur ut s(upra) proxime dictum
est: Et eodem modo successive p(er) secundum ordinem
artis proc(e)datur in ~~illis~~ eis qui prima vice no(n) fuissent
obtenti ut semel tam(en) poni possint. Postea ad partitu(m)
singul(ariter) et de per se Et in eis proc(e)datur ut sup(ra)
proxime dictum e(st): Quib(us) omnib(us) no(n) obtentis, iterum
ad partitum positis si q(ui)s eor(um) secunda vice no(n) obtentus
fuisset d(e)beat Cancell(arius) d(i)c(t)is Insacculatorib(us) notificar(e)
qualit(er) alium priorem elig(er)e d(e)beat loco talis

alijs

nominando illu portam et Artem. Et simili modo Canc
secrete recipere debeat fabas in dca electione aut surro
gatione. Et eas videre, et numerare secrete cora dcis trib
Religiosis. Et si reperiret illu obtentu p sup dcas fabas
albas describere debeat inter obtentos. Si aut reperiret
illu no obtentu describere debeat inter nos obtentos et
secrete teneatur donec tractabitur surrogatio aliorum
e si dcis duabus vicib no fuint obtenti et deinde di
cat dcis insacculatorib opus e eligere aliu loco talis
nominando ipsum Porta et artem eius. Et fabas recipiat
et omnes videat et numeret cora dcis Tribus Religio
sis et si repperierit eum approbatu describat inter approba
tos. Si aut reprobatum inter reprobatos et non
obtentos. Et ita procedat donec in loco vniuscuiusq dctorum
no obtentorum vnus fuit surrogatus. Et si qs ex dcis
surrogatis probatus non fuit. Itezo semel tantu poni
possit ad partitum, eo modo. forma et ordine. Et si obte
tus fuit inter obtentos describatur eode mo secrete per
Canc alr inter no obtentos. Et si aliquis ex dcis surro
gandis bis ad partitu positis obtentus no fuit amplius no
possit poni ad partitum pro offo Prioratus. Sed Cancells
debeat dcis insacculatorib dicere surrogetis aliu
loco talis nominando ipsum porta et artem eius.
Et in dca surrogatione procedat eode mo forma etc.

ordine prout s(upr)a prox(i)me dictum e(st). Et totiens dicto mo(do)
se(cundu)m dictam surrogationem tractet quoties opus fuerit
donec legiti(m)e electi fuerint omnes Priores sufficientes
pro dicto Sacculo.

Finita Electione Priorum Insacculatores procedant ad
electionem Notariorum dictorum Priorum. Conservatorum. Massa-
riorum. Officialium sup(er) Massariis. sup(er) Muris. Capitaneorum
Porte Palatii. Castellanorum & Potestatum. ac aliorum officiorum
habentium ultra xx.ti flor(enos) de sal(ario). eligendi ea omnia
ad singularia scrutinia. Et eadem obtinen(da) p(er) ij.as p(ar)tes
fabarum albarum. Reliqua vero off(ici)a satis sit obtineri uni-
co partito pro omnibus ad idem off(ici)um insaccula(n)dis. dummodo
prius nomina singulorum p(rim)o legantur omnibus insacculatoribus.
De quibus obtentionibus rogetur Cancellarius Comunis: q(u)i
statim ad evitandum errorem scripturam inde conficiat ordinatam.

Extra Portam propriam aliquod off(ici)um cum salario nulli
ipsorum Insacculatorum liceat exhibere & dare in aliis
portis: sub Pena Periurii. & xxv. ducatorum Et in-
talis ratio non teneat.

Potestas erunt scrutinati et obtenti ad officia aliqui Cives
ad ipsa habiles. Ad evitanda scandala non possint

ipis auferri & sub color permutatiois vel resta-
urationis & si de voluntate illius q ea dedisset
id Tentaretur.

Preterea cum officia principalia infrascta esse declaramus v3.

Prioratus
Conservatoratus
Massariatus
officia sup Massariis
offi sup Muris et
Capitaneri pote Palatii

merito debent inter multos ydoneos equa lance distribui. Decernimus quod nullus omnino possit in saccularii eligi vel surrogari i uno et eodem sacculo nisi tm ad unum de ipis principalib officiis sub pena in fra dicenda quo ad insaccullantes & ad insacculatos vero sub pena privatois omnium principalium officiorum a die qua primum erunt publicati.

Officia cum salario sup x flor pterquam unius alicui Cui dari no possit nisi esset Tres Homines vel quattuor in eadem familia coi victu et sumptu vivertes quibus duo diversa offi dumm sal.m excedentia distribui possint: Si vero essent quinque vel plures possit eis dari usque ad Tria officia de pdcis sed tn diversa. Dummodo i dcis duob vel Trib officiis no sit nisi unum ex supradcis principalib officiis.

Nullus Notarius infra Tres annos post receptionem suam i matricula notariorum Terrensium possit insac-

cularí uel surrogarj ad aliqd offm principale notarior
uz. notariatu Priorum: Conseruator: Massarior, Prin-
cipaliu armarij: et officialiu super massarijs.

Nullus insup notarius ad plura q ad unu de dictis
offitijs principalib quo mo insaccularj possit: no obstan
aliq abusu tpris pterito: Et si qs ad plura insaccu-
latus fuit no possit here nisi primu ad qd publicabit
alijs priuatus remaneat et eius loco alius habilis et
ydoneus surrogetur.

Notarius Regij Conseruator durante eius officio ad
nullu aliud principal offm possit insacculari uel
assumi.

Ad officiu Prioratus uel ad aliud offm nullus insaccu-
larj possit nisi per sex menses an pntem insaccu-
latioem libram in aliqa pota habuit.

Nullus notarius Ciuitatis uel offlis Cois psumat audeat
uel psumat acrescer postfeam electioem Prior aliqm
libra alicuius Prior electi: Et qui contrafecerit puniatur
ipo fco in C. lib. den. et qlibet sit accusator et ha-
beat medietatem damni dicta aug talis librae augumenta-
tio no ualeat: Et si cotra ut con dcam formam electus
offm prioratus receperit uel exercuit soluat
noie pene lib. C. den. pro qlibz uice qa aliqd ut
Prior operaretur uel faceret: singulis p maiore Sin-
dicu ualeat codemnarj: Cuius peni medietas sit
Cois. quarta pars sit accusatoris et alia quarta ps

offi^lis exequtis qm massarij cois sine ullo
man^to fca fide de accusation soluer Tenentur:

Volentes insup q offa ydoneis et dignis iux meri
ta cu omi mundicia et integritate distribuatur et
no p ambitioem vel simonia aut alias illicitas pactioes:
decernimus q si contingat aliqm ad aliqd offm isac
cularj recepta aliqua mercede vel premio: aut
pmissioe alicuius certe utilitatis dci officij aut alicuius
qlitatis uel rei expresse vel no expresse: sed fca remissio
ne i aliqm Tertiu vel i ipum insacculatorem vel i ipum
insacculatu q in dco casu dcus insacculatus icidat ipo fco
et iure in pena excoicatois et maledictois aeterne qm
ferimus in his scriptis ex nuc prout ex tuc et Tam
i dantem q in recipientem et i pena quinqginta floreno et
fco auferen et applican Cam^re Ap^ce Perusin: et dcus in
sacculatus i pena C^m lbr den Perusin: et nihilominus
Talis insacculatio et publicatio sit ipo iure nullius mom
et ulterius talis insacculator intelligatur ipso fco
et iure in ppetuu priuatus omib offiis Ciuitatis Perusine
addentes q sup ho Potas et Cap^s populi ut maior sindi
cus possit et debeat p inqsitionem accusatoem et
denumptiatoem et ad dictura procedere pcedentibus
legis inditijs: Ac Teneat i hoc diligentissiam executoem
facere: Et ad hoc ut si q i ho deliquerit sperata mer
cede priuetur ex nuc huiusmoi sceleris improbamus irrita
mus et annullamus irritasq et nullas esse decernimus

51v

Et declaramus omnes et singulas pactiones promissiones et obligationes factas et faciendas inter insaccultatores et insaccultandos occasione dictorum officiorum quamvis extrinsecus esset sub alio colore palliate dummodo per testes vel alio modo legitimo constiterit quod fuerint facte ratione officiorum recipiendorum adimentes ex nunc omnibus officialibus omnes iurisdictiones de talibus exequendis vel cognoscendis infra eorum talium insaccultatorum ac liberantes ex nunc ac in futurum omnes et singulos si qui forsan dicta de causa alicui ex dictis insaccultatis medio iuramento promiserint: Adiicientes quod quelibet apodissa sive promissio seu scriptura facta a die xx presentis mensis Maii usque et per totum mense Iunii proximi inter insaccultatorem aliquem ex futuris insaccultatoribus et aliquem ex insaccultandis presumatur et intelligatur esse simulata et ratione collusionis et symonie facta: et nullius esse roboris vel momenti quam ex nunc ut simulatam et symoniacam annullamus: et nullam esse decernimus nisi aliis ex evidenti et legitima causa ex antiquioribus constitutionibus et causis dicta obligatio facta constiterit.

Teneantur autem dicti insaccultatores ad singula officia insaccultare personas habentes requisitas habilitates: et que non habeant prohibitionem seu vacationem aliquam sub pena centum librarum denariorum pro qualibet persona in bacinis prohibita vel vacante per eos insaccultata: et quolibet insaccultator eius illam insaccultaverit.

Ubi non per hec ordinamenta aliquid fieri prohibetur et pena non est apposita intelligatur ex nunc expresse centum librarum denariorum et actum esse nullum quo ad illos qui illicite et minus quam canonice fuerint insaccultati.

Facta p(er) ip(s)os insacculatores electio(n)e de om(n)ib(us) insaccula(n)dis te-
neant(ur) inter se eliger(e) de suo numero q(ui)nq(ue) viros ydoneos
et probos unu(m) pro qualib(et) p(ar)te ad co(m)ponendu(m) et co(n)ficiendum
offi(ci)a Prioratum Conservator(um) et alia q(ue)c(um)q(ue) cu(m) in(stru)m(en)to eis p(er)
nos deferendo. Et tale co(m)positio(n)em et associatio(n)em faciet
diligenter et sine dolo et fraude. Nec s(e)c(re)ta nemini v(er)bo
scriptis aut alio quovis mo(do) manifestabu(n)t.

Q(ui)b(us) peractis fiant Brevia tali modo per Canc(ellariu)m et Coad(iutores)
et religiosos salte(m) habentib(us) sal(ariu)m ex pu(bli)co et aliis gravior(ibus)
et honoratis offi(ci)is et ip(s)is associatorib(us) et compositorib(us) p(ro)legat(ur)
Et ita co(n)ficiat(ur) ex illis Tabula consueta. Et facta ip(s)a Brevia
p(er) ip(s)os quatuor co(m)plicentur et cera involuant(ur). Ac i(n) Bu(rs)is
et Capsulis consuetis reponatur iux(ta) fo(r)ma(m) statutor(um) et
ritum hactenus servari consuetum.

Addimus q(uod) nullus de insaccolatorib(us) p(re)dictis n(ec) aliq(ui)s ex illis
qui prohibetur insaccular(i) in cau(sa) mortis absentie vel i(n)habi-
litatis alicuius de dicto sacculo publicati possit ullo mo(do)
loco illius talis absentis in(h)abilis vel defuncti publicati surro-
gari n(ec) in locu(m) illius q(ui) vice talis fuisset primo surrogatus.
Et si co(n)trafactum fuerit amittat sal(ariu)m et alius pro eo surro-
getur et iam suprascriptam Penam incurrat.

Volumus insup(er) et hac p(rese)nti serie decernimus q(uod) quicu(m)q(ue)
insaccolatos i(n) d(i)c(t)o sacculo ad alia offi(ci)a i(n) om(n)ib(us) et
sing(ul)is casib(us) p(re)missis p(ro) offi(ci)or(um) i(n) Bulla s(anctissimi) D(omini) n(ostri) Pauli pp. iij
f(a)c(t)e sup(er) co(n)fectio(n)e sacculi fienti o(mn)i(n)o subiacer(e).

Surrogatio(n)es aute(m) ad q(uo)cu(m)q(ue) officia dic(ti) sacculi vacantia
p(er) morte(m) privatio(n)em absentiam vel i(n)habilitate(m) alicuius publicati Subrogationes

bonis et rationabilib. cais moti: nob. et nris in effo successo
rib. reseruamus facien:

ET ut ipsi insaccullatores quos xx.ti Cives in ctos aucte nre
Legationis et spialis facultatis nobis cocesse desup. facimus
Creamus: Constituimus: et deputamus cum potate su
perius expressa metu pene abstineat ab omnib. illicitis:
Decernentes et infra xxx dies a perfectione sacculi p Capi neu
populi seu maiore sindicu debeat diligentiss. sindicari:
et de eor. officij administratione et de observantia vel
neglectu psentium ordinationu nrorum et maxime de omni fraude sy
monia vel corruptela comissa in distribuendis offitijs et
condempnari in penis incursib. et cond. Condempnatos rea
lis executio fieri sub pena .v. libr. epi Cap. si fuerit
negligens vel inobediens in premissis:

Ipsis aut insaccullatorib. mandamus ut infra qd breuius
tps potuerint no excedendo xv. dies a die reclusionis
deum sacculu et eius copositione oio debeat absoluisse
Volentes nihilominus ut toto consueto eor. salarium pcipiat
ac si xx.ti dier. spatio iuxta consuetudine reclusi re
mansisset

Postremo Considerantes ac notitia habentes et ex revelatione
fidedignor. in similib. insaccullationib. sepe grauiss.a scandala sunt
exorta: facto Mandamus dcis insaccullatorib. et ciuib.
eor. ac Canc.rio eiusq Coadiutori ac Religiosis et
familiarib. pdcis et cuib.cuq alijs qui de gestis in dco sacculo
quis mo aliqm notitia habuisset: sive in dca insaccullatione
quocuq. et qualitercumq interuenisset: nec verbis: scrip
turis: signo nut nutu alicuj umq. reuelar psumat aliqd
in ipa insaccullatione gestu sub pena excoicationis late sntie
et maledictionis eterne: et .c.m duc. applican Cam.e ap.ce de facto exigen:

Sed cum ex relatione nonnullorum fidedignorum virorum
et precipue dictorum insacculatorum audiuimus quod sunt non
nulle Artes: in quarum Matriculis non sunt nisi vnus, aut
duo matriculati et iurati ex vna porta et vnus ex ipsis
inne e Camerarius et Talis non potest iuxta vigorem dictorum decretorum
et ordinationum insacculari et ad minimus duo viri pro
qualibet arte et porta ad officium Camerariatus insaculari debent: volentes
huiusmodi rei et negocio prouidere: Volumus et ordinamus
quod non obstantibus predictis decretis statutis et ordinationibus in deffectu dictorum
matriculatorum et iuratorum alij de eadem porta non matriculati
in aliqua arte ad dictum officium Camerariatus per insacculatores eiusdem
porte eligantur, et deputentur, et tales intelligantur esse et
deputentur matriculatus in tali arte: dummodo antequam dictum
officium exerceat soluat omnia onera consueta dicte artis: Alioquin
talis electio non ualeat: et alium loco illius per nos seu
successores nostros uel vicelegatos, et Gubernatores Ciui-
tatis Perusie surrogetur.

Item quia sunt aliqui qui domicilium et libram habent in aliqua porta
et matriculati sunt de nouo in alia: Cupiuntque habere officia in
illa Porta in qua sunt matriculati: Concedimus quod Tales de nouo matriculati
possint officia habere et ydonei reputentur ad officia dicte porte in
qua sunt matriculati si in tali porta non reperiatur aliquis
in illa arte matriculatus libram in eadem porta habentes qui
ad huiusmodi officia ydonei existat iudicio dictorum priorum et
insacculatorum eiusdem Porte.

Item quia sunt in vnaquaque porta officia .xlj. cum salario
et sine salario que inter notarios distribui solent matriculatos
ante insaccullationem huiusmodi per annos Tres et
vigore supradictarum ordinationum non possint nec debent distribui

uni psoni plura offa excedentia suma flor. xij. pro
porta una Et Notarij no reperiatur qui ultra xij
uel xiiij pro qualibet porta no existunt. Et ne officia
hmoi p alios exerceantur Et Indemnitati dcor Notor
consulatur: Statuimus et ordinamus: quod no obstan.
pdcis et alijs quibuscumq possint et debeant offa omnia
pdca inter dcos notarios distribui dumo in eor numero
computentur et includatur Notarij de nouo matriculati
et et Notarij servientes in Concellaria Perusina:

Offa aut p Doctores exerceri solita, ne ipsi Doctores
eor portion fraudentur: Volumus quod offa illarum
portarum in quibus sufficiens numerus no reperietur Doctor
habilium sm pdcas nras Constitutiones ad offa hmodi
insacculandor inter alios Doctores aliaru portarum
distribuantur: Numerus uero Doctor censeatur
iiijor vel quinq Doctorum habilium

Concedimus et quod dci Insacculatores possint aliqua
offa no tamen de maioribus nec magne importantie Con-
cedere et insaccular in personas eorum familiarium
nunc cu eis in psenti Conclaui existentiu et si libri non
huerint in tali porta dum tn ydonei existant

Capitula Sacculi Anni ·M· D· vj

55v

56

In Prima havemo facto eleger Tre boni et prudenti Religiosi ala Custodia del Conclavi et a le altre cose che se provideranno

Item havemo facto provider delo spendetori Cocho et altri fameglij et ministri che habbiano a servire nele occurrentie dentro & de fora al Conclavi

Ali quali Insaccolatorj rechiusi ante omnia el Canc.re del Commune legga el pnte decreto. Et da poi essi insaccolatori iurano in mano de Mon.re R.mo el legato de reser esso saccolo puramente, legalmente senza fraude dolo malitia simonia, ne corruptela, et de eleger ali officij homini boni et degni iuxta la loro conscientia: Simelmente el Canc.re li Tre religiosi li altri che interveranno et li dcti Insacculatorij iurano de servar el pnte ~~Cap. et~~ decreto et Capli desso et de no revelar mai ad alcuno cum parole scripte signi, ne nuto alcuna cosa facta per loro et de no far, ne retener alcuna scriptura dele cose facte apresso de loro

Habbiano dcti Insacculatorj omnimoda aucte. re

56v

far el sacculo al modo et forma dli officij del
Priorato loro notarij: Conservatorij Massarj Ca-
stellani Potestà dei Castelli: Consoli auditorj
et Camorlenghi dl'altre arte / & generalmente da
tutti li altri officij consueti insacularsi da pu-
blicarse nel modo et forma consueta: excepti Can-
cellari dei Conservatorj / et Massarj La insaccu-
latione dei quali reservamo anoi / officiali del bull.no
Fancelli del Grano: Revedatorj dele ragion del comune
offi.li dli monti / et capi dei del Contado Intendemo far
noi per cinque anni da incomenzar in kal. de luglio
proximo. In essa insaculatione se advertia che tutti
li officij del novo sacculo finischano ad uno mede-
simo tempo Remanente firma la bossola deli officij
dli monti dei poveri quali se publicharano nel
tempo consueto iuxta li ord.ni de epso monte

Dapoi che epsi Insaccullatorj seranno reclusi ordinase
che subito se mandano a loro le matricole de tutte
larte li iurati de ciascuna arte: excepti larte
dla mercantia et cambio cum el summario dla

libro d ciascuno iurato accio ch se si sacculisse
alcuno no iurato no possa allegar ignorantia

3 Item la Matricula dei Notarij cu annotation dl
tempo ch sonno stati recenti

vij Item li non descripti in alcuna arte sieno inhabili
agualiche officij insacculatj o no : Et si alcuno
fosse insacculato et no matriculato subito sera
approbato sia cancellato, Et infra tre di per el Legato
o governator uno altro matriculato in alcuna
arte sia surrogato. Et questo no habia loco neli
Doctorj et Notarij ch fossero dl Collegio dei Doctorj
et notarij:

no matriculatj sint inhabiles

v. Niuno ch al pnte exercita officio possa nel medesmo
esser insacculato,

vj. Alo officio del Priorato niuno possa esser electo, o insa-
cculato ch cessa al pnte, o veramete da xv. anj
inqua sia stato nel numero Donzello o postenaro
dei Priorj Baylio dl comuno, o de arte, o con-
dempnato per falso et no restituito, ne alcuno elqle

Inhabiles ad officium Prioratus

o suo frate no sia nato nela Cipta et Contado de
Perosia excepti li figlioli de Ciptadini presenti
bench in altri lochi nati: ne alcuno condempnato per
homicidio, et no restituto, ne relegato per stato
ne altra causa, ne figliolo de alcuno rebelle no
restituto ne alcuno extracto de carcere amore dei:
ne alcuno ch no habbia hauta la libra nela Cipta
o conta cotado almancho xd. lire ala grossa
saltem s. xxx. anni ne alcuno minor de xxv
anni socto pena de cento lire et perduta del officio
et mente demanch se surroghi uno altro ne
alcuno del ultimo priorato proximamente da finire:
ne alcuno possa esser prior in epso sacculo per
in sacculation o surrogation si no una volta tanto:
et quello ch se e expresso dela libra se intenda ch a tali
giova la libra dei patri matre moglie o fratelli
carnali insieme convivent: et dale dicte inhabilitation
delibre et habitation se intenda exceptuati quelli
ch altre volte hanno exercitato esso priorato: et
no possa esser notario dei Priori quello emendulato dele

supdce prohibition

viij Nõ sia licito ad dci insaccelatorj insaccelatorj ni sac-
culari ad alcuno offo se medesimo loro avi pri figlioli
fratelli carnali bench cũ essi nõ viviano i comunione
ne altro glunch iuncte cũ secho ad uno medesimo victo
Inhabiles ad quaedam officia ne alcuno nõ havente libra nela Cipta di Perosia ex-
ceptuati Gardie de pregioni. Spectatorj dela piaza. postnarij
dei Priorj. Pur ch habitano familiarmete nela cipta di
Perosia.

viij It nelofficio dei Ragionerj del maior sindico debbiano
esser insaccelati doi dela merchantia 1o Cambio
Et nelofficio dei directorj uno Ho. bono &
experto. et nisuno ch sia Gabeller. et ale potestarie
Rationerj dei Castelli homini modesti & prudenti ch sapiano
Directores beni governar. et aloffo dei savij dlo studio nõ
Potates & sia insaccelato alcuno ch sia pre Zeyo. figliolo 1o
Sapientes nepote 1o fratello carnale d alcuno doctor p uscino
bench seperatamente ui nesse.

viiij Che la electione dei Priorj li insaccelatorj eleggano
prima in Priorj li primj Saccentanti: secondo li sec. di
Merchanti: El terzo p larte del cambio el quarto per

como do procedin.^re^ i electoe pori — larte grossa secondo lordine egrado dessi. dapoj li altrj priorj per larte minor: cioe ciaschuno destinctamente sia messo aparlito come de socto se dira: et in ciaschuno off.° del priorato sieno .x. bom homini e sufficienti ciptadini darte cioe doj per ciaschuna porta: dei quali .ij. sieno delarte de la mercantia uno del cambio: et li altrj .7. dele altre arte

x — Alloff.° dela Guardia dela porta niuno che sia stato prior possa esser insacculato: ne star ala Guardia dessa socto pena de .ccc.^to^ Fr. achi elegesse et chi acceptasse

xj — Famulie palatij ad off.a prohibito — Donzelli: Trombetti famiglij e altrj deputati alj servitij dei Priorj no possano ne debiano hauer alcuno off.° : et si fossero pu.^ti^ perdano ipso facto loff.° dl palazo et in esso piu star no possano:

xij — La electioni dei Priorj se faccia abussole et fave secretamente leghe el cane.^re^ secretamente debia recoglier et veder le bianche et le nere de ciaschiduno prior da perse. et quello che sera obtenuto

p le .ij. parte dei .xx. insacculatori s'e s'intenda
esser prior. Et esso el canc.re el debbia scriver i(n) uno
foglio: Et quelli no(n) fossero obtenuti per le .ij. parte
scriva in u(n) alt(r)o foglio: Et questo no(n) sappia el canc.re
eccietto i .iij. religiosi. Le qual cose facte tutte et tucti li
Priori debbia el canc.re tornar ali insacculatori: et dire
si alcuno no(n) se è stato obtenuto: In comenzando da li
merchatanti procedendo ali altri no(n) obtenuti: dicendo
el tale dela tale arte (et) p(er)sona no(n) s'è stato obtenuto
ponetalo da novo a partito: Et perche mai le fave seranno
rendute per el primo notato, s'e nomine uno altro: Ma
renduti le fave per el dicto primo El canc.re similemente
le receva secretamente, et vedale co(n) tale i(n)s(tr)uctione che
essi religiosi: Et si trovera quello esser stato obtenuto p(er)
el secundo numero dele fave bianche de scriva el suo
nome tra li primi obtenuti: Et si trovera quello no(n) esser
obtenuto faccia mention de esso de l'arte e p(er)sona: Et ad
partito p(er) lo officio del priorato no(n) possa esser piu remesso:
ne dica piu ali dei insacculatori, ma el tenga secreto
et co(n) nomini ad essi uno altro no(n) obtenuto de la sua arte

59v

Et pod.tà ~~et~~ danono quello faccie poner ad partito, et seguite come de supra prox.me sedeo: Et nel ~~medesimo~~ ordine successivamente secundo lordine dellarte proceda nellaltra arte; et quelli la prima volta no fossero obtenuti et una volta tanto possano esser remessi ~~una volta~~ da per se; et procedase come sede.to de sopra. Le qual cose no obtenute de novo messe a partito: Et alcuno la secunda volta no fosse obtenuto el Canc.re el debbia significar ali Insacculatorj, che debbiano eleger in loco di tale, notando quello la pod.ta per larte: Et simelmente el canceller debbia recever le fave nella d.ta electione ser surrogatoe et quelle veder et contar in presentia dei d.ti religiosi et procieder come de sopra. // Et tante volte nel d.to modo se tracta della d.ta surrogation insino serano legittimamente electi tutti li Priorj della d.to saccho

xiij Finita la election dei Priorj, li Insacculatori proce-dano ali election dei notarij dei Priorj: Conservatorj: Massarj: off.li sup.ra massarie: Murj: Cap.nei della pod.ta del palazo: Castellanj: Pod.ta: et altrj offitij

offitij sup^a mur^j

Capitanenti d'la porta d'l Palazo

xvij. M ercitamente se se dobano infra mult^i ydonei equalmente distribuir, et ch^e nimo possa esser insacculato, o, surrogato in uno medesimo sacculo, si no ad uno off^o de q^sti principali: socto pena da dirse de socto quanto ali insacculatori q^nto ali insaccular^j socto pena de Inchi li principali offitij alig^{ti} depo serano pn^{ti}.

Offitij principali uno p persona

xviij O fficij cu salarij supra x. pp. no se possa dar si no ui.° per persona: excepto no fossero. iij, o, iiij. hoi in una famiglia comunente a quali se possano dar. ij diversi officij excedenti d^{co} salo. et si fossero cinque, o, piu persone lo possa esser dati iij offitij delli d^{cti} ma diversi: excepti officij principali de sopra proximamente descripti.

xviiij Nimo notario infra tre anni depo la reception sua possa esser insacculato, o, surrogato ad alcuno off^o

Not. i. iij anos

che hano de salo. ultra xx. fiorini: elligendo li predicti ad scrutinio secreto, obtenendo per le ij. parte: El resto deli altri officij baste obtenersi ad vo. partito per quelli consigli che se insacculano ad uno offo. purche prima se leggano in mente ei nomi ali insaccolatori: Dele quale obtention se roghe el canc.re el quale ad evitar lo error faccia la scriptura ordinata.

xiiij
Ex pote offa no derivat

Fora dela propria pote no sia licito ad alcuno insacculari cavar alcuno offo, et dar nele altre pote: socto pena de privatione xxv. duc. et niente de macho tal dation tengha.

xv.
Officia no auferatur

Da poi che haremo sententiati et cognitati li ciptadini habili ali officij ad evitar li scandoli no possano a loro esser retolti etiam socto color de permutatione ne de restoro: Et si tentasse de volunta de quello che lavesse dato.

xvj.

Li officij principali dechiariamo esser li infrascripti

Priorato
Conservatorato

Massariato
officij sub massario

principale cioe Not.to dei Priorj: Conservatorj: Massarj,
Principali d'arm.o: et off.li sup.a le massarie

xx. Niuno Notario possa esser insacculato si no ad uno
offo principale dei dci no obstante alcuno abusu del
Not. no gseguit | tpo passato: et si alcuno fosse insacculato apin
mis ultra offm prin- | no possa haver si no el primo pnto et li altrj reste
cipale | privato, et in suo loco se surroghe un alt.o ydoneo

xxj El Notario dei Rettorj dei conservatorj durante el
Not. Rettorj | suo offo no possa esser insacculato ad alt.o officio
principale.

xxij Alloffo del priorato, et alt.o officio niuno possa esser
et uj p sex | insacculato si no per sei mesi innante la pnte
mensis tm no | insacculation habbia hauta la libra d'alcuna
habuit | pota.

xxiij, Niuno off. Not.o, et altro off.le summa crescer la
libra no augeat, | libra d'alcuno prior electo, che poseru insacculato,
socto pena de Cento lr.

xxiiij Volendo ultra le predcte cose li officij se dieno a persone
Illicite palcoes, | ydonee, et digne, iuxta li meriti cu omne mundicia

in seguita, et no per ambitioni, o simonia, o altri
pacti illiciti: decernendo, si accadesse alcuno
esser insaculato ad alcuno officio recevuta alcuna
mercede, o premio, o promission de alcuna certa
utilita del dicto officio, o de alcuna qualita, o
cosa expressa, o no expressa, ma sia tal remission
in alcuno terzo, o in esso insaculator, o
in esso insaculato che in decto caso el decto insacu-
lato cascha epso facto in pena de excomunication,
et maladiction eterna, la qle proferimo in queste
scripte da mo, come che al hora fato nel dante,
quanto nel recevente: et in pena de L. flo. d'applicarse
a la camera apostolica: et el decto insaculato
in pena de excomunicatione: et niente de manco tale insacu-
latione sia nulla: et lo insaculato se intenda
el facto privato in perpetuo de tutti li officij de la cipta
agiongendo che el potestà et barigello possa proceder
et a tortura procedenti li indicij: et siano tenuti
far diligente executione: et ad cio che si alcuno

cavasse sia privato de la aspectata mercede

Dà mò p tenor de la pnte irritamo e annullamo

tutte et singule pactioni promissioni et obligatione

facte et da farse tra li insaculatori et da insaculati

p cagion de dicti officij benchè apparessero sotto

altro color palliati. Togliendo da mò ali officiali

omne jurisdiction de cognoscer et exequir in favor de

tali insaculatj. Liberando da omne iuramento

tutti gli havessero per tal causa promesso. Agion-

gendo che ciascheduna polizia fcã dali XX· di

del pnte mese de magg° p tutto el mese de

Giug° proximo intra alcuno insaculator et

alcuno da le insacularse se presuma et intendase

esser simulata et fcã per symonia et nò esser

de alcuno momento laqle da mò come simulata

et semoniaca annullamo. Excepto che p euidente

cagion constasse de dicte obligationi &c.

Servetur habilitates — sieno tenuti li dei insaculatori ad ciascheduno

officio insacular personi havente le requisite habilita

et le quali nõ habbiano prohibition, ne vacatõe
alcuna, sotto pena de cento lr. doue nõ fosse
expressa la pena, se intenda esser aposta dr. c°
lr et lacto esser nullo inquanto ali insaculati nõ e-
cti canonicamẽte: Fact /.

xxxvj Facta per essi Insaculatorj la election de Iudici
li insaculandi, sieno tenuti eleger del loro nu-
mero cinque idonei uno per ciascuna porta a co-
porre et acompagnar li officij del priorato, conse-
natorj, et altri officij, con el iuramento da darse
p(er) noi, che tale composition faranno diligentemẽte
e senza fraude, et nõ la manifesteranno cũ parole
ne altro modo. /.

xxxvij Et facto se faciano li breuij solamente p(er) el Canc.re
Coadiutorj, et religiosi saltem deli officij hanno
salario et li più grauj et honoratj, eleganse a essj
Tabula Compositorj: et faccesi de essj la Tauola consueta
Et li breuj ~~breuj~~ se piegano, mettano cera per
essj .iiij. et repongansj nele Cassepte secondo

lo statuto de l'uso

xxviij — A giognendo che niuno insaccolatori ne altro prohi-
bito insaccularse in caso de morte absentia o inhabi-
Insacculatores non possint surrogari — lita d'alcuno pnto possa per verumo modo il locho
de tale absente inhabile o defunto pnto esser surro-
gato.

xxviiij — Le surrogationi de qualunche officij vacanti del
Surrogari — sacco per morte privatione absentia inhabilita de
alcuno pnto reservamo per boni respecti a noi et
ali nri successori.

xxx — Et adcio che essi insacculatori signati per la
aucttà et speciale facultà a noi concessa deliberemo esser xx et cusi li creamo constituimo
Sindicentur insacculatores — et deputamo cum potesta supra expressa se
abstengano da la pena da tutte le cose illicite
deliberamo che infra xxx di da la perfectione
del sacco debiano esser diligentemente sindicati
dal nro sindico dala administration del loro

offo et dela observantia o neglecto dei presenti
ordinamenti et maxime d'omni fraude, semonia
o c̄orruptela c̄omessa nela distributione d'li officij
et esser condemnati nele pene incurse. Et
contra li condemnati farse reale executione
socto pena de ducati .c. per ciascuno apresso Cap(itano)o si sera ne-
gligente //

xxxj Comandamo a q(ue)sti insaculatori che infra piu
breve tempo potrano non excedendo .xv.
Terminus insaculatoris di esso saculo et compositione debiano ha-
ver finito. Volendo pero conseglierse con tucto
el prefato sal(ari)o come si fossero stati recheisi .xx. dj.

xxxij Item havendo notitia che per le inconsiderat
lation fcte in simile insaculation spesse volte
naschano grandissimi scandoli: pero comandamo
ai dicti insaculatori canc(ellie)re cod. et religiosi e

familiarj o dei Ligli p modo alcuno havessero
notitia dle cose facte in epso saccho loro overo
p qualch modo fossero intervenuti nela fasa
culation no presumano cu parol: scriptur: Signo
loro retuto revelar alcuna cosa ferro i dlli saccularoe
sotto pena de excomunication magiori & de maledi-
chion eterna, et de. c̃to. duc. daplicarsi ala
Cam.a ap.ca